

ASTROLABIA
CVM. ASTRO
RVM: IVDIC

M D XXVII
CASPAR CZE
KORN:

M. 135.

Astra hinc ortus sed xps temperat astra
Vt inult sit nobis sidera clara hincant

in hoc Continetur

Infructuoribus Albinasura
Eiusdem de Revolutionibus

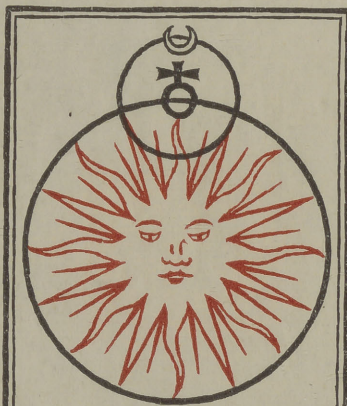
Astrologij declaratio

Astrologij vis hinc hinc hinc

Instituta Astrologij

Instituta Abrahæ Avicennæ Inctei

Omar de Nativitatibus et interrogacionibus

BIBLIOTHECA
COPERNICANA
FROMBORCENSIS

B. 306.

314

132. ^{b.} ~~X~~ 12.

Introductorium in astronomiam
Albumafaris abalachi octo conti-
nens libros partiales.

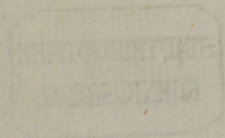
152
Venet. 1506.

STADTBIBLIOTHEK
KOENIGSBERG.

Antiquarium in Wien
St. Anna's Hospital
neue Lib. par. 1.

st. dr.
310

Pud iānos artium principijs que
ars extrinseca prescri-
bi solet lib 20ꝝ in initijs: non scripto vello au-
tentico qꝫ ego mea lingua inuenerim: sed do-
ctoruz tantum sua cuiusqꝫ sententia paratur.
Apud arabes contra duoꝝ liquidē primuz
nec aduertisse vident vnqꝫ: tamen si particu-
lariter vnqꝫ ac sparsim assumant: nostro ta-
men iudicio non parum necessarius. Scōm
vō Cōmercium quideꝫ illis nec scripto di-
gnum visum est tanqꝫ egregium aliquod in-
uente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur

secdo genere huius operis auctor incipiēs: septem inquit sunt omnis tractatus in initijs auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomē libri: locus in ordine disciplinū: species inter theoreticam ꝛ practicam: partitiones libri. Que apud nos qñ qꝫ partitio sufficiēs operis videlicet titulo: auctoris intētio ne finali causa: materia tractādi: ꝛ ordine que oēs fere tam tractatus qꝫ materie omnis exordio ꝛ necessaria ꝛ sufficere vidētur: suam tamē singulis reddit causam. Que cum ego plixitatis exosus ꝛ quasi minus cōtinentia: cum ꝛ hunc morē latinis cognoscerem preterire volens animo ipso potius tractatu exordiri pararem. Tu mihi studioꝝ oīum specialis atqꝫ inseparabilis comes: rerūqꝫ ꝛ actuum per oīa consoꝝ vnice mihi memores obliasti dicens. Quāqꝫ equidem nec tibi pro amore tuo mi Hermāne nec vlii consulto alienę lingue interpreti in rerum translationibus abicēqꝫ sententia quādam nullatenus aduertēduꝫ sit: ita tñ alienum iter sequendum vidēt ne precuras. Distioꝝ nō qui libꝫ hūc in arabica lingua legerit si in latina nō ab exordio suo qua primū legētis intuitus incidit inceptuz videat nō industriam sed ignorāciam putans: ꝛ operis forsitan inegritate detrimenti: ꝛ nos de ule digressionis arguat. Parui quidem est ipm etiā laboreꝝ tuo potissimum instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine copie adiciatur: nō mihi maius qꝫ tibi merita repēdatur. Cuz tu quidē ꝛ laboris causa ꝛ operis iudex ꝛ vtriusqꝫ testis certissimus existas: expertus quippe nihil omnius: qꝫ graue sit ex tam fluxo loquēdi genere qd apud arabes est: latine modicō gruum aliquid cōmutari: atqꝫ in his maxime que tam artaz rerum imitationem postulant. His habitis ne longius differatur ab ipsius verbis tractatus inītiū sumamus. Intentionis inquit expositio rei summam breuiter ꝛ absolute proponens: discētis animū attentum parat ꝛ docilem. Utilitatis promissio laborem alleuans interdum animi quēdā affectum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tum vt opus autenticum reddat. Tum ne aliꝫ dum vagum ꝛ incerti sit nominis in incerto ascriptū iniustam parat gloriā. Libri nomen intentionis testimonio

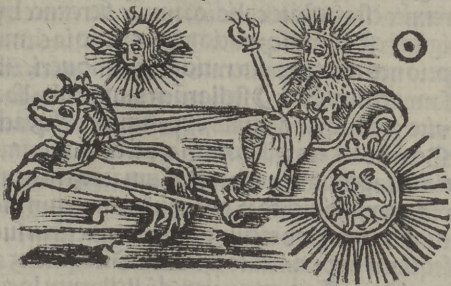
accedit. Locus in ordine descendendi animū discantis: quo lecto quid legenduz
 sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie
 genus paritū omniumq; numerus: 7 ex ipso attentum iter reddit: 7 docet.
 Quoniam ergo inter oēs huius artis scriptores nullus acenus inuentus est
 qui vel cōtradicientibus responderet: vel approbātib; argumentuz daret:
 adhuc necnullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere
 intentio 7 illis resistere 7 his firmamentum dare 7 integraz diuino auxilio
 artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui de in-
 ceptis operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus am-
 nicula necessaria sunt vel desistant vel deficiant. Quoniam igitur opus certis:
 7 auctoris 7 libri nominibus confirmare necessarium duximus hunc titu-
 lum prescribentes dicimus. Introducto autē in astrologiā Albumasar ab ala-
 chi. Qua de causa 7 post astronomiā in astrologiā primo loco legendus sit
 in theoricam. s. huius artis partem principaliter atq; generaliter: editus octo
 partitōnū numero descriptus: quaq; suis differentijs sub diuisa. Partitōis
 primę capitula quinque. Primum de inuentione astrologie. Secunduz de fide-
 rum motus effectu. Tertium de effectus qualitate. Quartū de confirmatio-
 ne astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. Capitulū primum.

Rimum itaq; que causa: qua ratione hoīem in ter-
 ra positum ad celestis p̄silia decreta scrutan-
 da primū excitauerit: deinde prouexit exponendū videre-
 tur. Nec enim motu quoq; in prouiso aut repentina quozū-
 libet impulsione tantū iter arreptū: nec sine summo studiozū
 impendio transcursum videtur. Partimur igitur omne fide-
 rum stellarumq; scientiā gemina specie in motū celestium ac in otūū effectus.
 Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integraz
 etenim perfectamq; tradit scientiā quantitatis 7 habitudinis circuloz mo-
 tuumq; celestū in se eiusq; primū: deinde ad alios tamen: vsq; ad terre glo-
 bum. Terresiquidē corpus rotūdum globosum: circulus supremus diuina
 virtute perpetuo ambiens ceteros infra p̄tentos suis cuz speris die noctuzq;
 ab oriente per occidentem integro circuitu p̄uertit. Unde ☉ per diuersas ter-
 rarum partes diuersis nationibus nunc cleuari simulq; occidere: alijs nunc
 p̄uerso sicq; alijs diem alijs interim noctem esse necesse est. Circuloz etenim
 inter supremū 7 terrā motus alijs cum summo: alijs p̄tra. Stellaris vō mo-
 tus omne genus fere contra. Supremo vō motuum quantitatis 7 qualita-
 tis pars humanis sensibus patuit. Unde oēs scientie primozdium partē rati-
 onis tribus ex locis cōputo proportionē 7 mensurā: argumentū necesse ma-
 teria inferit vbi qui huic sapientie non p̄cedant: 7 sensu debiles: 7 rōnis alie-
 nos esse: sequens sit. Hanc igit vniuersalē sapientiā Ptholomeus post
 hamum quēdaz tradit in libro suo almagesti postq; 7 ego ait Albumasar
 in talibus nostris maioribus in sine richene elchebir celestū discursus perfe-
 cutus sum: nos quoq;. Secunda vō naturalis in suo quidē genere non mi-
 nus vniuersalis stellarum coꝝpoꝝ naturas 7 proprietates in se primo tunc

accidentium inferioris mundi ducatum partim crebris quibusdā experimē-
tis partim naturali speculatione qua dū insequit̄. Ex eo siquidēz qui varios
stellarū discursus diuerse elementoz in rebus elemētatis alternatiōes solū
to certaqz lege psequunt̄. Id non sine aliq̄ naturali illaz in his motu fieri
necessariū videt̄ argumētū. Est igit̄ huius sciētie pars que per se p̄stas par-
tē minus manifestā ratio nature quodaz ductu psequit̄: vt qui huic sciētie
p̄dicant: nec multe eos in his experientie z rerū nec parū p̄sciū esse cōstet.

¶ Partis igit̄ manifeste lumi-
na principaliter vbi oīum cele-
stium notabilia sunt certa ge-
runt signa: ac p̄mo loco ☉: ne-
mo siquidē ignorat anni tēpo-
rū legitimos successus elemēta
mūdi v̄sitaris alterationib⁹ affi-
ciētes ordinatos ☉ per circuli
quadrates itus atqz reditus cō-
sequi. Deinde per singulos etiā
dies atqz horas non nihil no-
ui varūqz motus in rerū accidētibus ☉ sequi videmus. Quib⁹ siquidē ori-
tur assentit: descēdit occidit: aīantibus: gramīnib⁹ metallis per singulos mo-
tus aerē terrā aquā: ipsorūqz naturas z stat⁹: frigoze calore siccitate humore
inter generationis z corruptionis: augmētū decemētūqz alternationes alte-
rat. ¶ Usqz adeo quidē motus etiā tam hoīum q̄ ceteroz aīaliū p̄mūz
☉ iter sequant̄. ☉ siquidē oriēte surgere: z progrediunt̄ ascendente cursu
addunt: descēdente minuūt: occidente reuertunt̄. Et tāqz motus absente du-
te quiescūt: ad exitū illius iterū exituri. In gramīnibus quoqz ☉ vir⁹ ma-
nifesta quoqz generationes incrementa maturitas ☉ maxime cōmitant̄ ap-
paret in quibusdā manifestius: vt in obsequio z eliofar herba q̄ arabes
herba thelancianila latini necesse apū vocāt. nā nec metalle naturā hāc eua-
dunt. Quedā enim absentia ☉ coagulant̄. quedā radijs p̄fortant̄ cuius vir-
tus manifesta in elio dropia gēma necnō quibusdam. v. nominibus ac mar-
garitis. In his igitur huiusmodi vis z effectus solaris manifestus.

¶ Post soles Drex testimonio
accedit. Nonnullis enim vel de
vulgo haut dubium est lunares
accessus ad ☉ z recessus ortus. s.
z occasus: incrementa ☾ z decre-
menta aurarū mariū in aīalibus
z gramīnibus z metallis quali-
tatum z quātitatum motus co-
mitari in mēstruis aīalis subest
humoz incrementis z decremen-
tis marūqz quōtidianis: seu per

septimanas lunationis accessibus et recessibus. Nonnulli etiam numerosis obtinent experimentis ex diuersis Mansionibus diuersa tempora varijs qualitatibus affici: vt ex hac veteroz ex illa nubij ex alia pluiiarum atq; id genus. ¶ Post \odot et Stellaruz oium tunc quida affectus certi sunt. prater qd vulgo no adeo sunt vbi luminu v^o approbati: nequaq; in vel vulgo ignotum est qualitates tempoꝝ inter augmeta et decremeta stellaru quadam in \odot et Participatione alterari: quoꝝ motuum nisi hec participatio causa existeret: nec estas estate calidior: nunq; fieret: nec hyems hyeme frigidior. Certum igitur est quibusq; nationibus per oia climata reruz generationes et corruptiones tempoꝝ alterationibus moueri. Alterationi autē huiusmodi causam existere \odot et Stellaruq; amnicula. Primo quidē antecessoꝝ longeue vite vigiliq; indaginis experimentis vsq; ad posteroꝝ memoriā reseruatis. Secundo ex eis que constabat ad ea que minus patrent cognata reruz collatione ingenium puehente. Cum itaq; rōnem quidē ingeniuꝝ promptius cōcedat: experimentoꝝ etiā causas in rerum indagine non ineptas esse astruendum videt. Habet enim omne artificiu in suo genere de transactis ad ea que sequunt experimentoꝝ fidem. Sic equidez agricola: sic pastor: sic naute suo quolibet officio ex quarundā stellarum locis horas comodo das vel incōmodo das. Agricola quidē sementi et insitionibus pasto: cōmiscendis gregum armentoꝝq; sexibus: ad pceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilominus ventos amicos atq; inimicos prateritoꝝ experimentis puidet: quibus omnibus stabilis et seriose indaginis per elementorum motus temporum alterationes \odot et atq; stellarum cursus experimenta fidem faciunt. In insitione siquidem ex hora temporumq; insitionis prenoscit agricola inter arborum genera: has incremento addere: illas fructus accelerare: alias fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanq; argumenti locus exquiramus experimentoꝝ vsum nihil ambiens pretendit. Hanc secus obstetricum variāq; quibus experimenta fidem gerunt. Presciant siquidez experto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexum discernunt: deinde et ex pmo genitū quos partus virginales vocant. Cuius ne amplius ea mater partura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros pnumerant. Habita nāq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mammillarum capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamq; colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq; turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sexum discernenduz. Cuius pregnantis tractant quem si plenum rotundū abilem duruz senserint: ipsumq; colore mundo masculū predicant: oblonguz laxum ineptuz ipsamq; colore maculato seminā testantibus mammillarum capitellis in masculo ad rubium in femina ad fuscum colorem prahentibus. Alio quoq; modo accepta eniz inter digitos lac pregnantis sispissum viscosumq; sentitur masculi signum rarum et liquidum femine. Item alio: lac nāq; pregnantis speculo ferreo superfusum: sicq; ad radios \odot equabiliter locatam. Si per horam conluit in similitudinem vnionis masculum fert: diffuens et expansum feminam. Da

riante vero q̄ primum proles supra terram decidit ad caput infantis respi-
 ciunt: q̄ si pilorum congeriem quasi cirtum videant masculum deinde pa-
 riturum presciunt. Sicq̄ geminis curris gemellos. Nam z domini fortune
 prospere signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
 deinde future generationis numerum metientes folliculum infantis primo
 geniti vulue matris inherentem anteq̄ soluatur pertractant: in quo quot
 tanq̄ nodos seu quasi calculos inueniūt: tot partus futuros numerāt: qui-
 bus non inuentis nihil deinde parituram prenoſcunt: nihil in horꝝ aliquid
 pubitantes nisi forte prius ab orſu confusa fuerit. Ad hunc itaq̄ modum cū
 vulgaribus ingenijs experimentozum vsus tante sit auctoritatis: tuz apud
 medicos etiam experimentozum certitudine firma cure sue prouidentia est.
 prouident hi quibus firmio: eius artis experientia est inter naturalia z cir-
 ca naturam: per anni temporaterrarum climata: quoddam humorum ge-
 nus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceteroz partū vsq̄ ad quan-
 tum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxiū ipsius etiam incom-
 moditatis corporee augmenta detrimenta statum alterationes: iuxta quod
 cuiusq̄ naturam eozum que nature contraria sunt passiuam vident non na-
 turalium inter vtrūq̄ genus mediante collatione: certis terminis metiunt.
 Id autem est per ipsas alterationes elementozum motus: alterationum mo-
 tusq̄ causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim O ca-
 lorem: vim D humores: motus vrozumq̄ stellarum z sideruz cum his per-
 mixtionem. Hoc ergo artificiozū genus quanto vulgaribus dignius: tātō
 huic nostro p̄pinquius. Est autē medicine in parte dignio: officium. Primo
 eozum materias elementozum sez naturas subtiliter perspicere: deinde
 in corporibus seruata proportio nabilitate cōmiscere: cōmixtionuz demu z
 ex naturali necessitatis accessu atq̄ recessu accidētuz motus tractare. **C**oſ-
 ficium autē astrologie in parte secundaria ex motu stellaz elementoz motus
 tēporumq̄ alterationes atq̄ tum mundi ipsius tum partium eius: hic gene-
 raliter: hic specialiter metri accidentium motus. Ut igitur medicus sensibi-
 libus primū experimentis instructus: deinde ad nature p̄prietates p̄uctus
 speciez hanc calidā hanc frigidā siccamq̄ vel humidā morboz huic vel illi
 ratum habet accōmodā: sic astrologus ex sensibili quadam experimentoz
 institutione ad naturales celestium eozum p̄uectus. Solem calidam: lunā
 humidā: sicq̄ stellarum z siderum cuiusq̄ vim z naturā effectuum ratione
 certam habet. Itaq̄ vulgaria quidem artificia particularia. Ad medicina vō
 z astrologia magis vniuersalis videretur. eo q̄ sui queq̄ generis integrita-
 tem amplectitur: nisi q̄ astrologiā tanto altiore quāto materie dignioris est
 estimamus. Ad medicina siquidem in elementoz naturis z in alterationibus
 eozumq̄ ex eius compositione statu z accidentibus exercitat: astrologia
 vō in celestium eozum motu z naturis atq̄ per mundum inferiorē effecti-
 bus tota consumit. Ad medicina quidem elementoz alterationibus operam
 dat. Astrologus stellarum motus sequit̄ elementarie ad alterationis causas.
 Sicut̄ z omnibus artificijs siderum stellarū sciētia quantū celestia terre-

nis prestant et genere nobilioꝝ et dignitate celsioꝝ inueniunt. Que cum ita sint quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuuz effectus speculari vbi cum antecessoꝝ crebris experimentis philosophoꝝ acutis assertionibus stellarum motus iuxta naturas earundem mundi accidentia consequi ratum habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes siue corruptiones imminere videat tanq̃ aliqua reuerentia retenta vel credere non audeat q̃ certum habet vel enunciare vel palam monstrare potest. Quoadmo dū enim elementoz motus tempoꝝq̃ alterationes atq̃ generalia mundi accidentia. celeste ꝑsilium palam sequunt. Sic singulos etiam quozunlibet indiuiduozum per omnē mundū inter generationes et corruptiones augmēta et detrimēta omniumq̃ alterationū motus ex eadem origine ordinari familiaris totius ad partes cognationis ratio hz. Que oīa experimentozꝝ ꝑimum fundamento posito: cognata collatitꝝ studiosa indago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercitat error: nō artis integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguatur. Restat enim artis ꝑofessor quociens artificū susceperit vt stellarū siderumq̃ motibus locis per gradus et puncta naturis citaz et affectionibus omnino instructus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordinibus habitu locis tepozibus: aptitudine stellarū habitudini apporionata. Quibus siquidem defuerit imperfectū aliqua in parte labi nihil miruz est. Hic igit error: vnde cauere possit insinuemus. Videtur enim duabus de causis ꝑincipaliter incidere: tum ex parua cognitione rez habitudinis in quibus iudicandum est quid rerum an siderum ascribatur. Cum ex minus sana celestis consilij conceptione: vnde plerūq̃ ꝑermixtio confusioq̃ ducatur accidit ne leuiter elegi possit quem ꝑe ceteris sequamur. Que cum ita sint nec in hoc nec in alijs artificijs que ad ꝑrouidentiam pertinent qui omnia consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Ado dice nāq̃ scientie non modica plerūq̃ fruges est maxime in euentuū ꝑrouidentia. Uidemus autē et medicos et alios id genus in suo quosq̃ artificio nō nunq̃ decipi. Nec tamen ideo vel opem ipsoꝝ recusari vel artem displicere: q̃ ꝑ alioꝝum artificum error: quā astrologi in curia ad ꝑerniciē ꝑeliuioꝝ. Medici siquidem fallacia mortis sepe causa fit: sub auro naute interius astrologi errorem ad maximum sepe in scientia reprehensio consequitur. Cum igitur ex artis huius et veritate maius commodum et fallacia minus incommodum sequatur. Nec displicere cuiq̃ artem conuenit: et ꝑofessoribus summo ꝑere studendū ne ob culpam cuiusq̃ ars innocens in seista reddat.

De siderum motus effectū.

Capitulum. 2.

Nanc astroꝝ effectus speculari conuenit ꝑremisso qd̃ in omni tractatu fieri debet vt inter initia disponatur id de quo agat. Sequimur a ꝑimordio tractatus stellarum ducatus per mundū inferioꝝ ad omnē rerum generationē et corruptionē succedit speculatio sideree nature omnisq̃ habitus et affectionis. Cohercemur aut̃ quatuoz terminis om-

nium rerum scientiam circumstantibus. Primum quidem quo queritur in-
uentum ne est q̄ tractat nec ne. Secundus quid. Tertius quale sit. Quar-
tus quare. Quis ergo inuentionis origo prima sensuum est: monit enim sensus
opinionē. Unde ad rōnem intellectu dicto fit ascēsus. Est ergo vt docuimus
inuentionis astrologie. prima causa visus. secunda ratio cōsecuta est vt hinc
etiā ad alium quēdam celestis secreti intellectuz artis perfectio conscendat.
¶ Omnis vō phie superneq; indaginis auctoritate ⁊ rōne constat substā-
tiam stellarium corporū nec ex aliquo elementoz huius mundi effectū nec
ex pluribus vel oibz cōgestam. Si enim ex his elementis esset eaz elemē-
tarie prolis necessitates psequerent: generatio corruptio augmētatio dimi-
nutio resolutio ceteraq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint taz
circuloz celestium q̄ stellarū co:porū substantiā ex quinta quadā alia na-
tura p̄sistere ratio pcludit. ¶ Qualitas autem eozū corporū in forma est.
Sunt enim corpora spherica perlucida naturali motu degentia. Quoz mo-
tuum eam necessaria intelligimus causam vt superioris essentie motus in-
feriores naturas agēdo misceret. Que cōmixtio ad omnē generationē ne-
cessaria erat. vnde phs tandem intellexit inferiorē mundū superiorī necessi-
tate quadam ligatū qui naturali quodā motu voluit: habētez hunc trabe-
ret. Superior etenim mundus inferiorē perpetuo ambiens cum sibi alliga-
tum trahat motus mūdi materias agitans actus ⁊ passiones miscet gene-
rationum omnium causas. ¶ Motus autem celestibus non nisi circularis
aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quā sine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq; motibus cum
sic principius ⁊ finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. ¶ Inferio-
ris autem mundi corporū duo sunt motus alter rectus finem habens quo
cum perducant sistant vt ignis ⁊ aeris sursum terre ⁊ aque deorsum. Alter
vō circularis qui resoluōnes atq; alterationes ex alteris in altera rursusq;
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaq; motum ambientes mundi motus
trahens in rerū generationes ⁊ corruptiones agit. Sunt enim generatio-
nes in elementis. i. potentialiter potentia resolutio vō ex alteris in altera ge-
nituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potentia quem ignis
in lignum agens actu ipso generat. aut secus generatio quidem ⁊ corru-
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in-
uicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi cor-
porum alterius in alterū actus bipartitus reperit: aut amboz contactu: aut
inter vtrūq; mediante aliquo. ¶ Contactu quidē vt ignis in materia exustio-
nem: facit mediāte vō alio tripartitus. Primum arbitrio vt cum mouet al-
terum ab altero per mediū vtrūq; extremoz simul contingens: aut inter
vtrūq; intercedēs. Secundus natura: vt cum ignis aquā mediante calore ca-
lidam reddit. Tertius intrinseca pprietate quadam: vt. s. lapis magnes fer-
rum trahit per mediū aeris interuallū: eo q̄ lapides id agendi virtus inest
⁊ ferri natura eius actionis passiva q̄ nihilominus fit vel alio corpore in-
terposito vt lamina cuprea atq; id genus: sed ⁊ contactu accidit q̄ dum la-

pis ferrum trahit ⁊ materiam aliam plerūq; ferro coherentem trahit: hocq; modus alterum in alterum nature proprietate quadā agendi in multis tam herbis q̄ lapidibus inuenit̄ vt colofoniū ignis oleū. i. ebūtoꝝ olitē nouit. Hoc igit̄ modo celestis essentia in inferioris mūdi naturaz agere omnino videt̄. Quoniā ⁊ illius nature nec huiusmodi virtus inest ⁊ huius natura eiusmodi virtutis receptiua ex quo actu ⁊ passione mūdi natura p̄mixtio fit generationū oīum mater. Cum igit̄ astra generationis rerū causa sint: ea generationis eiusdē ducatum obtinere p̄sequens est. Sunt vō nōnulli qui qđ ab alio quodq; p̄pter aliud sit idem putāt nec quicq; ab alio per distā tiam interuallū fieri posse autumant esse quos sunt huiusmodi motū tres diuersitates. Primum q̄ facit: secundū q̄ faciente fit: tertiu q̄ ex aliquo con sequit̄. facere vō duobus modis arbitrio ⁊ natura: arbitrio vt ire stare se dere. Natura vt ignem v̄tere. fieri quoq; similiter arbitrio item ⁊ necessitate: arbitrio vt litterā scribere. Necessitate vt materiā igne aduri: qđ vō pro pter aliud fit ab his diuersum. Nec enim faciēte alio fit: sed alio precedente nec quadā cognatrice consequit̄ verecūdia rubore: timorē palloꝝ. Adusca modulamina animi corporisq; motus consoni: ad hunc ergo modū cele stia corpora cum super hunc mūdū motu naturali ferunt consequunt̄ alli gati sibi inferioris mundi elementoz motus naturales: generationes rerū ⁊ corruptiones pducentes: exēpli gratia. Sole primi circuli quadrantem per agrate elemēta calidis ⁊ humidis qualitatib; tēperari videmus. Sicq; terrā ⁊ arbores herbis ⁊ folijs vestiri: floribus adornari: rerūq; aliaz cor ruptiones aliarū generationes atq; ad hunc modū: nō ex solis aliqua de liberatione: sed diuinitus iniuncto officio eundi per circuloꝝ rerūq; natura eiusmodi motibus adapta est. Postremo philosophi sermoneꝝ subiungimus: quoniā circulus mouet causam mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus quapro pter virtutem mouentem infinitam esse cūq; infinita ⁊ incorporea. Sic igit̄ causam omnīs alterationis ⁊ corruptionis extraneā esse p̄sequens est.

De effectuum qualitate.

Cap. 3.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mundi rerum species quibus exponitis facile pateat qđ siderum vires de huius mundi accidentibus eligerint. Sunt autē hec: forma: materia: compositio: cōpositum. Itemur igit̄ loquendi apud phos v̄sitato mō quo formam humanā dicunt eam qua omne huius speciei indiuiduum hoc dicit equina equus. Materia vō seu natura quaternaria: terra: aq; aer: ignis. Cōpositio autē elementoz in corporibus armonia. Cōpositum vō q̄ huiusmodi cōpositione effugit̄ qualia sunt oīa aiantium germinum metalloꝝq; corpora. In oībus igit̄ corporibus his que sentimus quatuor hec genera inueniunt. primū q̄ cōpositum est. secundum cōpositio. tertiu natura. quartū species: his ita cōpositis cum phi sermoneꝝ subiungimus: oīs genitū genitricē eam antiquiorē esse. genitūq; ad esse deprehensioneꝝ ducere.

¶ **crōi grātia.** Sustento sustinēs antiquius vt terra terrenis corporib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera ⁊ spēs animalū germinū metalloꝝ in natura potētia: actu vō tandē vt cōpositio succellit. Nec vō cōpositio nisi cōponente aliquo cūq; modo vericū ne cōposituz sui cōponens aut sibi materia sit que cum ita sint est habere genitorē: omne gentū omneq; cōpositū cōpositōrē discernentēz inter genera ⁊ spēs oīum. Hinc ergo cōstat opificē genitorē ⁊ diuēritatis: deinde sideris motibus nature ducātū cōmendasse. Celestis siquidē motus v̄tutem cōpositiōnis huiusmodi atq; differre causam esse ex antedictis collectū est: solo q; in cōpositiōne indiuiduaz atq; differētis specierū p̄potēre v̄tpote aīe cōpositōrisq; specialiter armonia p̄ciliante. Cū igit omne cōpositū ex forma ⁊ materia p̄stat. forma tñ prior quasi cōpositus adaptā sibi materiā exquirūt: vnde in phia forma quidē artificū: materia vō instris cōparat. Ut enim diuersi artifices suis quoz instris operant nihil alienis egentes. Q̄pus autē non instris sed artificū ascribit sic diuersē forme nec hoc belua: autis q; enim de natura homini ap̄tū alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aui. Assumit enim humana forma de naturali calidū humidū sicq; de ceteris q; subtilius ap̄tumq; recipiēde aīe rōnali motibusq; erecte stādi sedēdi atq; id genus. Forma vō calidum siccum vnguibus dētib⁹ barbatibus atq; asperitati ap̄tū: bestie forma frigidū siccū calci vngulis atq; tib⁹s idoneuz. sicq; oīs forma q; sibi de materia patiēte p̄gruuz est trahit. Ita ergo omne cōpositū nō materie: sed forme auctoritate p̄ncipaliter ascribit. Hāc igit vt cognitis oībus que in rebus cōpositis h̄mōi p̄ncipia pariūt facile intelligat quid aliud obueniat q; stellarū v̄tutū relinquit necesse est. ¶ **Primo** materiāuz quatuor p̄prietates trib⁹ differētis distinguimus. ¶ **Prima** est qualitāuz p̄ietas vt caloris ⁊ frigoris. ¶ **Scōda** est alterius in alterū resolutio: vt terrenū aquā aque in aerē: aeris in ignē: sicq; ecōuerso. ¶ **Tertia** est augmētū detrimētūq; receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre pars parte siccior. ¶ **Forme** quoq; tres aliē p̄prietates ab his diuersē. ¶ **Prima** q; nulla forme inest p̄ietas nec hō in eo q; rōnalis mortalis ē rōnali vel mortali p̄stat p̄ius. ¶ **Scōda** q; nō resoluūt altera in alteraz: vt homo nunq; fit asinus. ¶ **Tertia** q; nec augeri nec detrimētū capax: nec enī hō hoīe magis minusue rōnalis vel mortalis: his igit omnia oībus cōpositibus ex his in esse p̄ncipis cognoscimus q; in rebus cōntrariū resolutōriuz crescens decrescens reperit. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in frigidum trāsiens nunc magis nūc minus calidus vel frigidus ex materia est. q; vero opposituz his in suo genere ex forma est: q; itaq; nec ex materia est nec ex forma inest: tamen quia nihil est ortum legitima causa ⁊ ratio non precedat nec p̄ter hoc in inferiori mundi parte quicq; q; cause locum ob̄tineat superstes id celestē potētiā cōsequi necesse est. Id autē est vt generis a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio ⁊ distantia vt anime cōpositiq; armonia aliaq; accidētia innumera: vt sexus: discretio forme: ⁊ habitudinis decoꝝ vel turpitudō stature inēqualitas: varij colores: di

uersi mores: atq; id genus. Omne igitur indiuiduum ex tribus principijs cōstat pprietatibus forme pprietatibus materie sūdeꝝ effectū. Ea ergo que sūm effectū adueniūt: diuersos corꝝ ducatus sequunt: alios pprios alios cōmunes: vt sol dux singularis vite generalis oīum animantium: mercurius hoīs. Cum itaq; stelle rerū singularis ducatus p̄cessum: tñ in coibus officijs aliarum participatione assumit vt hoīs vnus generalē substantiam sol singulariter ducat specialē. Mercurius tñ in cōmuniū perficiēdis ceterarū consilia assumit. Erūt ergo solis in vno homine prop̄rius ducatus substantie animalis. Cōmunis vō cordis ⁊ cerebri. Mercurij singularis ducatus substantie humane cum participatione vtro oris ⁊ lingue. Cum ceteris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epar: marti sanguis: sicq; cetera ceteris p̄cedunt sic in oibus corꝝ p̄p̄rietas suas quicq; partes omnesq; pprietates ⁊ accidētia gemino ducatu vendicant: que si ex diuerso ducatu non consisterent nec ex diuersis eꝝ partibus qualitatibus pprietatibus aut accidētibus p̄stare possibile esset. Nunc autē in rerum ducatu est stellarum: alij genus: alij species: alij indiuiduū tempoꝝ alij atq; alij qualitātū quantitatum ceteroꝝq; accidētium aliud atq; aliud p̄cedat. Hinc est q; p̄templationum etiā in indiuiduis ipsarūq; naturaliu pprietatū alias alij p̄cessū vide mus: q; nequaquā materialis formalisue potētie sed fidere v̄tutis intelligit. Nō p̄naturalis sibi alicuius seminis origine: sed archane cuiusdā pprietatis motu. Sunt enim qui putāt nihil nisi ex nature sue seminis resolutione p̄creari cōtra quos est bipartita p̄creandi lex. Cum enim omne corpus ex quatuor elemētis cōpositum p̄stat: aliud tamē ex genere sui semine origine sumpta in natura sua p̄creat vt homo ex hoīe in hoīe. Arboꝝ ex ramunculo insita: arista ex grano recepto: aliud ex aliquo sui semine generis suo: s; materie coeuntes pariunt gramina arbusta idq; genus. Semine quoq; ceteraq; metalla que ex diuersis vaporibus congelant. Animaliu etiā nō nulla tam ex aeris tam ex aquaticis ⁊ terreis: vt sunt mulcerane: pulices: atq; id generis que omnia elemētōꝝ quosdam motus tempoꝝq; vicissitudines non ex aliquo genere sui in natura sua semine p̄creata sequunt.

¶ De confirmatione astrologie.

Cap. 4.

His ad hunc modū ordinatis nunc in astrologia ratio danda simulq; contradicentibus respondenduz videtur. Sunt enim qui fideis motibus vim ⁊ efficaciam negant decē sectis dissidentes. Primum quidē sentētia in illum penitus stellis ducatur esse ad vllōs effectus: aut corruptiones rerū mundi sublunaris quibus oīs antiqua auctoritas tñ det. Quis nquidē sube gemino impulsu agitare motū naturalē in re altera cognatis vinculis ipsi alligata naturalē resolutionē faciat necesse est. Quam ita fit cum motū eius resolutionis causam ipsamq; eius cause effectum esse p̄ns est: hoc euentꝝ modo ignis motus naturalis in materia cognate receptionis: naturalē resolutionē facit exustionē dico. Est igitur ignis quid exustionis causa: exustio vō huius cā effectus. Ad hūc itaq; modū corpora cele-

stra cum mundum inferiorē gemina ambient naturalē eorū motū in clemē-
tis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in alterū resolu-
tio generatiōnis oīs et corruptionis nam nature sequitur cum itaq; motus
celestis elemētariē resolutionis causa sit. Hec autē resolutio effectū et corrup-
tionē eorū eadē causā effectus et destructiones pūos celestis motus cōsequi ne-
cessē est. Quod enim alterius corruptio idem alterius est generatio: ligni siqui-
dem exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cineres generat unde
apud phos verbū vīsitatū stellarū naturalis perpetuus: nature effectus perpe-
tuus. ¶ Secūde secte opinio: stellas ducatum habere ad res generales atq;
vniuersales: vt genera et species rez: vt tempo et alterationes: vt elemento et
resolutiones atq; id genus: nō autē ad indiuiduas res ve singulares earūne
partes aut proprietates singulas. Contra quos q; in omni phia ventilatū est.
Quoniam omne huius mūdi corpus ex quatuor elementis cōpositum est.
In omni siquidē corpore sentiunt stellarū motus cum illis p̄fuerint et his
p̄esse habent. Cum enim motus celestes elemētariē resolutionis causa sint:
resolutio vō generatiōnū eadē generationes eorū etiā motū effectū esse cō-
sequens est. Item quoniam nihil generib; aut speciebus cōuenit et indiuiduis
alienū sit cum p̄cedunt aīalis hoīs ve substantiā proprietates et accidentia du-
catū necesse habēt et socrū et tulij substantie habitudini colorū habitudo affec-
tionū ducatum p̄bere. cū ad oīum genera et species ducatum erigant. ¶ Ter-
tia secta subtilioris opinio: vel argumento et similitudine quadā omnē
astrologie efficaciam eripere laborat q; ex parte assumēs stellis ad vtrūq; libet
effectū negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq; in festo tanti labo-
re fatigata deficiat. Nos enim exposita primū opinione eorū quilibet negat
eidem statim opinioni p̄radicentes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiā motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Tiunt enim qui
vtrumlibet assumētes astrologiā inanem reddere conant. Quoniam omnium
huius mundi rerum tres modi sunt necessarij vt ignē esse calidū impossibi-
le vt esse frigidū: vtrumlibet vthoicem scribere. Nec stellarū effectus vnquā vi-
sibilis esse potest. Astrologie officium superuacuum et inane. Huic p̄positioni cū
nonnulli astrologo et primū secundū ob minus firmā nisi cognitione satis
respōdere non possent p̄clusionis in cōmodū: diffugiētes induci sunt: vt ni-
hil vtrumlibet crederēt. Sicq; dum minus fugerēt in manus inciderunt. Cūq;
alterum alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus accreuit. Nisum
est igitur illi et duos tantū esse modos necessariū et impossibile. Quicquid
enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic et non est. Sic vō ad esse non autē ad
non esse: esse igitur necessariū est et non esse impossibile: esse nāq; et nō esse con-
tradictoria circa idem simul nunq; vera: sed alterū semper verū alterum sem-
per falsum. Quod ergo sic est necessariū est q; non impossibile. Unde nihil ho-
minum deliberationē reliquit sed vel ex necessitate coactos facere vel im-
possibilitate prohibitos non facere. ¶ Quibus phs obuias primū verborū
tate eorū validis argumētis p̄futata argumētōsam vtrumlibet affirmationez
subiūgēs ait. Omne vtrumlibet aut necessariū quidē aut impossibile p̄sequi.

Cuius in vtrūlibet ꝑfirmatio nē hec argumentatio prima: quoniā oīs neces-
sarij ꝛ impossibilis cognitio naturalis: tribus tēporibus discernet ꝑsentī
ꝑterito futuro. Ut igneꝝ fumus ꝛ semper fuisse calidū ꝛ esse ꝛ futurū esse:
nec frigidū fuisse vnqꝫ nec vnqꝫ futurū. Accidētales vō nō ita: scimus enim
hoīem scripsisse vel scribere: nō vō scripturū scimus: fieri nā qꝫ potest scriptu-
rum: fieri qꝫ non scripturū: id ergo nec impossibile nec necessarius: fieri nā qꝫ
pōt ꝛ non fieri. Est igit vtrūlibet. ¶ Scōda argumētatio est: necessariū ꝛ im-
possibile in omni genere ꝛ specie equaliter sunt. Oēs siquidē hoīes equali-
ter mortales totulqꝫ ignis equaliter nō frigidus: vtrūlibet vō non ita vt hō
ambulās: hō non ambulās. Itē nec necessariū nec impossibile alterat: vtrū-
libet vō mobile vt de motu ad quietē ꝛ ecduerso. ¶ Tertia argumentatio
est: quoniā in his que ꝑponunt quicqꝫ primū cogitat ac consulit vtrūꝝ ne fa-
uet aut vitet. Deinde qñ qualiter vbi atqꝫ id genus. Omnia primū cogita-
tione atqꝫ imaginatione ꝑscripta: tum demū actu ipso deliberationē aucto-
ris ꝑsequit. Necessariū autē ꝛ impossibile nec ꝑsiliꝝ nec deliberationis egēt.
Nihil enim vllō studio adijciēre. natura ipsa dat certū ignē cremare nec vnqꝫ
frigere vtrūlibet esse ꝑns est. ¶ Quarta ratio cinatio est qꝫ oīum necessario
ꝛ impossibili vna tantū vix ꝛ simplex. Alteri quidē esse tantū. alteri vō nunqꝫ
esse. Rebus autē qꝫ plurimis vīm geminā videmus vt esse vel non esse: ꝛ ita
esse aut nō ita: vt aura nunc calida nunc frigida: nunc magis nunc minus est
igit vtrūlibet. Quē ergo ꝑhs diffinit. Omne vtrūlibet necessariūꝝ vel impos-
sibile ꝑsequi huiusmodi est. Quoniā omne qꝫ in arbitrio ꝛ deliberatione est
vt ire ꝛ non ire: anteqꝫ fiat possibile est. factū vō necessariū: impossibile vō
in parte altera similiter. Cum ergo ꝑstet vtrūlibet ꝑstabit etiā sidera tribꝫ re-
rum modis ducatur ꝑbere necessario ꝛ impossibili vtrūlibet: vt enīꝝ omne
huius mūdi corpus ex quatuor elementis cōstat in omni siquidēꝝ vt deinde
est inueniunt. Omne vō elementū ꝛ ex altero ꝛ in alterū resoluit ꝛ augmētū
atqꝫ detrimētū capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hoībus esse resolutiua
augmētū atqꝫ detrimētū receptiua. Cum ergo sidera elementorꝫ motibus ꝑ-
sint ꝛ corpororꝫ alterationes ducere ꝑns est: vt cum hec ex anima rōnali ꝛ na-
turis quatuor ꝑstet stellarūqꝫ substantia vt ꝑhs intellexit vna ex aīa rōnali
motuqꝫ naturali legem habent sui generis animas ꝑfirmatas armonia sibi
corporibus aptare in vtroūqꝫ genitoris instituto. Itaqꝫ vis aīe rōnalis ar-
bitriū ꝛ deliberatio. vis vō corporis ad vtrūqꝫ ꝑclūua. Cum ergo sidera
anime corporisqꝫ armonia moderent tam necessariū ꝛ impossibile qꝫ vtrū-
libet ducere ꝑns est. Ut postremū hoīs fatum vt ipsum volatibus ineptum
vt nunc sanum nunc egrum: atqꝫ idem qꝫ astrologie officū maxime ꝑstet.
Nec enim astrologus ꝑrouidēdum assumit vtrum ne moriat homo: certūꝝ
enim habet id esse inuitabile: sed vtrum necras aut ꝑuidie. Cum igit siderū
ducatus rerū ꝑuentus ꝑcedant: ante quidē in sideribus potentia sunt. Post
euentū ad necessariū vel impossibile terminos ꝑcedūt vt in igne anteqꝫ vꝛat
vꝛere quidē potentia. deinde necessariūꝝ. Quē igitur vtrūlibet bipartitū est in
deliberatione anime rationalis ꝛ in nature compositione ꝑtemporꝫ con-

tinuationem: mundi vero elementa huius secundi receptiua: cetera omnia
tam animantium q̄ germinum metalloꝝum ve corpora: ad hoc secundum
spectant: solus homo vterq̄ aptus ex primo idest deliberatione rationalis
anime corporisq̄ adapti motu secundum vel consequetur, vel euitat. Nam
nec sideris corporibus licet rationalis anime deliberatio vel ad consequen-
dum aliquid q̄ egeant vel ad effundendum q̄ timeant necessaria. ¶ Quar-
ta secta gradus celsioris ex his videlicet qui vniuersalis scientie operā dant:
plane autumant sideris motibus rerum huius mundi in illos esse ducatus
exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant necsecuz
ipsi stare vident. Quis siquidez vim sideream tēpōꝝ alterationibus profi-
tuere possit, dum eam eis que tēpōꝝ alterationes cōsequēt eripere conan-
tur dicunt absurdum est. Certum nāq̄ ex nature conscius: temporū altera-
tiones elementarie resolutionis vomitum esse ⁊ causam. Illam vero genera-
tionum omnium ⁊ corruptioꝝum auctore. Sic ergo sideres, motus a tem-
poribus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse.
¶ Dehinc q̄ in omni phia post primaz illam hec celestis sapientie species vti-
tata est: vniuersi quidem philosophoꝝ sententia prime illius omnē fructuz
in hac secūda referuati. Quid enim aiunt prodest stellaz circuitus varioꝝq̄
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducat assequamur vnde hu-
iusmodi honores recte assimilari vident eis qui preciosas radices ⁊ semina
rerūq̄ species vitales inuilesq̄ seruant bono qd̄ habēt vti nesciant. Qua de
causa in modica eos in scientia reprehēsiō p̄sequitur. Quo cum due scientie
cōtinue vnuz totum cōponant alteram seminant, alterā ignorant. ¶ Quin-
ta secta eiusdem ordinis de eis, v3, qui priorū scientie studerent hanc ex toto
insiciantur: id in argumentū assumentes: quoniam nihil ratum cuius expe-
rimentoꝝum vsus: fundamentum mihi sepius iteratum: idq̄ in sideris mo-
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam vt nunc in hoc lo-
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax ⁊ inane. Contra
quos q̄ antique solertie indago non hūc ope siderum vires experta est. Est
enim celestis ducar' alter particularis manifestus: ⁊ alter vniuersalis. Par-
ticularis quidē vt ☉ in calore ☽ in humore: stellarūq̄ in quottidiana aura-
rum variatione. Vniuersalis vō vt in reuolutione annoꝝ nati diuersitatuꝝ
ducatus inter elementoꝝum qualitates: earumq̄ temperiem: atq̄ mundi acci-
dentia inter sanitatem ⁊ egritudinem: fortunaꝝq̄ hominis que licet minus
stantia potuit: tñ p̄s inter accidētia mūdi hominūq̄ negocia breuioꝝi spa-
cio experiri in varijs stellaz discursibus per signa ignea terre acree aquati-
ca. Sic enim agebant ⁊ in eoꝝ parte qui stellaz motus secuti sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad .ad. vel .d. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Trāfactis
deinde aliquot annis: tēpus etas alia atq̄ alia stellarum loca reperiret inter
vtrōꝝq̄ locoꝝ tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellarū locis atq̄ motibus tpe quodā pariter cum
inueniendi ratione ⁊ suo ipsi stellaz motus atq̄ loca rōnabilibus artificijs

renouauit: 7 postere etaticum probata sequēdi deinceps viam parauit. Sic ergo plus Ptholomeus aliozūue quilibet accepta stella in certo loco: circulo retro gradationis partē in loco notato circuli ex centris sicq; dimisso expectaret donec ad eadem pariter vtriusq; circuli loca redirēt: cum in tantum studium instauraret: nihil vnq̄ perfectum esset nec deprehensū esset diuersi stellarum circuli circulozūmq; diuersitatis absides videlicet digressiones: retro gradationes atq; id genus. Ad hunc itaq; modū in nostra quoq; parte ex locoꝝ per signa ipsarūmq; stellarū vtrūq; parte: ipsum p̄tinuatione rōnabili ordine ad totam scientiā peruentū est. Cum etenim antecessoꝝ experimenta nonnulla ad posteroꝝ memoriā scripta perduceret postea etas. Quoq; tempore stellarū vires experiens paternūmq; inuentū ad augens sequenti secūdo nemozūq; inuenta relinquens. Si quid vtrūsq; de fuerat preparata via facile cōplendum relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi errore in astrologie errore seducitur. Sunt enim homines stellarum compoto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas integra continetur deuiantes ex particularibus stellarū collocatiōe sumpta ex alijs atq; stellarum alia atq; alia loca reperiunt errore proprio in geminam astrologie blasphemiaz inducunt. Altera quippe q̄ aiunt vera stellarum loca raro posse inueniri: propterea q̄ vnde eozū collatio sumitur tam in medijs stellarū q̄ rectitudine secundarū atq; terziarū sequentiumue minutarū augmenta siue decrementa longo tempore non parū sub crescentia stellarū loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero astrologici veritatem iudicij non nisi ipsa stellarū punctoꝝ veritatē consequi. Di ergo pprie iustitie errorem arti innocue deputant quibus gemina ratione respōdemus. Primo loco q̄ astrologus ex stellarū proprietatibus signozū naturis: domiciliozū affectionibus: cōmunia rerū accidentia iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerū habitus specie punctozū seu gradus etiam integri error: 7 non multum impedit. Secundo q̄ iudicij quidem ex eo q̄ hec vel illa stellarū in hoc vel in illo circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerū accidentibus consequi. Eo vero loco certa veritate deprehensa trahere compotiste officium est. Unde cum astrologus pro locoꝝ naturis stellarū affectus in rerū iudicij sequitur: si interdum fallitur non astrologi sed astronomi culpa videt. Quō hinc nimirum accidit q̄ hominū eius studij nonnulli generalis sapientie veritate omīssa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūq; sunt compoto quolibet debilis radicij: vnde ex longo tempore longum etiam erroris impendium accrescere consequens sit. Cū hanc stellarū collocatiōnem sumpta vel per signozū loca certa: vel per coniunctiōnes aliquarū determinata instrumentis veracibus: vel etiam visu aliter esse deprehendat. ¶ Quap̄pter 7 ipsis astrologis inuigilamus vt omīssa vaga atq; incerta particularis cōpōti autoritate stellarū tam errantium q̄ stabilizū loca integre sapientie veritate qua almagesti certis dimensionibus atq; artificiosis instrumentis firmat q̄ studiosissime sequuntur. ¶ Septima secta scientiam

hanc ea de cā infestant q̄ cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim
q̄ affectant assequi valeant. Cumq̄ desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos q̄ ipsorum inconstantie atq̄ imperitie defuerāt
a studiū efficacitā elongant. Id igitur q̄ obiciunt cum rationez approbandi
non habeant: vacuis sermunculis resp̄ondere: z superuacuuus est z indignū
videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eoruz medicorū qui multaz eius
artis experientiam habeant. Illi siquidez in arte sua non paruā astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebej quidez me
dicine professores: quibus vt Juliano verbo vtamur facilius q̄ medicinā
adiuuat q̄ astrologiam concedat. Hi ergo aggressi ducti nihil expetendū
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologia degradare la
borant omne studiū lucrandi z conseruandi facultatibus postponunt. Un
de proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros q̄ ceteris omnibus
scientijs alienos mentisq̄ inanes: more iumentū ad eluz pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam proficetur noti essent: nec astrologie sū
mam opem ignorarent: quod ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enīz
astrologia paruam in medicina obtinet: partem qua sententia phisicorum
artificio aditos instruit temporum alterationes motusq̄ naturarum: sīde
reos cursus cōsequit: vt precipuū sit medicis astrologie fore participes qua
tinus artis sue fundamentū z p̄ncipiū recognoscant: cui quantum astro
logia prestet perpendi potest. Cum enim p̄cūderit astrologus cui meden
dum sit: z quare ac quantum: demum medicus vtiliter accedit. eiusdem si
quidem p̄uidentia similiter z laborem inutilem peccauer: adeo nanq̄ si
derum virtus in medicina p̄potēs vt etiam criticos dies quibus omnis
egriuidinis variatio deprehendit omnino v̄ vendicet. vnde taz Ypocrati
q̄ Salieno q̄ ceteris fere oibus philosophis compertum: astrologia plane
phisice ducatum obtinere. vt qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. ¶ Nona secta vulgus est: qui quonīaz omnia sapientia alieni sūt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opib⁹: affluere: nec sapere nisi lucraturi. sicq̄ maior pecunie dignitas q̄
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu
brica z naturalis celerrimi bonum cum omnē sapientiam infester: nec astro
logiam nimiruz preterit. Eiusmodi agnosce hoīum genus nec responsione
dignum esse quibus id p̄imum occurrit: qm̄ compatio rei extra genus suū
inepta est. Q̄ ergo int̄ opes z scientias compationē faciant: qz nihil miruz
videri debet: cū eiusmodi rerū discretio intentionis eoz pp̄ria sit: cum ergo
fortuna sapie p̄ferant: nobis qd̄ intersit exponendū videt. ¶ Fortuna q̄dez
ceca nec probū nec improbū nec vllaz hoīs dignitatē aut ordinēz discernit
sed se vel citius pueris moribus aīoq̄ ignobili q̄ppe ad votū eius p̄clui
ori cōcedit. Sapia noiata nec enim iners ingenij animiue degenerē patiens
vix sūmo studio curijs atq̄ vigilijs perperuis consequendaz prestat se illa
quidē in pte affectionis. Fortuna: sapia hic in ambitū p̄cedit ad hoc qd̄ est

euz multis in rebus bestiis inferiores sum⁹ hoc solū maxime excellimus q^o sapiū⁹. Quantū ergo homo a sapia recedit tantū ab hoīe aliena f:mate be ftiarū pximatus. Quāto autē sapientiā sequit tantū a brutis elōgatus in hominis natura excellit. Multo ergo magis ea sapie pars appetēda q̄ hominem etiā supra hoīem efferens: supe nisi q^o pximus reddit. Hanc autem astro nū cognitionē esse plane intelligēdū. materie dignitas ⁊ ordo tribuit. ¶ Decima secta ceteris aliquāto iustiorē causaz habere videt. Ex eo siq^o q^o plerosq^o huius artis professores minus peritos in officio suo nonnunq^o errare vident: artificis culpaz arti iponunt q̄ certe minus culpā di viderent nisi tam ineptā facerēt trāslationē hoc itaq^o remouēdū: taniū culpe ipsa erroris causā exponere sufficiat. Sūt enīz nōnulli huius hoīum generis qui debilis ingenij tenuis iūelletus cū sese huic arti addicūt tā redij laboris q^o ingenij inopia cōpetētibz: tuz pp nomis reuerētiam: tum emolimēti specie responsa negare nō audeāt. plerūq^o vel plus quesitū pmittētes falliunt ⁊ fallūt. Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaq^o huiusmodi erroris culpam arti innocue ascribendum censēbit.

¶ De vtilitate astronomie.

Cap. 5.

Actenus diuersos hoīum errores astrologiā calumniantes q^o breuiter potui redarguisse opinor. Nūc quātā humanis necessitatibus frugez h^o artificij ferat asserēdū videt. Sic enī q^o dīdicētes aiunt iacti verax firmūq^o astrologiā artificij certa sez rerū puentibus iudicia tribuēs. Quid tū interest futura p̄scire: anteq^o fiant Si enim bonuz futurū est quid addit p̄scientia q^o diu nō sit. Si vero malum ⁊ ante aduentū mali p̄scientia ledit: atq^o hos quoq^o domesticus aror inuoluit vt tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt nomenq^o rei non rem ipsaz dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos naturaliter habet vt prouidentie rerum operaz det: quas si vtilēs p̄scierit prouido consilio cōmodum plerūq^o adauget si aduersas prouida cautela noxā nōnunq^o ibi minuit. ¶ Sūt igit^o huiusmodi prouidentie tria genera. P̄imū experimētis q^o vulgare est. Scēdūz tēporū alteratiōe q^o medicorū est. Tertiūz effectu siderū q^o astrologus ministrat. Omnium cōmunis cura vt euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cautos. Vulgaris itaq^o prouidentie nō parū vtilitatē videmus que cum sepius expto elemētoz qualitates successūq^o prenotarit: contrarioz ope anteq^o supueniāt p̄munit vt p̄ira frigus locis atq^o vsib⁹ calid⁹ cuiusmodi quortidian⁹ est hoīb⁹ vsus vt p̄cuisa plerūq^o morboza ante pluiā ad tectoria p̄fugiūt: vt p̄e audito nonnunq^o hostiū insultu ac superuēit: ut ad repellendos preparant aut saltē effugiunt. Habitaq^o prouidentia nequaq^o rem ipsam impellit aut mutat: sed cautela data rei vim quidez aut prohibet aut saltem allēuiat: hocq^o genere omne vulgus vt nauta pastor agricola in suo quisq^o officio fungit. ¶ Medico: tum quoq^o prouidentia nō negligēda: vtilitas q̄ est ex tpm alterationibus naturarū moribus: humo: q^o in corpō: ibz: generatiōes corru-

ptiones: augmenta decrementa certis in terminis consequi prescribit na-
 turalez preperat opem: que iam influentibus: obuians: supfluos iminuens
 deficientes augens: tpatos medio statu pseruans: dissolutõe repulsa natura
 solidat. Hinc est q̄ neralibus formacjs aduersus estiuas febriçulas: hinc
 fleubotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atqz apostematuz
 molestias vtimur: atqz ad hũc modũ multa phisice puidencie in pseruãda
 sanitate vtilitas est. In egritudine quoqz prouidere inter vitaz ⁊ mortem
 discretionis non minus est comodum. Que cum ita in eis tamẽ ⁊ in
 astrologica puidẽtia vlt multo maior atqz certior apparet vtilitas. ¶ Astro-
 logie vero prouidentie quinqz sunt spēs. Prima quidẽ est que cuz futuros
 rerum euentus p̄terminat poterit eorum noxa repelli poterit nõ repelli: vt
 bellum publicũ: generalis fames: vniuersal terrẽmor⁹: exustioes: eluione s
 cõmunis hoĩum siue bestiaruz pestilẽtia. Cuius prouidentia locus anno ⁊
 seculi reuolutioes. Hui⁹ igitur hec manifesta vtilitas qđ cuz p̄scierit homo
 pestiferẽ aliquod huiusmodi regimẽ seu puidẽtie toti⁹ futuri poterit aliquñ
 vel loco ⁊ mutatioẽ: vel aliqđ id genus in genio pestez curare: quẽ si penit⁹
 effugere nequeat psulto saltem interim ⁊ consolato: preuisi superuentus tol-
 lerantia multo leuior est q̄ his quos improuisus atqz repẽtinus terror p̄ci-
 tiens non solum psily sed plerũqz mentis animeqz inanes reddit. Secunda
 species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus p̄scribit quoz noxa ex
 toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisqz familia. Cui⁹ prouidentie loc⁹
 igenzia. Annibibus autez questioẽ talis fere vtilitatis qualis in vulgari
 medicorumqz prouidẽtia exposita est. ¶ Tertia species sunt rerum euent⁹
 quos cum p̄scierimus partim vitare poterimus quales sũt egritudies que
 iam ex toto vitari nequeunt: p̄ouiso tamẽ eorum tempore preparatur vt ⁊
 minus sentiant ⁊ citius terminent sicqz d̄ similibus icõmodis. ¶ Quarta
 species rerũ euentus inuitabiles sed transitorios meritur vt de morbo: itẽ
 aut de carcere inuitabili cuius magnũ hoc proficiũ quidem cum ⁊ ipsum
 ⁊ terminum eius p̄scierimus ⁊ ad tollerandũ id preparamur nec de termino
 eius desprecam⁹. ¶ Quinte species sunt postremi reruz euentus generaliter
 inuitabiles vt de morte hominis cuius prouidentie vtilitatem perdendã
 relinquinus. Oĩum igit cõmunis vtilitas q̄ subito ⁊ iprouiso casuz
 occasionẽ phibeant. ¶ Est enĩ ois vehementis ⁊ in p̄ouisis aduersitat⁹
 euentus terroris turbationis atqz tribulationis occisio vt cuiusmodi psusio
 nõ nunq̄ mortis repentine causa existat atqz euentũ p̄sequentia ipsius euen-
 tibus plerũqz sint grautoza. Hec ergo futurorũ prouidentia si euent⁹ ipsos
 prohibere nequit: saltem euentũ p̄sequentia pellit. Sidra nanqz cum ad
 euentus ducant: ducunt etiã ad ingenium q̄ euentuum noxaz vel phibeat:
 vel saltez alleuet. Atemur itaqz sermone vulgari intellectu p̄pinquo in eos
 qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant: verum etiã gra-
 uium curarum occasionẽ imponunt. Si enĩ vitandẽ cure ⁊ deliberatiois
 causa hominum futuroz p̄scientiam negligere conuenit: eadem de causa
 nihil inquirendũ: nihil penitus aggrediendum restat. Si enĩ iter instituas

per grandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt: sicq; in ceteris id genus quapropter nec sperandū vnq; aliquid cuz spei cōmuniter accidentia sunt cupiditas gaudium amor dolo: q; vt in res conducit: vt sine omni prudentia ⁊ p̄silio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicq; ratione casta nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdez qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo q; curas spei vl timoris asserāt. Si enim omne qd curam asserit quodq; cuz passiones consequuntē fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq; oblectamentum appetenduz relinquitur. Si enim musci modulaminis dulcedinē intro conceperis viz passionis consequi necesse est. Ex eademq; de cause pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere vnq; licet nec cum vsus defuerit dolo: consequatur necesse sunt que de termino de victu quaq; spurcissima venere potius viendum: que cuz defuerit nec curaz sui posse relinquitur. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratioe ⁊ consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sūme necessarium ⁊ astrologie prouidentiam opinor: si euitandum presci rei timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulāt. At vero si vel ineuitabile non assequenduz illie tollerantia hic dolo tanq; consulto ⁊ psolato tanto leuior est quanto adhibitarū frustra facultatū penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Librum de numero stellarum ⁊ de equalitate atq; nominibus nūeroq; imaginū vniuersi celi. ¶ Secundū quare. i. imagines inter oēs alias rerum ducatur obtinuerūt. ¶ Tertium quare he imagies nūero. i. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginuz. ¶ Quintū: qre ab ariete ichoent. ¶ Sextum de tropicis firmis ⁊ bipartitū. ¶ Septimuz de quadrantibus circuli causa q; mobilū ⁊ firmorum ⁊ bipartitorū: causaq; nūeri signorū: ac qre ab ariete ichoēt signo ⁊ quoz naturis ⁊ trigonis iuxta qdez Hermetē post abidemō. ¶ Octauuz

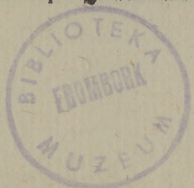
de signis masculinis ⁊ feminis. ¶ Nonū de signis diurnis ⁊ nocturnis. ¶ De numero stellarū ⁊ inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginū q; vniuersi celi.

Capitulum primum.

Inter oēs antiq; auctoritatis viros qui ptholomeo princepe celestis orbis dimensioes qualitates ⁊ habitudines p̄secuti sunt plano constans est euz circuitū terre globū vndiq; versum ambientem medio conclusū coherere: illumq; ita constipatum sicq; immotum celestis circuli q; si centrū existere. ¶ Q. d. qui perdiscere voluerit Zlmagēstā

legat. Inter supremum autem orbem terreque globum medios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores cursusque dissimilis $\text{H} \text{W} \text{S} \text{O} \text{Q} \text{Z}$ Diuisisq; circulis feruntur. Quapropter he erraticæ dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes unius motus eiusdemque circuli singulos gradus ceteris fere peragunt annis. Omnes igitur he. 1022. per sex ordines disposite sunt. Que namque reliquis omnibus lucis sue quantitate notabiliores extiterunt. In primo resident ordine suntque numero. 15. his minus lucide. In secundo ordine. 45. infra has. In ordine tertio. 208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus preter has 5. nebule similes vnde z nebulæ dicuntur: vnde tenebrosæ quarum vna oblonga tanquam caudata. ¶ Ad hunc modum ordinate omnes he. 1022. Deumum. 48. imagines omne celum permeantes compositæ sunt quas greci latinique fabule diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam amplectendo: eas a via \odot tres eorum terminos inter vtrumque polum determinantes hoc ordine disponunt. Ex omnibus. 1022. stellis. 360. a via solis ad boream sumptæ figure. 21. constituunt. Ex quibus primo loco due sunt artas mediusque draco icrius: quartus flammiger quem zepheum dicunt quem arabes dominum solis: quinta casiope: sexta corona: septimus hercules cum pelle leonis z claua quam formam greci eugonafin dicunt: arabes elegiale rulybachel. i. genu flexum: octauus ledens oloz qui z vultur cadens: nona gallina: decimus quem arabes pastorem vocant artosilax seu boetes: vndecimus perseus almirazagal. i. deferens caput gorgoris: duodecimus auriga qui z ophultus: tredecimus auguiteneus: decimus quartus ipse anggyvis: quindecimus orfercalin: sedecimus aquila qui z vultur volans: decimus septimus delfin: decimus octauus primus equus: decimus nonus secundus equus: vigesimus andromena: vigesimus primus trigonus quem greci delton vocant. His ordinatis ipsa via \odot circa medium litem infra geminos terminales circulos. 346. stelle circunducte. 12. signa perducunt $\text{V} \text{G} \text{II} \text{D} \text{N} \text{TP} \text{AM} \text{F} \text{X} \text{W}$ His vijs \odot per medius sectis: tum hinc ad austrum relique. 316. segregate. 15. figuras perficiunt: quarum primus est magnus cetus: secundus gladio succinctus orion: tertius nilus eridanij fluius cui cauda quasi cauda piscis: quartus lepus: quintus maior canis: sextus minor canis: septimus argos nauis: octauus ara. 9. crater libri patris: decimus appollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14. australe sextum. 15. piscis australis. Nominum itaque rationem formarum que effigies z fabulas vt Albumasar arato: sic nos z arato z igno relinquimus a quibus etiam quæ stelle singulas componant imagines exquiratur. ¶ Apud nos non tantopere necium qui celestis poterie ducatur per inferioris mundi accidentia siderumque non causas comenticias verum effectus necessarios insequimur: presertim cum imaginatio potius quam res ipsa celum huiusmodi formis impinguat illud tamen pretermittendum non est quod in

sequentibus dicitur sumis quando de signorum proprietatibus tractabimus: quid harum imaginum in singulis signorum decanis oritur: unde que earum stelle quos signorum gradus occupent per astrolabium inuentur naturis et effectibus earum alias tractandis.

¶ Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatu obtineant.

Ca. 2.

His admodum hunc ordinatis consequens est ut quarratione ex omni celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus. Quia quod etenim ut dicitur est. 48. imagines omne celum perficiant. 12. tamen que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iure ceteris potentia prestiterunt. Sunt enim qui dubitant que ratio inter omnes alias harum. 12. potentiam tanquam nihil agentibus ceteris prestiterunt quibus ita sufficienter respondere opinor quod nemo huius artis auctorum vel ceterarum ullam. Omnis in mundo officij profusus imunez vel autumat vel asserit: sed has. 12. vniuersales communes rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdam et priuatis rerum proprietatibus a diuines quod pluribus diuersisq; rationibus constat. ¶ Primo quidem loco quoniam circulus signifer mundum ambiens quotidiana conuersione centrum eius. i. terre globum medium circuit que circuitum indices rerum generationes et corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in vitabiliter partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12. obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non profusus in unibus in singularibus tantum: nam illis vniuersalis rerum cura concessit. Est enim vlt gdem ut in cibus generum specterisq; accidentibus. Singulare vero ut in singulo et indiuiduorum proprietatibus. ¶ Secundo loco quoniam Ortus et occasus rerum accidentia sequuntur. ¶ Tercio iter per hec. 12. tantum via principatium ceterarum celi partium viribus eodem scripto commendarunt. ¶ Tertio quidem circulus hunc perambulante anni circulus pagitur. Per anni vero tempora rerum generationes et corruptiones ceterisq; motus perpetuo continuant: ut per singula etiam signa circulus seu status mundi accidentium causas alternet. ¶ Quarto quoniam et ceteris vage eandem viam sequentes nec preter latitudines alias diuergentes per singula item signa tempore alterationibus rerumq; accidentibus non nihil adijciunt. ¶ Quinto nullius aliarum imaginum nisi proportionabilis sibi signi: cui quodammodo appetita est portio producente ducatur apparet. Dis itaq; de causis hisq; rationibus cum circulus hic ex omni celo generalis ducatus principaliter obtinuerit. Primum equalibus. 12. intersticijs que signa vocamus ceteris non ita sectis deinde 360. quos gradus dictimus eque paribus diuisus est. Succedentibus alijs atq; alijs partium sub diuisionibus in arte necessarijs. Signum quippe. 30. graduum: gradus. 60. punctorum. Punctum. 60. secundorum. secunda. 60. tertiorum. sicq; per quarta quinta sexta vsq; ad decima et duodecima vel eo amplius quantitates generum alterius detrimentum alterius augmentum infinitum succrescit. Inter numeros etenim 12. 30. 60. atq; 360. facillime quaslibet sectiones admittunt. Ut orientem

quadrantem quincuntem sextrantem ⁊ deinceps que stellaris cursu com-
puto: per hunc circulum insequendo necessaria erant.

¶ Quare he imagines numero. 12. sunt.

Ca. 3.

Nunc quare nec plures quam. 12. necessarie nec pauco-
res ad rerum ducatum sufficere videant exponen-
dum est. Ad qua primo arati accedit auctoritas. Qui cum
48. celi figuras describeret: inter cetera solis signa. 12. signa
discernit. ¶ Preterea vt in phia legitur qm̄ quicquid in hoc
mundo nascitur ⁊ occidit ex. 4. elementis compositum con-
stat quibus interstitiis deductum principio medio sine que tria in ea qua-
tuor ducta. 12. producant quibus. 12. ea signa signorumq; numeris ducati
prebent. Cum igitur ei numero signoz numeru respondere conueniret. 12.
fore conueniret. Presunt siquidem hec signa quatuor elemētis eozq; tri-
bus interstitiis signa quippe stellarum sunt loca non sua seorsum substantia
generationes rerum ⁊ corruptiones mouentia: sed oriendo occidēdoq; su-
per mundum inferiorem stellasq; discurrentes recipiendo: sic etiā elementa
non per seipsa resoluunt rerumue generationes aut corruptiones produunt
sed temporuz alterationes elementozum resolutiones generationum cause
consequentur. Sic itaq; circuli signi mundi. 4. elementis eozq; tribus inter-
stitiis vt re ⁊ numero conuenire necesse erat q; exponere planius constabit:
preest enim aries igni: taurus terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio re-
petito leo item igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēq; repetito ordi-
ne: sagittarius igni: capricornus terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus
itaq; signozum ordo elementozum primum foritur interstitium. i. geniture
initium. Secundus ordo secundum. i. vite medium. Tertius tertium. Sunt
ergo de signis tria quidem ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest
enim artes calido siccō vegetatiuo ad vitam ad incrementum atq; nutritiū
tum animantium ⁊ germinum apto: leo minus temperato maturantiq; re-
rum status. Sagittarius nociuo corruptenti dissoluentiq; animantiū atq;
germinantium compagez. Taurus frigidō siccō geniture amico vt agro fer-
tili germinumq; ⁊ animantium nutritiū. Virgo inutili ⁊ inepto vt sunt
agri steriles ⁊ id genus. Capricornus nociuo ⁊ dissolutiū quale est scenu
⁊ terra grauis. Gemini calido humido temperato suam rerum genituram
formentisq; adeptō: quales sunt odores suaues ⁊ confortatiui. Libra gros-
so ⁊ turbulento vt sunt venti ⁊ vapores pingues. Aquarius graui ⁊ corru-
pto vt vaporibus feridis grauiq; aere. Cancer humido frigidō temperato
dulci nihilominus rerum nature ⁊ nutritiū idoneo quales sunt humo-
res sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores salsi animantium
germinumq; nature inutiles. Pisces corrupto distemperato ⁊ dissoluto vt
paludes lacune obscene. Quatuor ergo rerum generationibus presunt. 4.
medio inter generationem ⁊ corruptionem. 4. corruptionem habentq; ita
singula. 12. suas queq; vires ⁊ proprietates in diuersis rerum accidentibus
ex quatuor elementozum tribus interstitiis.

Dinceps signoz naturam tractare conuenit. Miratur enim nō nulli de his qui naturali scientie operam dant. Cur inter signa naturali ordine intermissio post signū igneum non statim acreum: sed terreum succedit: quibus huiusmodi ratio non inepte rīdet qm̄ elemēta simpla: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpora non sunt: sed vt omnium corporoz sichoꝝ que vulgo elementa dicunt terre aque aeris ignis substantialis cōpaginis origo sunt quoz qd̄q; licz ex pluribus illoꝝ p̄gestum sit: singula tñ in singulis exuperat sicut in igne q̄uis calidus siccus: calor tñ superat: sic in terra q̄q; frigida sicca siccitas: tñ sic in aqua frigus humor in aere p̄ponderat. Sunt igit̄ elemētoꝝ calor ⁊ frigus actiua: siccitas ⁊ humor passiuua: actiuoz aut̄ vt cōtraria sunt. Calor q̄dem rez generationē agit: frigus corruptionē. Passiuoz vt ipsa opposita sunt: siccitas tamē magis est actiois receptiua. Cum igit̄ elemētoꝝ huiusmodi virtus sit ⁊ modus quare in signoz cōpositione ab igne sumat̄ initium oibus rationibus cōstat. Primo q̄dem loco q̄ qm̄ calor in igne superat: nec generatio motusue animātium nisi ex calore est vel iure extremitatū primaz obtinuerit. Altera aut̄ aqua in qua frigus p̄ceest. vt enim generationē vitamq; aialem calor amīnistrat sic contrariū ⁊ ei frigus geniturā corrupens vite interniciēs est. Secūdo loco: q; calor generationis elemētū: frigus autem corruptionis primazq; in rebus generatio: postrema corruptio merito primam extremitatē ignis aqua secundā sortit̄. Tertio qm̄ oēs aialis vite passionēs inter principū ⁊ finē sunt actiua principū ⁊ finis extremitates passiuua mediū obtinere debuerē locū. Quarto q̄ cum ois in hoc mundo generationis celestia corpora causa existant: eis aut̄ corporibus in ordine elemētoꝝ ignis primus: primū esse debuit elemētum caloris: frigus autē q̄ contrarium erat vltimū. Cuz igit̄ actiua calor ⁊ frigus extrema sint: passiuua siccitatem. s. ⁊ humorē in medio relinqui necesse erat. Qm̄ vō vt in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signū igneū statim terreū succedere duabus de causis oportet. Prima est elemētoꝝ cognatio. Est enim siccitas caloris cognatione quadā p̄ns. Secda est ex vtriūsq; p̄ncipalitate: vt enim inter actiua calor sit inter passiuua siccitas vt̄re quadā p̄cellit. Cū igit̄ in signoz ordine primū locū ignis: quartū aqua possideat post ignē aut̄ secūdo loco terra succedat aeri tertū relinqui necesse est: his ergo de causis in signoz cōpositione primū est igneū: scdm̄ terreū: tertū aereū: quartuz aquaticū vnde est q̄ ariete calidū siccum. Taurū frigidum siccum. Seminos calidū humidum. Cancrū frigidū humidū dicimus atq; ad hunc modū per ordinē.

Quare ab ariete inchoent.

Deinde quare signoz ordo ab ariete icipiat insinuādūz est in qua parte eis rīdet qui qm̄ circulus nec principū habet nec finē non magis ab ariete q̄ vndūlibet inchoandū putant. Primū igit̄ exponemus necessariū quā-

dem aliquod circuli principiū fuisse deinde id ipsum pre ceteris. Cum enim elementa simpla corporum omnium principia sint composita partim generationē partim corruptionē agunt. Generationū autē et corruptionū spacia diuersa ex diuersis anni temporibus metimur. Quapropter ad temporum continuationem metiendam que solis iter sequitur a certo aliquo circuli loco inchoare necesse erat. Apertius autē a nullo alio quam a quo temporis fit initium elementa generationum mouent. ¶ Quibus siquidem actio: uiz uiriliter passiuo: uiz permixti: generationem agit aut corruptionē: ut calor cum humore nature compaginem motum vitalem: generationem et incrementum. Idem cum sicco nature solutionem viteque corruptionem et interitum. Item frigus cum humore nature consentaneū euz sicco inimicum que omnia non sine legitima temporum uicissitudine continuantur. A solis etenim in primum arietis punctum introitu. Tempus ex calido et humido temperatur ad omnem generationem aptum inchoans persequentia tria signa arietis tauri gemino: uiz continuatur ut diei incremento terminato: sole ad principium cancri migrante ex aerea temperie in igneam calidi et sicci naturam temporis fit alteratio primique quadrantis incremento diei: decrementum equalitate per ordinem rependens usque ad finem uirginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram transeunte frigidum et siccum tempus succedens noctis incrementum usque ad finem sagittarum perducit. Unde in capricornum descendente sole frigidum et humidum tempus consequens hinc augmento hinc decremento diei noctis uicissitudinem ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emeris itaque sexaginta gradibus in tricensis. 65. diebus ac quadrante minus. 360. parte diei ut uisum est Ptholomeo annuz peragit quem solarem diximus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam et ad circuli congnationem quadripartita est. Est enim uer aeree qualitatis calidum humidum genituras produciens nutrimenta prestans. Estas ignee nature calida sicca geniture minus apta rerum statum ad corruptionem inclinans. Autumnus frigidus et siccus geniture inimicus. Hyems aquatica uernalium partium fomentum suntque singulis tria interualla: principium: medium: finis: per singula circuli signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit initium sumitur. Ex secundis medium: ex tertijs finis: ergo necesse erat circulum certum habere principium idque preceteris: que caput esset temporis generationum momenta momentis.

¶ De tropicis firmis et bipartitis.

Cap. 6.

Consequens est ut signa unde temporum interualla distinguuntur certis nominibus atque proprietatibus discernamus. Cum enim quatuor circuli quadrantibus. 4. anni quadrantes ordine respondent utque circuli quadrantes trinis signis sic anni quadrantes trinis interuallis numerantur singula singulis respondere necessario videntur: sit enim temporis initium cum sol principium quadrantis ingreditur. Quapropter id signum tropicum vocatur: sequens uo quo eiusdem tē-

poris status firmatur firmum: tertium bipartitum cuius prior medieta eius
temporis est. Secunda ad sequentis qualitatem vergens. Sunt igitur aries
cancer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpius aquarius firma. Se
mini virgo sagittarius pisces bipartita.

De quadrantibus circuliq; mobilium et firmorum et bipartitorum. Ca. 7.

Docus hermetis sententia post abidemon de circuli qua
drantibus. Signorum formis numero initio natu
re trigonis. Cuius ipsius verba ad integritate in medio ad
ducimus. Quoniam scimus inquit vlem partitionem particulari
antiquiore rerumq; principium accedens et crescens. finem autem
recedentem et decreascentem res postulabat. Signorum primo
numerum determinare: deinde naturas tractare quod sine ratione fieret: certum
omnium principium ante omnia necessarium erat. Primum igitur omnem
circulum equidistantibus quatuor punctis equaliter interfirmamus. Quo
facto prima occurrunt equinoctialia duo quorum altero in fine piscium tras
facto cum sol in primum arietis gradum descendit: ascendens in circulo in
crementum diei prefert altero in fine virginis sol ad libram transiens descen
dit noctis incrementum preferens. Quoniam ergo solis ascensum lucisq; augmen
tum rerum accessus atq; incrementa descensus aut recessus et decreascentia se
qui videmus ab ariete circuli principium institutumus. Consequenter autem
circulum per quatuor designata puncta tempora anni. 4. distinguimus: per
singula vero tempora tantam luminum coitus terne forme: terneq; vicissitu
dines opposite diuersitatis: id autem est diei mutatio: digressionis alterna
tio: temporis alteratio: diei quidem mutatio: ab incremento ad decremen
tum et e conuerso digressionis alteratio ab ascensu ad descensum et e conuer
so temporis alteratio a principio ad medium: a medio ad finem. Itaq; for
ma inquam cum sol intrat tempus in aliam qualitatem conuertit tropica
vocalur. Inquam vero eiusdem statum firmatur: firma. Nam bipartita est prior
medietas eius temporis sequens sequentis. Quoniam itaq; singulos qua
drantes. 4. terne forme terneq; vicissitudines numerant ex. 4. ternis. 12. co
fici necesse erat. Determinatio igitur signorum numero tum demum na
turam tractare consequens est. Quod ut ordine fiat conuertimur ad quadran
tium circuli rationem. Quorum quoniam primus calidus humidus: secundus ca
lidus siccus: tertius frigidus siccus: quartus frigidus humidus. In medio
secundi in. 15. leonis gradu fortissimus calor maxima siccitas sentit. Depre
hensus est igitur leo calidissimus omnium et siccissimus cuius naturam arietem
et sagittarium idem trigonus sociam cognationem astringebat: nihil autem cali
dus et siccus igne. Sunt igitur aries leo sagittarius ignea. Quoniam vero ut
temporum. 4. primum calidum et humidum: postremum frigidum humidum
est. primum trigonus 13. igneus sit: postremum. i. canceri scorpionis piscium tri
gonum aquaticam obtinere naturam conueniens erat. Ad hunc modum arie
te et cancro eorumq; trigonis perspectis: ad thauri et geminum naturam tra
ctandam transimus. Quoniam ergo nihil calidum idemq; frigidum nec duo

eiusdem nature contigua esse possibile est. taurum eiusq; trigonum frigiduz sicum esse consequens erat. Quibus ita disparitatis quartum: quarto relinqui necesse est. Sunt autem nonnulli de huiusmodi artis studio qui arietez calidum humidū potius fore debere ex huiusmodi ratioe. natione assumūt. Cum enim postremū anni tempus frigidum humiduz sit postremū quoq; diei quadratis necessitate psequi videtur primi tempus anni cuius caput est aries primiq; quadrantis diei rationem potius calidum humidum fore totius circuli caput. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniam ordo compositionis signozum sita primo anni tempore inciperet: & a primo diei quadrante id quidem ita conueniret. Nos autem non huic sed a medio secundi temporis atq; a medio die omnibus climatibus. Idem est quoq; per omnium signozum motus idem sidere nature ordo est inchoamus a die nāq; incipiendum erat qui rerum omniū motus agit. Secūdo q; cū in vere humo: exuperet si in ariete calozē minus abūdare videremus id itaq; cōcedi posset. Quia cum aliter sit que dicta sunt inuicta relinquunt.

De signis masculinis & femininis.

Ca. 8.

His itaq; pertractatis: deinde signa masculina & feminina distinguenda. Cum enim quicquid in hoc mundo sit maris & femine coitu conceptum nascitur omnium vō generationum signozum virtus principium & causa existat necesse erat inter signa tanq; sexuum huiusmodi diuersitatem distinguere. At vō quoniam actio masculi est: passio vō femine: atq; inter elementa superiora duo ignis & aer actiua. inferiora vero duo passiuua sunt: ignea atq; aerea signa masculina: terrea vō & aquatica feminea fore conueniebāt. hac itaq; ratione aries masculinum: taurus femininū: sicq; gemini masculinum cancer femineum est: atq; ad hunc modum per ordinē.

Sunt vero nonnulli qui discretionem inter orientia adhibent: vt oriens masculinum: secundum femininum: tertium item masculinum ac quartum femineum dicant sicq; deinceps. Nos vero quoniam sexus discretio in reruz natura non accidentalis est eam non per accidentalem signozum motum: sed per naturalem ordinem deducimus.

De signis diurnis & nocturnis.

Cap. 9.

Restremo est signoz inter diez ac noctē discretio: cū enim signoz ordo quotidiana puerisōe mundum ambiens diei noctisq; vicissitudines alternet: dies quoq; cale nox vō frigide sit nature: dies quoq; pcedat nox sequat: sempq; nullo medio vicissim cōtinuo sese comitent arietē diurnū: taurū nocturnū: geminos itē diurnū: canceruz nocturnū esse ratio postulabat sicq; deinceps per ordinē. Sunt autē qui signa quatuor arietem cancerum leo nem sagittariuz diurna quatuor his opposita nocturna quatuor: reliqua indifferentē putant. Idē diurna nocte nocturna.

Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atq; idipsum sine diūm ponunt ratione nec responsione dignum videntur.

tam mundi accidentiū varietatē tante planetarū motūū diuersificati: merito magis appetitiua vt nō iniuste cōmunē reꝝ ducatiū pꝛiuelegio quo dā obtinere videant discretā singuloꝝ vt sibi cū naturali elemento appropriatā: Sol enī ⁊ mars ignee nature accliuēs: saturn⁹ ⁊ mercurius terre: iupiter ⁊ caput acre: ven⁹ ⁊ luna atq; cauda aquaticē. Est autē ⁊ inf ipsos ꝑꝑlices q̄. dā discretio: q̄uis enī sol ⁊ mars ambo calidi ⁊ siccī solis tñ calor vitalis martis corruptiu⁹. Sic frigus ⁊ siccitas mercurij natura p̄sentanea: saturni inimica iouis quoq; tempies nature formētū capiti cōplexa nō satis amīca: ven⁹ etiā ⁊ luna geniture accōmodācauda minus apta.

De terminis astrologie atq; astrologi. Caplin. 2.

Itaq; positis cū hōi celestiuū virtū scie iūita fere mā videat ⁊ artem determinare ⁊ artificij suos p̄scribere terminos puenit vt ex vtroq; vtriusq; finis facili⁹ atq; certi⁹ itelligat. Qz vt rōne fiat ipsa p̄mū etiā nōibus discernam⁹ hōi nāq; scie astrologie doctū aut astrologi nomē adoz nat. Est igit astrologia scia virtū stellaris mot⁹ ad tēp⁹ definitū atq; ad cōsequēdū illud. Est enī scia gen⁹ astrologie cetera differre ei⁹ ab alijs ei⁹ gñis specieb⁹: nāq; stellaris mot⁹ vires cōmemoram⁹ eos est q̄ nulli⁹ rei extra se ducatiū aliquē cōcedūt vt vulgura ⁊ tonitru⁹ signa quidē pluuiē nō tamē ipsa pluuiē sunt fumus ignis nō ipse ignis est sicq; huiusmodi. Ad hunc itaq; modū stellarū motus ad reꝝ effectus longe a se distātū ducunt. Ideo vō ad definitum tēp⁹ atq; consequēs illud dicim⁹ qm̄ callidi⁹ astrolog⁹ in p̄mīs reꝝ puē⁹ in suo tpe spectat: deinde reꝝ finem metit. ¶ Astrologus autē cuz fidere potentie viriūq; stellarium sapiens demonstrat. Cū fidere stellarūq; motus singulos omnium huius mundi accidentiū ducatus p̄beant: humanū tamē ingeniū ⁊ studiū aut ad omnē singuloꝝ integritatē cōsequendāz sufficiat stellaz ducatus tribus terminis discernamus. Primo quidē sūt res siue actus in fidereo ducatu adeo subtilēs ⁊ profunde q̄ nec ipsos stellarum ducatus cōsequi. nec quo ducā t̄peruenire humana facultas sufficiat. Secundo fidereos ducatus vsq; ad rem ipsam quidē cōsequimur sed ante quantitātē emensaz ⁊ qualitates deprehensas deficiamus. Tertio sunt res ⁊ act⁹ quos ⁊ ipsos ⁊ q̄ritates atq; q̄litates eoz celesti ducatu cōsequimur. Itaq; p̄mi termini vt integra oīum specierū sub cūctis generib⁹ oīumq; indiuiduoz sub quactiq; diuisio vt arenemaris numerus calculorūue ruris vt quotidiani momētancieue mēsurā incrementi siue decrementi singuloꝝ corporū vt omniūz motūū atq; accidentiū differentia per singula indiuidua quacum ei⁹dem generis vntus etiā speciei sint singula tribus tum intersticijs differant vt cum duo vel plura indiuidua albedinum vel nigredinum longitudine seu breuitate vultu simo vel aliquo oculoꝝ colore ⁊ figura oris amplitudine aut angustie anhelitus odoꝝ animi coꝝpōsione sanitate vel asperitate hūne similibus inimicoꝝ quozum neq; generalis aliqua neq; specialis habetur differentia: Singulis igitur omnium interuallis licet sydera du-

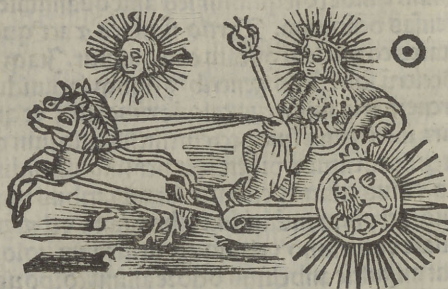
catum prebeant non tamen omnia consequi humane facultatis est. ¶ **S**e-
 cundi termini defectus est ut numerus inter populos duarum pluriumue ci-
 uitatum licet utraq; pars a maiori sit ex stellarum ducatu certum habea-
 mus ut numerus granorum frumenti per agrum determinatum ut deser-
 torum longitudinis atq; latitudinis insulam. In his igitur hisq; simili-
 bus licet rationes stellarum ducatus habeamus ad quantitatem eorum et qua-
 litates non tamen facultas nostra ad eas consequendas sufficit que omnia
 quia nature humane politatis est neq; usus humani nec astrologi necessaria
 sunt. ¶ **T**ertij termini facultas est certus siderum ducatus ad genera et spe-
 cies humane inuentionis ad anni temporum alterationes ad motus ele-
 mentorum mundi et resolutiones rerumq; generationes et corruptiones qua-
 titates et qualitates usus humani multaq; similitudinis. Quod ut breue faciam
 dico stellarum siderumq; diuersos motus et vires ad singula quidem re-
 rum omnium accidentia ducem. Verum huiusmodi ducatus pars constans in re-
 bus humani intellectus pars excedens in rebus adeo subtilibus et profun-
 di q; ad impossibilitatem humani secedant. Que quoniam hominem effu-
 gerunt nec indago eorum astrologo necessaria est. Verbi gratia: solis per
 circuli quadrates itus atq; reditus diuersa reducere tempa varijs elemēta mo-
 ribus efficere constans sed et per signa gradusue singulos solares gressus vsi-
 tatos temporum motus consequi certum est alienum autem ab homini-
 bus intellectu ut quidem solis motum seu proprium seu circulem per se-
 cundam unam aut tertiam aut decimam faciat temporum aut elementorum
 varietates aut aialium seu germinum affectus consequitur sicq; de ceteris stel-
 lis. ¶ **D**eterminatis itaq; tam artis natura q; artificis officijs demum. 6.
 omnis huius artificij circumstantie disponende sunt. Artis videlicet initium
 radix: ramus: argumentum: fructus: finis. Est igitur artis initium studium sciē-
 tię rerum prouentus: radix celestium motuum scientia. Rami ex celestium
 corporum motibus rerum imminentium motus iudicia. Argumentum iu-
 diciozum vsitatus effectus. fructus rerum consequentium prouidentia. fi-
 nis huiusmodi prouidentie utilitas.

¶ **D**e proprietate ducatus solis
 in temperie aerea et nature com-
 positione: ac stellarum cum so-
 lis participatione.

¶ **C**apitulum tertium.

Nunc a so-
 le in-
 cipientes propie-
 tates et nature
 temperie et com-
 positione stella-

rum quoq; participatione eum ☉ tractabimus. In qua parte primum eis
 respondendum videtur: qui nature temperiem rerumq; compositiones so-

lari stellarumq; virtuti negantes propria quadam substantie sue vi coalescere putant. Nec minus 7 his qui ex causis quidem extrinsecis reru compositione mutant: verumtamen solis viribus stellarum negat. Primum igitur illis occurrit quoniam nihil compositum sine componente compositum est. Impossibile vero aliquod a seipso componere. Si enim id ita esset non elementorum aliquod in aliud resolveret sed in se quoque inmutatum semper maneret. Videmus autem ea in quibus resoluitur in rebus si quidem compositis reperimus. nec enim quicquam seipsum resoluit. Item si res non aliunde motu seipsas generarent: conueniret nempe ut ex quo res queque nata esset deinde finituram. Nihil enim est quod proprie nature contrarium seipsum destruat. quod cum absurdum sit patet generationis atque corruptionis rerum alias extra se causas existere rerum nature capaci assentaneos. Deinde dicatur quidem consequens esse quod ☉ stellarum cum ☉ naturarum temperie rerumque compositioni factor omnium deus tanquam efficiens causas persistit. Ut enim ignis propria virtute vitis causa exustionis est: sic diuinum lumen ☉ lucis 7 caloris vis auctor naturalis rerum compositionis diuinitus data virtute efficiens causa existit: quod effectus ipse probat. loca namque terrarum quibus ☉ plus equo vel accedit vel elongatur omnino tam animantium quam germinum sterilia manent. verbi gratia: loca terrarum ab aestiuo ☉ tropico in septentrionem. 66. gradibus distantia cui numero toti ☉ digressione. i. gradibus fere. 24. abicitis 90. sunt: hec inquam loca longinqua ☉ digressionem perpetuo gelu percutit: omne tam germinum quam animantium alimentum negant. Ex quo namque ☉ in australia signa descenderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: unde totis aquilonum viribus exposita: tam estate quam hyeme insolubilia rigent. quod 7 armenicum mare firmat: quod a ☉ tropico gradibus. 21. remotum: adeo quidem est ventis validis feruidum aurarumque obscuritate cecum quod nec nauim vnicquam patitur quod quicquam multo propinquius: brunnalis tamen error intractabile reddit. i. boreales armenie termini testantur. Qui quoad ☉ australia signa graditur in vnum mole obruti per integros sex menses non apparent: ut infra eos sex menses 7 multa eorum animalia frigore intolerabili pereant: 7 pleraque volatilia in nidis suis per integros quatuor menses frigoris metu a medio mundi conclusa manent: quanquam ab equabili linea non multo plus. 14. gradibus distant: aut secus 7 super mare a principio mundi usque ad caput X absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiis negant atque idem quod ad boream atque austrum vero infra. 20. ad equabilem lineam vicine ☉ vie intolerabili aestu locis citro exustis nec animalium nec germinum alimenta relinquuntur. A quinto siquidem M gradu usque ad oppositum in X solaris super ea loca gressus continuo thaurorum est cuncta sub terra fuerunt ut siccitate steriles: harena inter quas nilus occultatur: ut ethiopicum mare nec nauigium patiens: nec animalium ferat vicino desuper ☉ ortu subtiliores eius aque partes naturam li tinctu harriente. Ut quidem reliquit concepto valido calor: adeo densum atque amarum ut effectum atque intractabile maneat: unde media inter ☉ accessus

atq; recessus nãe cõpositis ⁊ alimentis tẽperies apta relinquat. ¶ Ex his
 itaq; patet q̄ si ☉ vsq; ad nonaz speraz sublimat̄ esset vel vsq; ad lunarẽ
 orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundũ stare nõ
 posse. Quãbrem prouidus auctor oĩuz deus: ☉ tanq̄ vlem corporee vite
 vomitẽ in media mundi regione mediũ posuit. Inuenit aut̄ ⁊ in ipsa habi
 tabili bona terrarũ loca. put accedũt ad ☉ ⁊ recedunt multa dissilitudine
 variata vt late vel pte quo a solaruz circuitu ceteris remotiores sunt multa
 niue validoq; frigore i ea terre pte supantur: q; humidũ multũ vult carnẽ
 frigus aut̄ albedinez habitudine carnosã calor albedinis capillis prolatus
 anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethio pes aut̄ siue mauri qm̄
 eas terrarũ partes habitant sup quas ferur ☉ in V 8 ⁊ Inimio calore ⁊
 siccitate in nãe eoz superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
 memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero vt q̄rti ⁊ quinti di
 matis ⁊ cõtigebic in diuiniatões vt que mediocri accessu ☉ atq; recessu
 fruunt natura tpata: habitudie apta: pulchro colore: mobili animo: subtili
 ingenio: sana memoria ceteris presunt. Quis in his proprietatib⁹ generalr
 cõmunicassent. Sunt autem ⁊ inter ipsas p: o locoz diuersitate speciales
 quedaz differente vsq; adeo quo a singulis etiã ciuitatib⁹ ⁊ puincijs licet
 propinquis ⁊ p̄guis non nibiltã iformis hoĩuz q̄ morib⁹ ⁊ habitu atq;
 vsu diuersitatis interfit tam pro ☉ accessu ⁊ recessu q̄ p: o stellarũ stabilitũ
 natura ⁊ habitudine sup eos orientiũ. ⁊ aut̄ he ipse proprietates singulis
 annis inter augmenta ⁊ decrementa ceterasq; alteritates variant cum hic
 nec a ☉ quidẽ nec a stellis vllis esset ppio motu speciali intuitu compertũ
 est huiusmodi variatiõũ ☉ nũc cum errantibus nunc cũ stabilit⁹ ⁊ uent⁹
 ipsasq; in inuicẽ mixtiões causas existere: vnde intellectũ est ☉ stellas i
 rerũ natura ⁊ componere. generũq; ⁊ specierũ diuisione comunicare: nisi
 quidẽ pãcipalr ☉ rerum nature atantuz ⁊ vite germinũ metallozq; generatiõibus p̄est. Stelle vero magis singularum prouinciarũ priuatis
 moribus atq; tẽnore cõmunicant: tpant vero aerea: nam aeris illuminatiõ
 luminũ est quozũ ortum accedendo: occasum recedendo sequit̄. Ut vero ☉
 aerez calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☽ ⁊ stelle. vnde ꝑpocras
 in libro climatum. Nisi ☽ ⁊ stelle inquit nocturnã densitatem attenuarent
 elementa impenetrabilis aeris pinguedine corpum oĩum vitaz corũpent.
 ¶ His itaq; de causis cuz ☉ vllis rerum omnĩũ necessitatũ solus sufficeret
 requirere: assoclauit creator deus stellas ministras officio solari scũdãria
 virtute cõmunicãtes. ¶ Qm̄ igit̄ ☉ per. 12. signa gressus tpum alteratiõis
 causa est: tpum aut̄ alteratio elemẽtarie resolutiõnis elementaris: demuz re
 solutio generatiõũ oĩum ⁊ corruptiõnũ eũdẽ solaris per ea signa gressũ
 oĩum causam esse p̄sequẽs est: que certis tpibus discreta ☉ motũ cõmitant̄
 Alia quidẽ annis alia m̄surnis alia diurnis: vt in vere gramina herbe ⁊
 arborũ folia atq; pleraq; aialia: in estate frumẽti grana ⁊ arborum fruct⁹
 in autumnio vernaliũ: in hyeme estiuoꝝ generatiõnuz corruptiõ que cum
 discretis tpibus continuent: discreta etiam ☉ loca consequunt̄. ⁊ ergo nõ

omnibus annis omnia eadem qualitate et quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si enim solus per se cuncta ministraret: nec hyems hyemini: nec estas estati: non quod dissimilis foret. Que vero quotidiano successu per mundum amministrantur ut quotidiani hominum et animalium conceptus partus incrementa magis sibi vniuersalem totius mundi superioris ambituz alligant sibi hunc inferioris naturali motu agitantis consequuntur.

De proprietate ducatus lune in marii accessu et recessu. Ca. 4

Post aeram solaris effectus teperiez consequens est lunaris in aquarū motuz mariūqz

alternis accessibus atqz recessibus ducatus ut apud philosophos constat lumina duo quatuor elemento-

rum ordinem ita partiuntur: ut ☉ ignem et aerem; ☾ terram et aquam ducat. Duabus enim de causis et fortior et manifestior in hoc mundo luminuz quod stellarum ducatus est. Prima quidem ☉. ☉ quidem omnium stellarum maximus. ☾ vero celestium omnium terreque minima. Secunda quod stellis quidem lumen inest non ut radij effectusque earum in motu magis. Luminibus autem radij non parum in hoc mundo efficaces que motu suo mundi superioris vires collectas inferiori mundo per radios transmittunt: nam et per opacitatem celestium atque inferioris mundi corporum mediaticem ☾ illorum vires his mediando transferre asserit. Ut ergo ☉ in nature temperie rerumque compositione preualere: sic ☾ in aquarum motibus corporumque statu et accidentibus germinibus fructibus odoribus idque genus vis efficacior: quorum enumerationem ab alternis marium accessibus atque recessibus exordimur: quorum ut diuersa sint augmenta et decrementa ita diuersas diuersis nationibus opiniones generant. Sunt enim qui a separatione luminum usque ad oppositionem accessum asserunt: hinc usque ad conuentum recessus. Omnibus vero certum singulis etiam diebus ab ortu ☾ maris cui oritur accessus eam usque ad medium eius regionis celum indeque recessum usque ad occasum eius sequi. Cuius in idorum persarumque mari qua versus ethiopiā accedit: nec non in emisperijs oceani insulis quotidianis usus. Alterna vero accessuum recessuum continuo succedentium spacia huiusmodi sunt. Cuius namque maris bithoni ☾ primum emergit eius statim accessus incipiens eam usque ad celi cardinem crescendo sequitur quaz lineam ubi transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eam quo ad occumbat decrecendo comitatur: vel cum occasum statim accessus iter incipiens usque ad cardinem terre crescit: a quo recedente ☾ recessus item usque ad orientem succedit. fiunt itaque singu-

lis diebus gemini accessus geminiq; recessus temporibus put' diurnus ☾
 cursus varietas per diuersas marium partes diuersis lunaris ambitus car-
 dinibus subiectas. Cum enim ☽ terram globosaz maris fumosus orbis cir-
 cunfusus ambir' sic lunares ambitus quotidiani. i. ☽ concircueant: temp' ☽
 aliquibus tam marium q̄ terrarum partibus in aliquo cardine est alijsq;
 pariter in alio vt eadem hora vno quoq; momento his in oriēte illis in oc-
 casum alijs in celi sūmo alijs sit in cardine terre: vnde etiam eo dem pariter
 momento alijs accessum maris alijs recessum esse consequens est: nō tamē
 omnibus vno modo: illis etiam qui medium equozis pelagus interim na-
 vigio sulcant accessus initium vno quodam vndarum seruoze sentiuntur: qui
 funditus ebulliens valido aurarum impulsu procellosas flatus agitans om-
 ne pelagus contristat: cuius relaxatio ne recessum sentiuntur. Multo aliter hi
 qui littoza interim habitāt. Nec enim hmōi flatus aut seruo: sed aquarum
 tm̄ tumor: et exundatio quedā vsq; ad eos peruenit: tantaq; est inter ea loca
 hoz motuum diuersitas: vt nec ☽ hmōi causam motuuz esse existimēt, nō-
 nulli. Nec enī incipit accessus nisi in loco p̄fundo et amplo multas ac den-
 sas aquas continenti fundi asperi et montuosi atq; lunari vie propinquo.
 Unde cum sup se orientis ☽ in naturali p̄citate reperiunt p̄tiguas primuz
 impellit aquas: exiētq; paulatim aquarū impulsus quousq; extremis litto-
 ribus inunder: quo incipientis momēto statim peruenire impossibile erat.

☽ De causa accessus et recessus.

Cap. 5.

Habitatis causas accessuum atq; recessuum scrutari con-
 uenit. Dicimus igitur q̄ nunquā huiusmodi accessus
 et recessus nisi in loco conuenienti gignitur **loci videlicet**
 natura aquarum habitudine et motu ☽. Loci natura est vt
 aquarum locus profundus longus et latus vix temporis
 impēdio transfretandus montuosus asper et durus qua le-
 ui quolibet motu acriter repercussē multe vnde tumidos fluctus concipiant.
 Aquarum habitudo est tantas in huiusmodi loco longo ex tēperie aquas
 esse confusas vt nec in fluxu fluminum nec ex collatione fontium auerſiue
 minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
 agitent qui terre vaporibus permixti agitandis vndis aspirent. **Motus**
 autem ☽ deluper orientis atq; occidentis sepius repetitus cognata virtute
 eiusmodi aquas trahit: qm̄ tractum sponte sequēs quousq; illa accedit acce-
 dunt vsq; adeo quoad diffusus eferuētes loco suo minus contempe extre-
 mis inunder littozibus. Nec enim ante locus tener mollis planus propter
 aquarum discursum: nec aque discurrentes vt flumina et amnes ppter sub-
 tilitatē minus densis vaporibus aptāt hmōi ueniūt officio. Causa vō ab
 occasu vsq; ad terre cardinē sicut ab oriēte ad sūmum. i. cardinem ☽ accessus
 sequat triplex. Primo q̄ oriētis et occidentis linee eque distātes sunt quan-
 tūcūq; ab ortu ad sūmum sumif tm̄ ab occidente ad terre cardinē illi eque
 distans est: sicq; totus oriētalis quadrās toti cedit oriētali eque distat: estq;
 vterq; accedēs. Scōdo q̄ mūdi climate signo ☽ p celi terreq; cardines ortus

recti circuli orbibus equales sunt. Ut enim ortus atq; occasus sic et horum cardinum linee eque distantes sunt. Unde in quoto graduuz numero signum quolibet oriat in toto oppositum eius accubere necesse est. Tertio quod est ab oriente semper ad celi medium accessus: a medio vero circuli ad orientem recessus sequatur: sicq; et occasus. Sicut orbis orientis et terre cardo sicut celi medium comueniens est ut in orientali sic in occidentali quadrante accessus: sicq; in ceteris duobus recessus et accessus lunares accessus et recessus comitari. Sunt autem quibus nihilominus in quibusdam etiam aquis dulcibus accessus huiusmodi atq; recessus videat ut apud quasdam ethiopic: quasdam et gallicese germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris decipit. De hisq; dem atq; mari influentes et marinis vndis trigue cum maris accessu exundate repulsi pleno alpheo illabunt accedere vident. Est autem accessus quidem aque calidior et recessus frigidior. In accessu namque ex imis abyssis ebulliunt in recessu forissecus expandunt se infrigidant. In accessu igitur aque comitantur: in recessu vero et si non comitantur naturaliter vnde venerunt ad maria reuertunt. Statim vero quod naturaliter etiam super terram quam sub terra procedenti accessui sequentem recessusque tempore spatio coequat. sed quoniam super terram arcus nunquam sub terraneo equalis est: ne hi qui super terram fuerit accessus atq; recessus sub terrancis nunquam equales esse possunt. Quoties ergo metiri placuerit horas accessus aut recessus emisperi superioris notandum erit primus gradus cum quo orientis deinde cum quo occidit nec latitudine eius neglecta: deinde sumendum quantum interest ab ortus gradu vsque ad gradum occasus per eius climatis ortum totumque per quondam gradus diuidendum. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt equalis hora totius temporis vtriusque spatij. Si quod vero. 15. minus superstes fuerit per horas esse: totius itaque numeri dimidium alterutrum temporis spatium est naturalis videlicet accessus siue recessus superius emisperium obtinere. Sub terra namque: puero ab occasus gradu ad ortus gradum subterraneus arcus: accessus scilicet et recessus inferioris per spatium more sumit: que qui certius deprehendere studuerit: latitudinem terre certam habeat: certumque in ea latitudine signorum ortum.

¶ De augmento et decremento aquarum.

Cap. 6.

Inter supradicta assertum est quod naturali quidem in accessus et recessus vtriusque emisperi in sua quaque parte more equales sunt. Nunc quod accidentaliter interdum non nihil inaequalitatis intercidit differendum. Videt enim inaequalitas alterius emisperi accessus et recessum in equali temporis quantitate metiatur vterque tamen vnius pariter vterque alterius simul temporis spacio coequatur: ut quanto emisperi superioris accessus sequente recessu longiores breuiore sue more sunt: tanto inferioris accessus superioris recessu longior sit vel breuior. Est enim huius more inaequalitas inter augmenta et decrementa circa horam vnam plus minusue ut si multa sit aquarum abundantia accessus more supra numerum recessus hora paruo plus vel minus accrescat contrario similiter. ¶ Tota igitur hec inaequalitas octo ex locis sumit. Primo quidem est et distantia luminisque augmentus

⁊ decrementum. Secundo rectitudinis Quando medio cursui additur ad
 medium eius adiectio ⁊ subtractio. Tertio loco In circulo ecētrico. Quar
 to locus in circulo digressionis. Quinto inter austrum ⁊ aquilonez. Sexto
 dies quos marinos vocant egyptij ⁊ occidentales dies augmenti ⁊ decre
 menti aquarum qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitu
 do diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octauo loco
 est quantum ventorum vis addicit. Sunt itaqz lunaris a ☉ destere. i. qua
 tuor loca inter augmenta ⁊ decremēta discreta. Primus Cum ☉ conue
 nitio qua plurimum luminum fit. Quartus est tetragonus. Est igitur in conue
 nitu luminuz maris accessus validus ⁊ spaciosus recessus esse: addit enim ☉
 coniunctus in his diebus. Est enim ☉ in accessu maris nonnulla vis.
 sicqz quotiens ☉ stellis humidis iungitur. Nota siquidem qua ☉ con
 iuncta succumbit vt rerum vomitem rerum semina concipiens conceptus
 vires statim in subiecti elementi motus. i. maris a tactu manifestius demon
 strabat longe nanqz efficacior est ☉ cum ☉ q̄ cum stellis naturali ☉ in ☉
 priuilegio conuentus. Ab hac ergo conuentus hora quantū recedit ☉ vis
 accessus decrescit: recessus vō augetur vsqz ad primum tetragonum: hic de
 cremento finito versa vice accessus augmentum vsqz ad plenilunium per
 uenit: hinc vsqz ad tetragonum decrementum: indeqz ad conuentum: item
 decrescitiam recessus accessus incrementum: excepto q̄ iter quod in oppo
 sitione id est plenilunio vis ☉ tanq̄ maturos conceptus primum edentis effi
 cacio: sicqz in tetragono primo q̄ secundo. Ut igitur infra mundi conuer
 sionem id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus gemi
 niqz recessus: sic infra ☉ reditum id est mensem vnum geminaqz decremen
 ta sunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima lu
 na collocanda est. Quo facto quādiu rectitudo lune medio eius adijcitur
 vis accessus preualet. q̄ diu vō detrahitur vis recessus prepotens idqz victa
 rectitudinis quantitatem. Cuz autem nec additur quicqz nec detrahitur nec
 accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit. Hi vō motus etiāz
 in aquis dulcibus fluuijs ac fontibus hos ☉ ducatus precedente sequun
 tur. Tertio loco q̄ diu ☉ abside circuli sui ex parte. 200. gradibus destitue
 rit vis accessus preualet infra. 90. recessus. Quarto loco q̄ diu ☉ in latitudi
 ne sua ascendit accessus vis augetur q̄ diu descendit recessus. Quinto loco
 q̄ diu signa borealia ☉ graditur borealium marium accessus auget austrā
 lium recessus: q̄ diu vero in australibus est commutata australiaz accessus
 preualet: borealium autem recessus quantum ad hos genus attinet. Ma
 gis autem inter hec pariter post primum tetragonum ☉ compoto adden
 te atqz in inferiori circuli sui parte ab orizōte: maris enim gente in signis hu
 midis cum stellis humidis atqz decemibus: his enim omnibus adunatis
 non solum marium accessus abundant: sed etiā amnes ac fontes accrescūt.
 Sexto loco sunt dies lunaci oīuz quos marinos appellamus. Est enīz lu
 nario nis mensis dierum. 29. ac fere dimidiū quibus, quadripartito diuisis

Angulos quadrantes dies septem ac fere dimidium complent. Igitur a. 27. mē
 sis die vsq; ad quartam dimidium sequētis mensis dies; diminitum nuncu
 pantur; sequētes vero quatuor & dimidius augmētatur; propterea quidez
 accessus detrimenta quedam in his vero augmēta sentiunt atq; ad hūc mo
 tum sequentes duo quadrātes inter hos duos motus vsq; ad. 27. dies vi
 cissim succedunt. Id igitur hoc modo egyptijs atq; occidentalibus comper
 tum. Orientalibus omnibus maris affectionum peritis totū totis his qua
 drantibus per augmenta & decremēta vsq; est hoc modo alterari; sed in
 ter septem dies quos illi diminutiones dicunt vnum vel duos detrimentū
 inter augmentationes totidem esse incrementi dies constant tamē apud mē
 siticos inter hos lunationum quadrātes etiam aquarum dulciuz inter aug
 mēta & decremēta quidem altionum motus. Nonnulli vō de maritimis
 lunationum dies inter augmenta & decremēta tripartito numerantes pā
 mis. 7. aut. 10. diebus accessus incrementum vltimis. 10. decremētum; me
 dijs vero medium sentiri statum. Septimo loco est quantum ☉ etiam ad
 miniculum huiusmodi motibus viribus addit. Licet enim ☽ quidem ꝑ
 pius sit accessuum & recessuum ducatus; in augmentis tamen & decremētis
 eorum nonnihil tam ☉ quam stelle adijciunt. Compertum enim est per di
 uersa maria in quibus hi motus apparent certis anni tēporibus inter dies
 & noctes horum motuum inter augmenta & decremēta vim alterari ꝑ a ☉
 inter signa australia & borealia accidere videtur; quādiu namq; dies nocte
 longioz est diurnus maris accessus nocturno preualet; conuerso similiter
 horum itaq; motuum quoniā ad hoc genus attinet ad puncta equinoctia
 lia vtriusq; equalitas; ad solstitialia vero alterius augmentum alterius de
 cremētum maximum sentitur. ¶ Est huius horum motuum alterationis
 causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisue vicissitudines adij
 cit. Cum enim dies nocte longioz est sol diutius super terram aquas calefa
 cēns caloris viribus eximis abyssis yudas euocat; vnde diurnos aqua
 rum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quātum lune
 longioz in superiori hemispherio mora tñ sup addidit cum enim nocte lō
 gioz est luna nocte super terram : quia diutius orientia signa retinet noctur
 nos motus diurnis more spacio presicit. Hinc igitur vt per singulos dies bi
 ni recessus; sicq; per singulos menses bina vitrorūq; augmēta; binaq; decre
 mēta fieri supradictum est sicut nunc; & per singulos annos eorum motū
 totidem augmenta & decremēta fieri apparet similitudine quadam illis cō
 cordantia; vt enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario
 existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic op
 positōnis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium oc
 cupante sicq; ceteri de annuis ceteris mensuris incremento non vero equa
 litate q̄ cōmetiri facile. Hec itaq; testimonia si quando omnia conueniant
 valida & spacio sissima aquaruz incrementa consequentur atq; omnia illo
 rum numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus
 naturales. Nā octauus accidentalis quātū videlicet aquarū motibus

venti magni permance coacti pelagus omne concitantes adiciunt. Vento uiz ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum qdem q̄ alte maris vnde supernum ad motum scopuloso fundo repercussum: vinqz ad superpera efferuentes eximis: vt supra dictum est: ab yllis in amnis eueniunt. Alterum verum per auras coactum terre qz mariqz quem desuper irruens: ac marino illi in equore conueniens furibundos pelagi motus exagitant. Primi ergo generis species gemini tm̄ equoris confinea permeantes raro vltqz ad litoria perueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia inter terrarum orbem peruolant alijs nāqz loca principalia sunt: alijs secundaria ac principalia sunt in .4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter .4. hec media. In his igitur quatum huic attinet negocio id principaliter attendendum q̄ cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus cōmittetur: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales obfistētes recedendi vires promouent: sicqz inter meridionales conspentrionales quoqz suis partibus aspirantes contrarijs obstant. Quod ergo supra dictum est naturale vtriusqz hemispherij accessum cōsequenti recessus moze spacio equū esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti: vt dictum est: inequalitatis intercitat. Huius ergo accidētis duo sunt genera: alterum pprium: cuius q̄s descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum q̄. s. vento p̄ vis adicit. Ex his igitur .8. locis omne accessuum 7 recessuum augmētum atqz decrementum variatur: de his aut̄ accessibus 7 recessibus sentētia hec vniuersalis q̄ accessus qdem primus motus effectus lune naturali effectus sequitur. Recessus vero naturalis aquarum vnde ad maria exierant reditus. Cum ergo accessus moza longius producat augmēti fere quātitate sequentis recessus spacium breuiatur. Conuerso similiter accidit pretereā nō nihil inequalitatis ex litorum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat litoribus si forte vel rupium concauis vel vallibus aut foueis altis insuat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiam qua contra fluuios mari influētes accessus nititur: ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum.

Ss explanatis omne huiusmodi causam lune asserendaz opinio: q̄ ratam relinquitur si contradicentium opinionem infirmemus.

Aliunt enim nature maris inesse nō aliqua lune potentia vt vno feruore quodam vndas exagitet: hisqz defluētibus accessum fieri. Si enim desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō annuum etiam 7 fontium aquas eisdē de causis eisdēz motibus exagitat. Quibus quatuor ex locis rōdemus. Primo quidē q̄ si accessum maris nulla vis aliena sed proprie nature vigo: amministraret nunq̄ aliqd̄ in equalitati assumēs eodem semper modo eodēz tpe eadēqz spacij quātitate fieret. Nec enim pprium nec opus aliquod alienū paties ab eodē nec suo habitu ad altez aliqz vnq̄ recedet. Videmus enim hec quātitate qualitate locis 7 tpius semp̄ alterari: alteratiōes vero lunares motus inane comitari.

Secundo vero loco quod cum aque diffluentes ad extrema discurrant maior nimirum quod qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: qua iterum vi ad non sufficientem locum sibi repellitur. Id enim in natura non est ut quare nequis aliquid sponte consistere velit.

Tertio loco quod cum aque natura deorsum semper atque in profundum tendat: quid est quod in accessu aquas non deorsum sed contrario motu efferri in alterum atque ad superiora conscendere videmus. Quod cum in natura aque non sit extrinsecam rei causam aliquam esse necesse erat: que preter, lunam nulla alia reperitur. **Q**uartus locus rationem obuiat eorum quod qua eisdem de causis eosdem motus: etiam dulcium aquarum transire sibi videntur. In quo loco maris atque dulcis aque differentia sufficit: sed ad maris aque consue dense salebre fluminum atque id genus diluue subtiles dulces. Que cum ita sunt non omne quod alteris acciderit: alteri consequi necesse est.

Capitulum octauum.

Cum igitur in natura maris tanta sit lune virtus: consequens videtur ut inter ipsa maria: eorumque lunarem potentiam sequuntur: a ceteris fiat discretio: ut enim apud philosophos constat luna eadem in nullo maris proorsus inefficax est: sed eius vis et efficaciam alias quidem manifesta magis alias minus non equidem ipsius aliquo impedimento: sed maris habitu minus adapto. Est igitur omnis marium habitus triformis. Sunt enim marium alia quod nec accessus sit nec recessus: alia in quibus eadem hi motus sed non apparent. Alia vero in quibus et sunt et apparent. Primum itaque duum generum et speciei. In primo genere prime speciei sunt aque ille que in primo constringuntur: nec longi temporis condensate nec salebre: sicque nec vento et eos motus incitantium feraces hoc officium proprie nulla impotentia recusarunt: ut lacus atque paludes que ex aliqua eluione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hyemali tempestate accrescunt estiuo torrore decrescunt. Secundae speciei sunt marium intrantium a lune circuitu remota ut visque ad ea lune vis pertingere non possit. Tertie speciei sacri quarum fundus mollis atque labilis qui cum aquarum impulsibus cedat nihil est quod eas repercussas in accessum cogitat quod circa pro muretozia et insulas frequenter accidit. In secundo genere prime speciei sunt maria quorum littoza seu tanta ab inuicem latitudine distant sui in terra ab hominum habitationum remota sunt ut licet accedant et recedant non adest qui motus illos indicet. Secundae speciei sunt maria quorum littoza ab inuicem latitudine distant nec inhabitabilia sunt sed a deo sunt et in festa et sublimia plusque plannite careria ut lyz cetera moueantur non habent quo estuant. Tertie speciei sunt aque alijs influentes hi namque accessus hora quibus influunt accedunt. Tertij generis sunt maria primeui fluxus vix temporis impedio transirendo lunari circulo propinqua quorum fundus altus asper scopulos et littoza plana et habitabilia ut fretum indicum: pificum: scintum: gallicum: hisque similia que non per se sed lune quodam officio ut expositum est ita mouent. Demonstratum autem est

inferioris mundi corporum motus puos celestium itus atq; reditus. archanis
 quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt inter ipsa etiaz terrestria cor
 pora exemplis superius patefactum est: ad huc itaq; moduz z luna maria
 nature sue congrua ad equū distantia archana quadam cognatione trahit.
Habet autem z sol in maris aliquid virtutis: verbi gra idicum z piscium
 congruetia vnū qdem mare sunt: habēt tamē proprietates pirarias solares
 ambitus sequaces. piscium enim fretū a principio virginis vsq; ad caput pi
 scium vētis puium procellis turgidū omni nauigio intractabile permanet. Al
 picē vero vsq; ad virginem contra. s. quietū copatiens. Usq; adeo quidem
 in principio sagittarij validissimus seruoꝝ eius seuiat. In primo geminoꝝ
 tra potētissimū quietescat. Indiciū contra q̄ diu nāq; piscium seruoꝝ seuit. in
 dicum gescit pirario silr vsq; adeo in primo geminoꝝ. Indiciū maxime se
 uiat in principio sagittarij suauissimū. Sic tanta est eoz discrepātia vt persi
 ci nau. ura melancholici. Indici vero colerici iudicent quoꝝ integrā distan
 tiam notissimi nauatarum certis etiam terminis emersi sunt. Persicum enim
 fretum ex parte orientis ab interfino insularum terres z argues inchoantes
 occidentem versus ad sabeos arabesq; terras perducunt vsq; intra portus
 aditi: inde ad egyptum z siream sicco meatus. Indiciuz autem ex orientis par
 te ab vltimis indie finibus inceptum. Inde q; causa profanem insulam circū
 fluens sicq; diuersas indie atq; ethiopiē pronuncias abluens vsq; ad orien
 talia. persici freti littoꝝa protenditur. Nec itaq; maria pro diuerso littoꝝum
 habitu diuersas etiam affectiones sentiunt ad solaris ambitus diuersitatez
 spectantes. Cuius virtus nihilominus in ceteris quoq; maribus sentitur q̄
 in tempore demonstrasse sufficit.

De ducatu lune in aialibus z germinibus.

Capit. 9.

Hactenus singularē lune virtutē in natura maris
 z aquarum quantum necessariū erat ex
 quuti sumus. Deinceps z in ipsarum inferioris mundi cor
 porum varijs affectionibus lunaris ducatus sequēdus est.
 Nec enim in elementoz tantum motibus verū in quotti
 dianis etiam rerum vsibus lunaris virtutis frequēs mini
 steriū. **S**unt namq; plurima rerum genera que quādiu luna crescit atq;
 super loca eoz ascendit incrementis largius indulgent quādiu decrescit atq;
 a locis eoz descendit incrementa retrahūt. Idq; in animalibus germinib;
 z metallis: sic enim crescenti luna in corporibus aialium humores habun
 dant: decrescēte attenuantur vt etiaz humani corporis vene illic plētoꝝes
 hic latioꝝes reperies q̄ in egrotantibus dārius apparet. Qui enim p̄ioꝝis
 lunatiōis medietate decūbunt natura eozꝝ foꝝtoꝝ morbo validius repu
 gnat: in sequenti debilioꝝ leuius succūbit. Quotidianas etiam egrotantiuz
 affectiones quotidiane oīno lune applicationes ad primū locuz trigone te
 tragonē oppositē z reditus metiunt: ob quod p̄uilegiuz hi dies inter cete
 ros certo noīe discreti sunt. Nam z naute in hos dies discernētes vētoꝝum
 nubiuꝝ z pluuiāꝝ modum deprehendūt. Inter hoc est z illud q̄ quotiens

homines noctu sub luce lune conuersantur pigris & raritate quadam afficiunt & illud quoque quod animalium carnes noctu lune exposte tam odorem quam saporem quodammodo imitant. Quod quoque etiam animalibus frigidum & humidum est ut lac cerebrum medulla crescente luna habundat decrescere attenuatur: aut secus & album ouis in prima lunationis medietate concepti atque editi habundantius commutatur: eadem omnia tam die quam nocte inter circuli quadrantibus diuersis locis ascendendo & descendendo. Nonnulla quoque piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis medietate de spelacis suis prodeunt in sequenti inclusa remanent. Sic etiam ascendente luna ad superiora efferuntur: descendente ad ima merguntur. aut secus vermes atque reptilia ferre quoque & accipitres in prima lunationis medietate venatu acutiores & feruentiores sunt. Infusiones etiam lune crescentis atque ascendentis & incrementis indulgent & fructus accelerant minus vero decrescens & descendens. Plura autem germina ut licium luna exsiccatur & adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus & radicibus apud eorum qui horum cultetur dediti sunt vstratis experimentis probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis imunita sunt omnino que cognitores crescenti luna digniora: decrescens minus digna reperiunt. Suntque multa huiusmodi in rebus mundi lunaris ducatus officia que ut omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicquam frustra laboret.

Quarti libri capitula nouem.

Rimum de septem stellarum natura iuxta ptholomeum. **Secundum** de earum natura simulque fortuna & infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. **Tertium** de eis qui stellarum naturam fortunam & infortunium ex coloribus eorum mutant. **Quartum** de iunctione fortunae earum & infortunij in physica indagine. **Quintum** de discretione inter fortunatas & infortunatas. **Sextum** de diuersitate habitus viriusque stellarum generis transitu alteruterius alterius. **Septimum** de mutatione stellarum & natura effectusque in temporibus moribus. **Octauum** de stellis ma-

sculis & femininis. **Nonum** de diurnis & nocturnis.

De septem stellarum natura iuxta ptholomeum.

Capitulum I.

P alexandrum macedonem grece reges egypto. 275. annis imperasse narrant: quorum decem continuo succedentes omnes vno ptholomeus nomine vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnas astronomie libri almagesti greca ionica lingua scripti: eidem nonnulli & astrologie tractatus. 4. partium ascribitur plurique vnicuique ex alijs

q̄ nihil ita cōfirmare vel aliter esse nostra nihil iterest, excepto in meo libro
stellaz naturas differatimius accurate rez causas exequutus est. A sole si-
quidem incipiens cum experto vt est calidum affirmat accedēdo namq̄ ca-
lorem affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā q̄ terra vicina ascē-
dente vapore eius efficiat. Saturnum frigidū sicū quoniam ⁊ a solis calo-
re ⁊ terre vapore longe remotus sit. Martem calidū sicūz p̄out calor igne-
us firmat: quoniā soli propinquus calore ascendente feruet. Iouem tēpera-
tum quidē inter saturnū ⁊ martem mediū sit. Venerē etiam calidāz humi-
dam illud p̄o solis vicinia hinc p̄o terre vapore vsq̄ ad ipsūm peruoluen-
te: Mercuriū autē nunc sicūm nunc humidum, p̄out nunc ad solē ascendit
nunc ad lune circulum deurgit. Quam nō nulli rerum naturaz altius rima-
ti tanti viri tam improuisam euentionez sine admiratione trāsire nequeūt.
Constatenim ex libris interuallozum celestium cozpozum lune circulum
quo terre propinquus est a terre superficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94.
miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitozuz milibus. Philoso-
phus autem mensus est terre vapores a superficie jejus non plus q̄. 17. sta-
dijs exaltari. Stadium vero quadringentozum, cubitozum que sunt duo
miliaria ⁊ vnum stadium que cū ita sint que tanta lune terreq̄ vicinia que
hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vaporuz ca-
pax esset consequi eam necesse foret que cozpozaz vaporū capacia consequū-
tur illis sed infectis corruptio ⁊ dissolutio. Deinde cum martem suppo sūi
solis ascendente calore feruere asserat opinari videtur soles eandē vim supe-
riori mundo inferre qua in inferiorē potentia vitur. Infert autem sol infe-
riori mundo calorem ignis fm virtutē ignis sublunaris mundi elementū.
Sic ergo ⁊ celestia cozpozaz horum elementoz capacia esse consequens est.
Cur itaq̄ nec mars continuo caloris effectū nigrescit: nec saturnus in medi-
cabili frigore pallefcit aut hic incessabili flāma quandoq̄ non cōburitur aut
ille perpetuo gelu non interit: qua in cozpozibus haz viriū capacibus natu-
raliter consequi videmus. Sic igitur venus quoq̄ nec ex terre vaporib⁹ nec
ex solis vicinia calorez trahit. sicq̄ nec saturnus frigidus sicū p̄o eo q̄ ab
vtroq̄ longius distat cum propinquis contrariozuz causa non existant. Si-
militer ⁊ iupiter si ex saturni frigore martisq̄ calore hinc inde obuiantibus
medius temperatur. Et si quidem equalitates aliū de obuenientes naturam
eius cōsciunt. Ex accessibus eoꝝ ⁊ recessibus vnde trahūtur alterū quoq̄
succumbere necesse est q̄ accidens in rebus horum capacibus corruptio atq̄
solutio consequi solet. Eadem ratio nec mercuriū eis de casis quas exponaz
nūc sicūm esse nec humidū. Si enim cozpozaz stellarum has qualitates aliū
de contraherent eozum substantias eozum qualitates in sese capaces esse ne-
cesse foret. Sunt autem qualitates hee elementariē: ergo stellaz substantias
ex his elementis compositas esse consequens esset q̄ inter prim ordia tracta-
tus reprobatum est. Nec enim celestia cozpozaz ex his elementis composita
dum ex alia quadam essentia simplici forma simplici effectū naturali motu
horum accidentibus ducatum prebeant.

Quoniam itaq; stellaz naturam fortunaz 7 infortu-
naz tractare ppositimus primo loco mi-
nus aptam quorūdam sententiā exponi cōuenit: deinde
q; contra sit postremo quidez noster intellectus iuxta philo-
sophicā indaginē apparebit. Hic igitur quoniā imperitos
sequi nos oportet: quoz opinionez tractamus tam elemen-

torum. 4. q; eorum in corporibus cōmixtionū naturas 7 proprietates mi-
nus subtili ratiocinatione quadam ac sermone plebeio insequimur eorum
ingenijs concordī. Aliūt enim omnē antiquā sententiā sapientum in eo pla-
ne intellectu conuenire q; omnīū videlicet sublunaris mundi rerum sub his
duobus generibus numerus comprehendat que sunt fm elementa. 4. atq;
ex cōmixtione eorū composita opera suntq; elementa ignis aqua aer; terra.
Cōmixtiones vero colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q; elemētis
natura quidem inest 7 proprietates sua cuiq; nō autem color neq; sapor que
in rebus elementatis insunt. Nam color qui in igne videtur nō ignis est sed
materie ardentis: cuius natura calor proprietates adustio. Sic aer etiam cui
natura humo: proprietates generatiua temperies sic color aque non equidē
est aqua: sed rei ptenentis aquam cuius natura frigus proprietates rerum ele-
mentum. Terre quoq; cui videntur varij colores diuersorum eius vaporū
sunt cuius natura siccitas proprietates rerum sustentatio: de sapore non aliter
cuius saporis ignis 7 aer manifesto imunes. Terre vero 7 aque loca diuer-
sa diuersos ministrant sapes atq; huiusmodi quorūdam quod non om-
nium est opinio. In parte siquidem omnes concordant: in parte dissidēt: in
naturis quidē 7 proprietatibus conueniunt. Colores autem 7 sapes alij
elementis omnibus negant alij quibusdam concedunt quoz alia sub diuis-
sio alij namq; aliud inter sapes 7 colores tollunt: alij elementorum: alij si-
mul. i. aliquibus: his vero illis vndeq; igitur aque 7 terre concedunt: aquaz
colore albam sapore dulcem asserentes: terram colore fustam sapore acidā.
Quidam terre saporem dulcem eam ratione asserere videntur q; nisi dulcis
esset germinare non posset. Igni vero saporem negantes colorem rubeū cō-
cedunt cuius rationem tam ex hoc igne q; fulgens flammis minuuntur. At
vero vt saporem negant sic colorem tollunt q; contrarium capax sit natu-
re albi nunc nigri nunc mediorum complexionum inde vt naturam 7 pro-
prietatem sic colorem etiam 7 saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo co-
lorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidum sicuz
frigidum humidū per colorem 7 saporem deprehendimus: proprietatē ve-
ro per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere color igneus:
sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus
sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatis color al-
bus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melanco-
lic color fustus: sapor saluus: natura frigida sicca: virtus retentiuā. Hec sunt
que de elementis eorūq; cōmixtionibus locuti ad stellaz corpora trāseam⁹

quorum naturas ex coloribus tantum mutantur: non ex saporibus quos deprehendere nequeerint gustus impossibilitate. Stellarum itaque naturas caldei siccas frigidas humidas iuxta colorum diuersitates deprehendisse sibi videntur iuxta quod putant rerum naturas colores earum se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic prouenire a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igitur ab elementis eorumque commixtionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cuius enim stelle ut aiunt color huius vel illius elementi huiusque vel illius complexionis est eam stellam eiusdem naturae sortiri minime est. Cuius vero stelle color complexionum color diuersus commixtione facta commixte quoque nature est: ut cum terre atque melancolice color fuscus naturam frigidam siccam indicet ut saturni quoque idem color eandem naturam eandemque proprietatem atque virtutem iudicet sic martis quoque sic et solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiam effectus visualis precedit: venis autem color inter album et glaucum medius eum habeat. Nullum simplicem complexionis alicuius calorem simul et ut ex colera et flegmate mixtus est sic naturam eius inter calidum et frigidum temperatum. id est calidam humidam representat sic iouis etiam color album silans naturam eius temperatam virtutem geniture congruam demonstrat. Vero colorem album cum fusco maculet pro fusco frigida pro albo humida natura eius intelligitur. Mercurium autem quia discolorum cernimus ut nunc viridem nunc griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus pro varij coloris receptione natureque varie hac ratione stellarum naturis deprehensis discretionem habita quasi siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiunt. Quonia haec qualitates geniture et nutrimentis accomode sunt fortunatas iudicantur: quas vero vel calidas siccas vel frigidas siccas pro eo quod haec qualitates corruptive et intemperate sunt infortunij addixerunt quam autem varie nature ignoratur eam prosperam et beniuolam aduersam cum noxijs discernunt. Hac itaque ratione saturnus et mars in partem noxia secesserunt. Jupiter venus et luna in partem meliorem. Mercurius vero promiscuus. Sol quoque licet ut mars igneus quia generale caloris fomentum est interdum fortunatis accedit nonnunquam infortunij.

De eis qui stellarum naturam fortunam et infortunium coloribus eorum mutantur. Capitulum. 3.

S expofitis uinc quod hoc modo deceptas opiniones ifringat adhibendum est. Vident autem oimodo quod tripharia ratione examinari. Primo quod saturni tam terreo quam melancolico diuersus color potius plubeus est. at iouis color si in glauco ificit quo album trahit cum album aliquolibet colore infectum album esse definit. scilicet stellam martis. Venis autem color manifeste subalbidus cum vero sole marie calidior esse nemo dubitat si color ad naturam spectat sole marie magis rubere necesse est. Quod aliter esse nec eorum visibilis ignotus est. Ne vero mercurium per varij coloribus varijs afficiatur naturis varietate colorum

cuius non naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quoniā vt non iuxta orizontem apparet varij terre vapores mediij visus nostros interceptientes coloribus suis insciunt lunam deniq; nemo qui sano lumine fruatur albam iudicat. ¶ Secundo loco quoniam comparatio diuersi generis nulla est non ideo quidem hos colores co:pora stellarum representant: his qualitatibus earum naturas insci necesse est cum eniz id in huius mundi co:poribus accidat nec enim sunt generis eiusdem quorum differētiās nemo notus ignorat. ¶ Tertio loco quod nec celestium nec terrestriuz co:porum naturas vt putant per colores eoruz deprehendimus complurima eiusdem coloris diuerse tamen nature nouerimus vt ecce nix ⁊ cāna ambo quidem ⁊ eque candida sunt alterum tamen calidum siccū. alterum frigiduz humidū. Sic ⁊ aloe coloris fere eiusdē natura tñ cōtrarie. Sūtq; multa hmoi sed ecōuerso nōnulla quoꝝ natura effectu potius q̄ colore induit. ¶ Quarto loco q̄ cū eas stellas fortunatas iudicēt que elementis pueniunt ex qbus aliqd gignit ex oibus aut reruz generatio fiat singulariq; singulis conuenire asserant omnes esse fortunatas consequens est.

¶ De inuentione fortune eaz ⁊ infortunij p̄hica indagine. Caplm. iij.

Ancqua discretionē p̄hica indago fortunatas ⁊ infortunias separet insinuari ordo postulat.

Ois p̄hice purior intellectus omnū huius mundi reruz vt primuz cuiusq; natura inter cōmodum ⁊ noxiū p̄spexit: statim inter fortunā ⁊ infortunium ordinē distribuit: singulariq; ordinis sui generali nomine appellendas censuit. Unde inter omnia rerum genera quodcūq; geniture atq; t̄pamento elementorum cōmixtione co:porū cōpositū in vite spacio salutare cōmodis: atq; dignitatibus tam animi q̄ co:poris accōmodum existit iure melioris fortune vocabulo. secerni debuit. Quia autem oīum horum detrimentū in corruptionem ⁊ interniciem intendebat: id etiam non in merito in partem contrariā cedere conueniebat. his intellectis memorandum q̄ a principio tractatus explanatus credimus motus ⁊ stellarum qualitates motuum effectus per hunc mundum illi natali quadam affectione alligatum. Nuuc autem adijciendum septem stellas que omnis huius mundi effectus principale ministerium gerunt. q̄ q̄ singulariter ⁊ vario discurrant. Discursus vero huiusmodi plures ac dissimiles cuiusq; circulos causas existere. Quāq; eteni quolibet erraticū naturali motu suo nec tardans vniq; nec accelerans medio semper equaliter ferat: retineri tamen illam interdum ⁊ moueri necesse est in circulo retro gradationis in circulo ex centri atq; vtrūq; in signifero vtriusq; modum ⁊ quantitatem ⁊ p̄tiones diuertente. Quibus ex causis tam motibus earum imo etiam ⁊ diuersas ineq̄litates q̄ varias colorum dissimilitudines p̄petuo alterari necesse est: quas ineq̄litas naturarū quoq; ⁊ p̄prietatū stellarū infra varietatē p̄sequi ratio h̄z. Naturas itaq; stellarū p̄hica determinat que co:pora spherica motu circulari mundū p̄petuo ambire describit. Proprietates vero ex horuz motū per hunc mundū effectib; mu

tuatas cum partem rerum geniture ⁊ alimentis accomoda partem ad reruz
 corruptionem ⁊ interniciem inclinem vident iure partem fortunatam parte
 infortunij nomine notandam inter hos censuit. Hec enim in essentia sua al-
 terutru vnoq; fortune genus concipiunt: sed in nobis semper vtraq; represen-
 tant. vnde est q; naturam ⁊ naturatu discriminari necesse erat quoꝝ alteruz
 ex causa videlicet ex effectu deprehenderit. Quicquid enim genitu est nuq;
 gigneretur nisi in natura quidem erat no actu potentia sed speciales ore co-
 euntes in actu producantur: sy dereo desuper ambitu concitante. ¶ Hunc
 itaq; motum siquidem hic modus huiusmodi casibus subiacebat in effe-
 ctu rerum huiusmodi: in alterutram fortune partez concedere necesse erat. ho-
 mo siquidem ⁊ asinus in natura animalium indifferenter sunt neutrum al-
 tero magis minusve animal aut in materia rerum aliud hominis corpus
 aliud asini. At vbi speciales ore accesserunt protinus alteru bipes erecto ad
 sydra vultu ratione ⁊ intellectu venturu prodijt alterum quadrupes pro-
 num sensui irrationali contetum. Tum in speciebus singulares individu-
 rum proprietates accite singula deniq; mundi corpora effingunt. quorum
 tamē alijs vita stabilis: habitus decens forme dignitas accomode hisq; si-
 milia. Alijs vero contraria ptingunt genitricis concitantium motuum par-
 tem fortunatam: partem noxiā ceteri consequens erat. Has ergo qualita-
 tes omnes celesti potentia tribus modis imitamur. Primo pro ipsius stel-
 le cuiusq; motu. Secundo pro alterius in alteram effectu. Tertio pro rece-
 ptione elementaria huiusmodi actuum. Quicquid enim ex illis ⁊ his gi-
 gnitur illorum actus consilio: horuq; passionis modo propria generatio-
 ne responderet. Cū igitur ex huiusmodi coitu apta perfectaq; generatio pro-
 dit ⁊ illam nimirū comode egisse: ⁊ hoc amice consensisse cocipimus: eamq;
 partem fortunatam intelligimus. Infortunia vero que natura hoc abhor-
 rens atq; inuita patiens vel felicibus aborsuz patitur vel in infaustos par-
 tus erumpit. Est igitur huiusmodi geniture trina proles. Prima in specieꝝ
 diuisionem. Secōa in diuiduoz. Tertia in eorūdeꝝ proprijs ⁊ accidentibus.
 ¶ De discretione inter fortunatas ⁊ infortunia. Caplm .5.

Quoniam inter stellas quasda fortunatas: altera in-
 fortunata esse demonstratum est: nūc inter
 ipsas que fortuna sint discernendum est. Omnis rerū com-
 positio ex elementorum consensu quodam procedit quem
 consensum temporum temperies amministrat p̄uios qua-
 rundam stellarum motus consequens. Quecunq; ergo stel-
 la ad huiusmodi tempericm atq; generationes rerum ⁊ vitaz proprio mo-
 tu ducit huic mūdo vt est fortunata nūcupatur. Que vero ad nature discel-
 sum generationis impedimentum ⁊ corruptionez declinat merito infortu-
 niū appellatur. Hac itaq; ratione vetusta imago in stellaruz numero fo-
 tunatas infortunia calidas frigiditas siccas humiditas masculinas femineas
 diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandem discernit. Hec enim in se ali-
 quid huiusmodi sunt qbus mundi sunt: sed effectus eaz huiusmodi apud

nos constans est. Singularius quidem vt H quoties ducatus anni principatum sortitur sine A aliarum respectu per vniuersas boree vicinias hyemale frigus exasperat vsq; adeo quo ad eorum regimen aialium plurimq; interminat et germinum plurima sicco frigore impediatur: magisq; in circulo ex centri ascendens. Australibus ante loci estu \odot feruidas intantum infrigidat auras quo ad huiusmodi temperies eorum et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati non nihil adiciat. Similiter A anni dominij principatum obtinens sine H aliorum respectu borealibus hyemem mitigat: australibus estatem exasperat. Interim vsq; nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato plurimum afficiat. Ut autem supradictum est solares quidem per circulum itus atq; reditus per anni tempora sequuntur. Unde stellaz cum \odot participatio causa est vt H in quibusdam signis boreales status excitans hyemale frigus auget estiuum calorem minuit. A contra in quibusdam signis amicis austrum indulget vt vterq; nec sue parti parum obstitit et hinc aliquatulum proficit. H aut per anni tempora \odot permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido et humido in omnem equam generationem rerum aliter anni ducatus principale consilium gerens. H etiam \odot permixta nec alijs impedita suis anni temporibus maximeq; in hyeme aut vere annum equa humectatione temporum vt et estatis et autumnii siccitate relect nec alter in anni dominio prepotens. H quoq; \odot permixtus nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitatibus veterisq; diuersis exagit: nec alter annum regens. M vero primo lunationis quadrante calida et humida: secundo calida et sicca: tertio frigida et sicca: quarto frigida et humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dominio preficitur: aut per anni tempora \odot miscetur: nec alijs impedita anni quadrantibus: quadripartitis lunationis qualitatibus ordinat. Nonnullis autem visum M a coniunctioe vsq; ad oppositionem calidam et humidam: deinde frigidam et humidam: qui et annum lunaris dñij eodem modo per medium findunt. Quoniam ergo H et A in calore et frigore intemperare exuperant quarum qualitatum superas abundantia rerum corruptionis atq; interitus causam non iniuste infortunia iudicati sunt: quorum quia H frigidus siccus vtraq; qualitate generatiuis qualitatibus prius maius infortunium est. Licet enim quibusdam partibus interdum ex eis temperies veniat: nequaquam id eorum virtutis sed obuiatis accessus \odot aut recessus. \odot autem cum motu atq; virtutis eius elemento et temperies rerum compositio: generalis vite sustentatio effectu consistet. His tribus de causis fortunatus esse commemoratur. M vero cum singulis lunationibus zodiacum perambulans: annuas \odot virtutes quaternas in nature temperies in rerum effectus et vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa quoq; nec inmerito fortunata est nisi quia \odot prout fortior est et dario: fortuna maior cognoscatur. H autem virtus quoniam temperie tempore medioeris necnon congruis geniture accomo dis. H vero proprietatis item in temporis temperie atq; humectatione salubri consumitur: et he due in partem fortune

concesserunt. ¶ quoq; effectus quoniam in leui temporum mutatione est:
vt nequaquam a temperie mutet: et ipse in propria natura fortunatis aggrega-
tur. Excepto quod multa motuum varietate inter directum et retrogradum tar-
dius: celerius continuo distractus adeo varietatis capax reperitur vt leuiter
quibusque alijs permixtus minus proprie nisi potens in earum affectus con-
cedat. Unde accidit vt permixtus cum fortunatis benivolus est infortunijs
noxius: cum masculis masculus: cum feminis femina: cum diurnis diurna:
cum nocturnis nocturna inueniat in quocumque stella fuerit eius natura acce-
dens: que cum diuin aliarum respectu carens nec apud se impediens est for-
tunatus reperitur: excepto quantum natura signi in quo fuerit inter vtraque
partem vel addit vel minuit. Cum igitur inter has tres fortunas discernere
velimus quoniam ♀ ♀ inferiores inuenimus: ac ♀. 47. gradibus. ♀ vero. 27.
a ☉ elongari cernimus: sicque ♀ magis quam ♀ aduri. ♀ autem superiozem
a ☉. 180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunas ♀ scilicet quod ut su-
mus extitit maior attribuitur fortuna medio ♀ minor: infimo ♀ minima.
Sic ergo vtroque genere discreto. H quidem maius infortunium extitit. ♀ min.
In parte vero meliori summa mundi fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ♀. ♀.
♀. Ad hunc modum stellis inter vtraque fortunam discretis licet his quidem
fortuna illis contrariam attribuat. Multa tamen in vtroque genere diuersi-
tas inuenitur: vt ♂ et ♀ quamque calore et frigore exuperant: quibusdam iter-
dum temperiem pariunt: sitque illis ex infortunio fortuna. Sic igitur contra-
rio fortunato plerumque prout in circulis suis ascendunt: descendunt: stant retro-
gradantur adustioni casui et exicio incidunt: infortunij vicem incunt. Quod er-
go de stellarum fortuna et infortunio apparet non quidem ex natura earum
est sed proprietate. Si enim ex natura esset ♂ effectus ☉ consequeretur: sem-
per tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunato quoque
in suo quidem habitu beate licet vtrorumque vt dictum est casualium affectio-
num multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida siccata:
proprietates exustio que si nature eius esset omne calidum siccut vtere neces-
se fore. Consequenter tamen proprietatem eius diuersi alij effectus: vna eadem-
que siquidem hora ignis vire calefacit siccata stringit firmat solum humectat:
vel in diuersis vel in eodem etiam aliquo corpore vel simul vel continuo que
ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et forma atque infortunium non nulla stel-
larum est sed proprietates quedam et virtus: sicque virtus generis diuersa alia
plerumque accidunt. Decitasque proprietates stellarum bipartita est: altera siquidem
veracis atque inmutabilis ducatus nec astrologo necessaria vt effectus fortuna-
te: fortuna infortunij contrarium. Idque in diuisione specierum sub generibus
indiuidualium sub speciebus eorum compositionis qualitas. Hec enim licet
conceptu spermatis aut sementis aut infusionis variationem habeat: non ta-
men variatio hec ad spem ipsam transmuetandam sufficit vt ex hois sper-
mate in hoie aliud quam homo fiat: aut equi in equo aliud quam equus: sicque de ce-
teris tam animantibus quam germinibus vel metallis. Nullum quippe sidereo
ducatu spem mutans: sed in ipsis et circa ipsa qualitatem: quantitatem: sta-

tus: habitus: affectionum omniumq; tam intro q̄ extrinsecus accidentiuz:
 omnis variatio sydercos ducatus sequatur. ¶ Altera pprietas astrologici
 artificij cuius sunt diuerse stelle cuiusq; pro diuerso habitu atq; statu suo du-
 catus ad diuersa singulorum in diuiduum accidentia: vt sunt effectus: cor-
 ruptio corporis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi ha-
 bitus: sensus: omoditas: extrinsecus: accidentium casus: hisq; similia. In his
 enim non nunq̄ accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo sta-
 tus sui ⁊ affectionum per diuersa circula signozumq; loca rerū accidentibus
 accommoda vel inepta: verbi gratia h̄ pprietas infortuniuuz: qui tamē die
 super terram orientalis directus tam in seipso q̄ in loco suo saluus in vim
 fortunata concedit. Sic ergo fortunata contra tam suis q̄ locorum incōmo-
 dis depaueat. Itaq; stellarum ducatus bipartitus reperitur inter propiciuz
 ⁊ accidens: vterq; tamē suo tempore in suo genere firmus: quoru quin par-
 tita sub diuisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue effectus proprie stelle
 virtutis in singulis temporibus vt in diuisione specierum in diuiduū: vn-
 de alterum altero melius atq; dignius gignitur. ¶ Secundo eodem tem-
 pore in diuersis rebus effectus diuersi vt h̄ anni dominus simul alijs terra-
 rum partibus intolerabile frigus infert: alijs blādam temperiem. ¶ Ter-
 tio diuersoz effectus in diuersis temporib; vt in borealib; mūdi partibus
 per signa borealia: in australibus per australia. ¶ Quarto cū fortunato in-
 fortunij vicē suscipit aut ifortunū fortunata. ¶ Quinto quātuz diuersa stel-
 le motu sꝑerum diuersitati adhiunt. Hec igitur vtriusq; stellarum discretio
 phica indagine deprehensa: his itaq; discretis nūcytriusq; stellaruz generis
 habitudinū diuersitas indaganda. ¶ Quāuis enim vt dictū est alie for-
 tunate alie sunt infortunata vtriusq; tamen generis in alterius proprietatez
 transfoꝛmandi duplex causa reperitur. Una quantum in ipsa stelle habitu
 ⁊ affectione. Altera quantum loci qualitas adhiit: sic tamen alie infortunio
 promptiores: alie fortunis impensiores. ¶ Est itaq; proprius cuiusq; habi-
 tus atq; affectio vt sit calida sicca frigida humida diurna nocturna orienta-
 lis occidentalis: inter hec ⁊ gradiendi modus ceteraq; eorum que in ipsis
 sunt. Loci vero qualitas vt domicilium principatus trigonus terminus ce-
 tereq; dignitates vel his cōtraria. Infortunium ergo si quādo ex vtroq; ge-
 nere beatus fortunata vicem suscipit: vtriusq; vero meliori parte desertum
 vi propria noxiū relinquitur magis corruptum: fortunata contra vtroq;
 genere damnata: fortunis officium gerunt: liberos benivolentie effectus cō-
 sequenter magisq; fortes: vt h̄ in naturali oriete trigoni dominus cardinē
 tenens tam in se saluus q̄ loco fortis nutriture: infantis: atq; vite non incō-
 modus vtroq; lesus vel coram meliori desertus nutrituram negat. Idem
 questuum atq; possessionum dux prout dictum est aduersus perditionem
 ⁊ damna paratus saluus ⁊ fortis cōmodus ⁊ etiam nutriture dux prout
 expositum saluus ⁊ nutriture ⁊ vite salubris corruptus contra. Item que-
 stuum dux salutis abundantiam aggregat: corruptus detrimenta patitur.

Sic ergo quoniam vtrunq; stellarum generis mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur vt habitudinum genus huiusmodi alterati omnes amministrantes exponamus. Dicamus igitur q; natura diei temperate calida est: noctis vero frigida humida. Stella quoq; orientalis quidem calida humida: occidentalis frigida sicca excepta) cuius inter orientis & occidentis alie sunt affectiones.

¶ Itaq; h; quinq; in frigore exuperet in quibusdam tamen locis temperie blanditur: fitq; illis quasi fortunata: sicq; in signis diurnis orientalis in aliqua dignitate sua quantuncunq; ex his como dum legitur tantuz fortunata impendit. Idemq; nocte in signis nocturnis occidentalis in casu aut exicio suo plenum infortunium est quantu cuq; ex his incommodis cessauerit tantum fortuna accedit. Hic itaq; licet inter vtraq; partem fortune alternetur infortunio tamen multo promptior. & similiter quia in calore abundat nocte in signis nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua fortunato officio rez salutis accedit. contrarijs affectus pro morbo noxius est: & hic infortunio magis adiuuis.

¶ Etiam vt euz natura sua temperate calida fortunatum reddens diei naturam adaptat: die in signis diurnis orientalis in dignitatibus suis plena fortuna est quantoq; liberior atq; beatior tanto como dior. Nocte in signis nocturnis occidentalis loco aduerso infortunij vicem patitur magisq; si partem cum his incommodis & circuli loco aduerso teneat quale est octauum sextum duodecimum. Hec tamen stella quia fortune impensiorum est infortunio tardus atq; minus assentit.

¶ Cu aut ois rez generationis pater existit vniuersalis ☉ & ipse qdem mundi fortuna est: interdū in calore interdū frigore inimico adeo ifortunijs accedit vt & animantium & germinū per plūma loca interitus atq; derimēti causa existat. Est ergo fortunat' trigono & exagono: ifortuniū vō coniunctione & oppositiōe tetragono inter vtrūq; stellarū etenim cu ☉ iunctio locis quoz talē circulū pīneat simul est. ☉ oppositio vō qbus longissime recedit. Tetragonus locis que in parte anni contingit in

parte longe relinquit. Medijs vero trigonū ⁊ ex agonū cum qm̄ die est de signis diurnis atq; in aliq̄ dignitate sua apprime beatus probatur: cōtrario contrarius: ⁊ fortuna maior q̄ infortunium.

¶ Sed ⁊ ♀ q̄q̄ temperatus humor tempera tam reddens nec noctis accommodat: nocte in signis nocturnis atq; in dignitatibus suis fortuna manifesta de quibus quantum defuerit tantum fortuna minuitur. vt contrarijs affecta etiā infortunij partem recedat: magisq; in aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates ⁊ prolem q̄ ad infortunia ducatur promptior.

¶ ♀ vero pro ut diuersitatis capax est facile in vtramq; partem conuertitur. ⁊ quoq; vt pro ☉ mutatio de fortunata nocturnūq; lumen est: nocte in signis nocturnis in aliqua dignitate sua manifeste fortune est: cōtrario cōtra. Estq; ⁊ hec fortune magis assentanea. De igitur stellarum habitudines: locoꝝq; accidentia inter vtramq; fortunam: augent: mutant: minuunt in his accedit quantum ⁊ permixtio stellarum ad dicitur cui alie magis alie minus capaces. ¶ Nā h̄ vt nature grosse mor⁹ piger est aliquid boni malie ducit: in natali autem rerum primordijs rem i perpetuū firmat: vt licet postea alie misceat partem mutet. ⁊ quoq; qm̄ motu piger a primordiali ducatu suo dū nubi fortis fuerit nō facile: de inde permixtionē aliquā mouet. ♂ vero nō adeo rigidus quāto celerior: tanto eiusq; vires facili⁹ adimitat. ☉ aut vt tēporū alterationes ducatur gerat qbus alterādis stellarum permixtiones accedūt receptus earū vires inferiori mōdo trāssert. ♀ aut vt celerior: est vel magis passiuā vel multo facili⁹ permixtis qbuslibet ꝑcedit. Nam ♀ vt cōem ⁊ quālibet pteꝝ flectit. ⁊ deniq; vt quotidiani rerū vsus vicē gerebat q̄ maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citi⁹ oīum respectus ⁊ ꝑiunctiōes excipit ita oīū affectibus facili⁹ inficit. Itaq; infortunia licet iterdū beniuoloz vicem gerant nō tamē fortunatē dicunt. Hoc enim infortunij fortunam pro vsus nec ipsius inunem vel sine multo labore adipisci vel sine multa animi vexatiōe tenere quisq; potest vt plerūq; eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunatē licet iterdū ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel adeo graue est vel melioris specie ad tantum vt ipsuz quoq; plerūq; optatus finis excipiat Draconis caput quontā ab eo ⁊ ascendit ⁊ ipsum fortunatis accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtrūq; tamē vtriusq; varijs de causis permisset quas vt de ceteris draconib⁹ insequentibus exequemur.

Nunc itaq; stellarum naturas eorūq; cōmutatiōes tractare cōuenit. Sciēdū enī q; stellarū cōpora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout ipsoꝝ ducatu apparet ascribitur. Cōstat itaq; nām singularū stellarū in geminis clemētis: quoz; alterz stabile 7 imōtū nisi quātū virtus eius inter augmēta 7 decemēta pro diuersis accidētibus variatur. Alterz vtro diuersis actionibus mobile vt saturnus quidez quātum ex ducatu eius cōpertū est itēmpate fridus itēmpatū vō frigus siccum est. Sic itaq; dicitur saturni nām frigida sicca. In hac ergo natura frigus quidē vt actiū imobile nisi quātum interdū augetur vel minuitur. Siccitas vō itērdū cōmutat vt. n. clemētū passiuū est leuiter adeo variat vt plerūq; in aliā q̄litatē trāsfērat.

Quotiens enim saturnus a medio absidis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq; in signis quadrātib; circuli frigidis siccis que cum omnia conueniūt in vtraq; nā sua firmus est. Nam in calidis siccis frigus quidem minuitur siccitas iuuatur. Descendente autem vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuitur: hic si pariter 7 in quadrante humido atq; in termino humide stelle simulq; a sole in orizonte humido fuerit hic si inquam simul omnia conueniant adeo siccitatem deficere necesse est vt humore succedēte natura saturni frigida humida reperiat. Viget igitur in frigore humido quādiu a medio absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniunt in humore superat qui est ad oppositum absidis frigus eius debilitatur 7 humor minuitur: hic si pariter in q̄drante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora cōsumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida 7 sicca relinquatur.

Similiter mars cum pro effectu suo itēmpate calidus inueniatur: nec vtro calor itēmperatus nisi siccus natura eius calida 7 sicca iudicatur. In qua natura calozum quidē vt elementuz agens in motus nisi quātū in inter augmētum 7 detrimentum non variatur. Siccitas vtro vt in saturno est interdum cōmutatur: vt enim calida loca saturni frigus imminuerit. Sic maris calozem frigida. Siccitatez vtriusq; sicca iuuant humida in inuunt 7 com

mutant. **Jouis** autem natura ex calido temperato locis cognatis iuuatur contrarijs inter vtrunq; comparationis terminum variat tamen calore immutato. **Sol** quoq; naturaliter calidus siccus qui duz in circulo suo ascendit calor siccus preualet quã diu descendit calor humido quo vbi loca humida accedunt humor ad dunt. Sicq; in parte contraria: naz de calidis z frigidis alter a calido alter a siccis fauent. **Veneris** etiam naturam calidaz humidam que de iouis natura dicta sunt consequentur.

Mercurij vero natura q̄ diu in circulo suo ascendit mixtum sicca paruz frigida: descendente humida cum modico frigore: sicq; omniuz quatuor qualitatum capax facile ad quaslibet permutationes variatur. **Luna** autem vt in circulo suo est. 4. solaris circuitus tēpora quadam mutatione renouat quoz in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascendit calor: humor preualet si descendit cōuerso. In secundo quadrante cum ascendit estiuę nature calor: z siccitas est frenat. Cum descendit temperatum reddit. In tercio ascendente siccitas frigo: descendente frigus siccitati preualet. In quarto demum ascendens frigus descendens humorem presert. **His** accedit quantum vt de ceteris dictum est locoz qualitates adgiciunt. **Petere** superiorum trium stellarum natura ex quo orientales sunt vsq; ad primam stationem sicca aqua vsq; quo adustionem intrent frigida. Inferiorum duarū ex quo retrogradando orientales sunt vsq; ad directionem natura humida. Indeq; vsq; ad coniunctionez solis calida. Aqua ex quo semel occidentales sunt vsq; ad retrogradationem sicca. Unde ad coniunctionem solis frigida. **Capitis** autem natura calida. **Caude** natura frigida.

De mutatione stellarū z natura effectuz in temporum motus. **Cap. 8.**

Consequens est vt inter stellas quaruz natura exposita est sexus quoq; discretio fiat. Cum enim quicquid in hoc mundo gignitur primo sexuuz coitu conceptum deinde in natura conformatuz maturo tandem partu in lucem prodeat. Cūq; mundi huius generatio num stellarum corpora primordiales cause existant: z inter ipsas stellas sexus discretionem fieri conueniebat. Cum autem in sexus proprietate masculus quidez natura calida sicca foret virtus actiua: feminee vero natura frigida humida virtus passiuua quozuz coitus: id est alterius actio cum alterius compassione genitura temperiem misceret stellas nature calidas virtutis actiue masculas: humidas vero atq; virtutis passiuę femineas fore iudicium tribuit. Sic igitur sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus

cum sit frigidus siccus. Frigus autem elementum actiuum atq; siccitas de genere caloris 7 tempore in masculi partes concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt maris infrigidati desides ignaui steriles ac veneris impotentes. Mercurium etiam abundans in eo siccitas de genere caloris masculis annumerant quoniam tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglecto s veneris modice strenuitatis. Hec itaq; siccitas quoniam elementum passiuum est leuiter ipse inter vtraq; sexum alternatur. Unde venus 7 luna femine relinquuntur. Caput quoq; ad masculos cauda ad feminas spectat. Hec itaq; discretio licet naturaliter quidem huiusmodi sit contingit tamen diuersis occasioibus vt de natura noctis est inter stellas 7 sexuum alternatio. Orientales etenim masculi fingerunt occidentales femine leuitatis sunt sicq; circuli quadrates ab ortu vsq; ad summum atq; ab occasu ad unum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum 7 signorum atq; domiciliorum circuli inter vtrunq; sexum adijcit.

De diurnis 7 nocturnis.

Cap. 9.

Restat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus quod enim aliarum natura die aliarum noctis nature aptior inuenitur id ipsum huiusmodi discretionem exigebat. Sic ergo saturnus quoniam vt dictum est natura eius die temperatur diurnus est. Jupiter quoq; prout natura eius diurna est. Mars autem cuius natura nocte mitigatur nocturnus. Sol quoq; vt lumen diurnum diurnus. Venus autem prout natura eius nocturna est 7 ipsa est. Unde est quod quando est occidentalis quonia ea pars nocturne atq; feminee nature impensior est fortius reperitur. Nam orientalis atq; die super terram 7 in signis masculis minor. Mercurius autem quoniam die calidus siccitas cognata caloris improprie ducatu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturnus: hic fortior quam illic permixtis tamen stellis inter vtrunq; genus concedens. Luna demum vt lumen nocturnum nocturna. Caput quoq; diurnum cauda nocturna sicq; draconum stellarum capita 7 cauda. Itaq; stelle dirune orientales quidem fortiores sunt nocturnis contra nocturne qui quam diurnus fortior in occidentalis: directus enim occidentalis fit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Rimum de stellarum dignitatibus. Secundum de stellarum domicilijs iuxta ceteros astrologos. Tertium de stellarum domicilijs iuxta Ptholomeum. Quartum iuxta Hermetem post abidemon. Quintum de stellarum principatu iuxta ceteros astrologos. Sextum de stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Septimum iuxta Hermetem post abidemon. Octauum de stellarum terminum modis 7 diuersitate. Nonum de terminis egyptiorum Ptholo-

mei aliorumqz. ¶ Decimum de terminis indorum. ¶ Undecimum de terminis caldeoꝝ. ¶ Duodecimum decanis eorumqz dominis iuxta perlas babilones ⁊ egyptios. ¶ Tertiumdecimum decanis eorumqz dominis iuxta indos. ¶ Quartumdecimum de nouentis signozꝝ iuxta indos. ¶ Quintumdecimum de duodenarijs signozꝝ singulorumqz dominis. ¶ Sextumdecimum de gradibus masculis ⁊ feminis. ¶ Septimumdecimum de gradibus lucidis ⁊ obscuris rectis ⁊ obliquis. ¶ Decimum octauum de putris stellarum in signis necnon fortune addentibus.

¶ De stellarum dignitatibus.

Cap. 1.

Sptem stelle inter celum ⁊ terram medie cum per medium celi orbem continuo discursu munduz perpetuo ambientes omnis seculi preijs motibus vniuersos ducatus gerant ex illo orbe taqꝫ errario celestis potentie superna decreta varia infra circuitu collecta sub iecto sibi mundo inferiorum eousqz porrectis luminis sui radijs ministrare videntur. Quoniam igitur in irasactis hucusqz tribus post primū libris singulorꝝ tam signorꝝ. 12. qꝫ stellarū. ⁊ suam seorsuz cuiusqz naturam ⁊ virtutem propemodum executi sumus. Consequens videtur vt deinceps earum stellarum cum his signis nature ⁊ proprietatis communionem quandam in rerum effectu societatem insequamur. ¶ Stellarum inter signa principales dignitates. 5. sunt circulo sex domicilium. principatus. terminus. trigonus. decanus. gaudium. duo vero singulis contraria casus ⁊ exitum. tertium omnium oppositum exilium. Post hoc diuersi gradus inter virūqz boni maliue affectum que non sine causa rationali oppinione aliqua. Unde indubitata nec ⁊ virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: longo nāqz tempore continuos stellaruz per signa reditus summo studio prosecuta cum inter signa stellarum hec natura vigere virtutem augeri idqz illic contra cum insignis integris cum determinatio graduū non vident collectione inter signa ⁊ stellas habita dignitate alias pro simili vtroqz distantia: alias pro virozꝝ natura ⁊ virtute cognata: alias ob aliam atqz aliam consensus aptitudinem distribuit. Idqz ita nimirum qꝫ cum omnes stelle in omni signo in rerum effectu inter generationes varias cōmixtiones vident inter ipsas cōmixtiones per diuersa loca vario vtrozꝝ affectu multā ineqꝫtatem atqz dissimilitudinem inueniebant.

¶ De stellarum domicilijs.

Cap. 2.

Dignitatum itaqz distributiones a domicilijs exordientes minus aptam quorūdam sententiam in primis confutamus. Nemini quidē ambiguum saturni domicilia capricornum esse ⁊ aquariuz. iouis sagittariuz ⁊ pisces: martis arietē ⁊ scorpiōne: veneris thaurꝝ ⁊ libram: mercurij geminos ⁊ virgin. m. solis. leonem. lune

sancrum: sane vero non parua dissonantia. ¶ Sunt. n. qui turpiloquo quo-

dam stellarum circuloꝝ qualitate atq; nature proprietatibus abutentes
asserat singulas stellas singulis diebus nihil medio suo cuiusq; cursu plus
minusue vnq; esse quousq; soli ⁊ lune alligate in huiusmodi cursu plus mi
nusue vnq; esse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tuz
singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinem occuparunt. Erat
enim vt aiunt mercurij ligamen graduu. 12. pūctoruz. 30. q̄ a loco solis per
ordinem in. 7. virginis gradibus inciabat. A loco lune contra ordinem in
24. geminoꝝ. Veneris autem graduū. 47. punctoꝝ. II. quidem a so
le in libzam a luna in taurum incidit. martis vero graduū. 78. vnde ad arie
tem ⁊ scorpio nem peruenit. Jouis graduū. 120. vsq; ad sagittarium ⁊ pi
sceꝝ porrectum. Saturni. 136. vsq; ad capricornuz ⁊ aquarium hac itaq; de
causa domicilioꝝ huiusmodi partitionem asserit. Quibus ita facile ob
uiamus. Si enim hi ligaminum gradus stellaruz rectitudinis gradus sunt
contra est quidem superiorum stellarum rectitudinis gradus pauci sunt: li
gaminum vero q̄ plures. Item si ligaminum gradus hi sunt quibus a sole
transactus ipsas retro gradi ⁊ dirigi necesse est illud q̄ esse possit. Est autem
contra quidem ea curuus q̄ multo tamen tot gradus retro graditur. Mars
vero multo plus sicuti autem hi gradus sunt quantuz stelle a sole recedunt
erit superiorum omnium. 180. Si vero earum rectitudinis non plus q̄ hec
est eas a sole recedere necesse est. Nec igitur hec domicilioꝝ partitionē cau
sam esse. Sunt autem ⁊ alij alias atq; alias eque ineptas causas representēt
suo longius prosequi ociosum esset.

¶ De stellarum domicilijs iuxta ptholomeum.

Cap. 3.

¶ Is repudiatis

qđ huic partiōi carmen ptho
lomeus tribuat exponendum
est. Septem vt ait stellarum per signa. 12. discurrentium du
catus omnes huiusmodi generationes ⁊ corruptiones cō
sequitur. Inter quas ceteris vniuersalior lum en per vniuer
sum orbem virtus ⁊ effectus cōstat ex quibus luna terre vi
cina cursu citissima plurima alterationis maxime vero stellarum ducatus
apparet cum nobis proxime fuerit signozuz quoq; proxima cancer ⁊ gemi
ni. Sed gemini signum masculum in quo sol veris finez terminat: que duo
id signum a natura lune separauerunt. Cancer autem signum feminē est
tis initium humidum sicq; luna stella feminea humida ad initia rerum du
cens. Quatuor itaq; de causis quontiam vt inter stellas luna citima sic cācer
inter signa amboq; humida ambo feminea pariter ad initia rerum ducen
tia luna cancrum obtinuit. ¶ Sol autem quomodo ortu suo munduz ca
lcfacit anni vero tempus calidius estas est cum per cancrum ⁊ virginem se
quens plurimum in leone vigeat: signo masculino calido sicco. Sol quoq;
stella mascula calida sicca cūq; leo medium estatis vt sol stellarum medius:
his occanis ⁊ sol leonem occupauit. Amplius quontiam sol quidem lumē
diurnum: luna vero nocturne mensura coniunctione ⁊ oppositione rerum
generationes mouent vitant sustentant: coniunctionis autem ⁊ oppositio

nis eorum in his duobus signis effectus manifestior cancer lune leo soli concessit. Cum igitur hec duo signa estatem luminibus pro ducatu eorum ad generationes rerum et vite sustentatione concessit merito opposita eis hyemalia saturno contrarij affectus attributa sunt. sic itaq; post lumina ad vltimam stellaz ex vltimis signis numero sumpto vel penultimo proximo ioui penultima Sagittarij et pisces ordinata sunt apta que in amica luminarium domicilioz figura post hec marti nec id inepte in aduersa videlicet figura ad luminum domicilia: deinde veneris in exagono reliqua et quoniam ceteris bona contingerant luminibus vero singula vt partes mundi totum circulum per medium partiuntur: habet enim sol a principio leonis vsq; ad finem capricorni: luna a principio aquarj vsq; ad cancri finem in singulis medietatis sue signis dnis suis comunicans.

¶ Juxta hermetem post abidemō.

Caplm. 4.

Dinde hermetis sententie locus qui in libro suo ipsuz abidemō indum antiquissimū fore astrologie scriptorem inducens cum inquit signorum. 12. inter stellas. et partitionem idoneam exigit rem adhibito studio. 5. stellaz binas cuiusq; figuras diuersas iuenim? vt qdē nūc orietales nunc occidentales fiunt nunc retro grade nunc directe: luminum vero singulas. Nec enim vnq; sol orientalis sit nec occidentalis. vn de quinq; stellarum bina cuiusq; domicilia fore binis ad apta intellexim? luminum vero vt figure simplicis erāt singula. Idq; ideo q; in seipsis quedam ceteris stellis fortiora essent vt omne q; simplici forma effectū est eadez natura subsistens diuerse nec compage firmiter est preter q; apud veteres luna solis stella nūcupata est ex eo scilicet q; cum ceterarum nulla alieno lumine egeat hic quantum lucet a sole mutatur omni fere virtute eius ex eodē fonte deriuata. Nec enim exinde quicq; effingitur si non forma nec forma comparet sine materia: estq; materia forme necessitas. forma vero materie ornatus. Sic ergo cum luna quidem tamq; materia solis sit. Sol vero tamq; forma lune causa erat vt iure luna solis stella vocaretur cum virtute sua vtz solis consequens: hac itaq; de causa tam domicilium lune contiguum eē q; principatus eius statim post solarem et dies eius dicit illius continuo sequi debuit: his ita premissis partitionem domicilioz inter stellas ad nature aptitudinem distribuimus. Quicquid enim est cognata natura iuuatur: contraria leditur vt ignem aqua non creat sed destruit. aliter autem rebus nature sue congruis. Aniuersis itaq; totius mundi calor quoniam solis est. Hic autem calor in 15. leonis gradu per vniuersum orbem virtute plena atq; integra vi sentiat a leone et sole incipientes prout in natura sua singulariter et integra conueniebant: leonem soli dedimus. huic vero q; lune domicilium contiguum erat sumpto initio a 15. leonis gradu atq; in vtrāq; partem singulis partibus. i. trigenis gradibus ad singulorum scilicet signorum quantitate deductis hinc ad 15. cancri illinc ad 15. virginis gradum peruentum est. Alterutrum itaq; lune obtinuit: his itaq; distributis stellam cuius circu

lus lunari primus erat amplectens. A lune domicilijs gemine hic inde par-
 tes vt ante deducto quoniam virginem ⁊ geminos designabant: ea mercurij
 domicilia dedicauimus. Postquam cum veneris circulus primus esset
 a domicilijs mercurij gemine partes. Item vt ante producta libram ⁊ tau-
 rum veneri assignauerunt. Inde per circuloꝝ ordinem producte partes
 arietem ⁊ scorpionem marti reliqua reliquis vt sese sequitur. Cuius parti-
 tionis firmamentum q̄ domicilia saturni qui maximuz mundi infortuniu
 ad rerum corruptionem ducit opposita sunt domicilijs luminum que sum-
 ma mundi fortuna ad rerum generationes ducunt. Martis autē vt aliquaꝝ
 tulum leuioris tetragona que figura oppositionis infortunio aliquantuluz
 leuior esset. Jouis autem vt fortunati trigona que sume amicitie figura erat.
 Veneris exagona minoris amicitie: vt ⁊ illa a fortuna iouis descendat. Quo-
 niam vero mercurij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venire et
 domicilia luminis domicilijs contigua sunt ad quantitatem partis fere. 12.
C Nonnulli vero contrarietate quadam stellarum domicilia distribuunt:
 vt quoniam lumina lucida sunt. Saturnus obscurus eozum domicilia op-
 posita esse conueniat sic ioualia mercurialibus: quozum alter ad corporis
 opes: alter ad animi diuitias ducunt: que quidem opposita esse non ignora-
 mus sic maria veneris: quozum ille ad bella iram ⁊ horrorem: hec ad vo-
 luptates iocos ⁊ mansuetudinē spectat: sic quoq; q̄ q̄ diuersi diuersas red-
 dunt causam ad idem tamen omnes demum concurrunt. Illud accumulan-
 tes domicilioꝝ opposita stellarum exilia atq; q̄ solis quidez in omnibus
 signis masculis: lune vero in omnibus feminis virtus viget per que for-
 ma simplici domicilia singula: ceteris vero bina pro figuris binis. Alterum
 in hoc q̄ orientales ⁊ directe sunt: alterum in eo q̄ occidentales ⁊ retro gra-
 de accommodum. Saturnus capricorno retrogradandi: atq; occidentales par-
 tis figere adeptus intemperatum frigus eius nature eius ligni augente. In
 aquario directi motus atq; orientalis temporis figure accommodi naturaz
 eius signi natura temperante: sic iupiter meliori figure in sagittario deterioꝝ
 in piscibus: ita mars in scorpione aptioꝝ q̄ arietē. Venus autem directi mo-
 tus ⁊ occidentalis partis figure in tauro adapta: sicq; mercurius in virgine
 alterius in ceteris. Unde stellarum domicilioꝝ due procedunt partes a
 luminibus eozumq; domicilijs sumpte que illa cum his vt stelle sunt cum
 luminibus archano quodam nexu ligant: Id autem est vt a gradu solis vs-
 q; ad. 15. leonis graduum equalium in numero collecto: quantum luna de
 signo suo transiuit addidatur totumq; a signo lune per gradus equales de-
 ducatur. Eadem hora a lune gradu vsq; ad. 15. cancri gradum numero col-
 lecto quantum sol de signo suo transiuit addidatur totumq; a signo solis per
 gradus equales deducatur: harum vtiq; partium vtralibet in alterutrum
 cuiuscunq; stelle domicilium incidunt: altera in alterum incidere necesse est
 q̄ in alterutrum eozum que lumina occuparunt altera in alterz incidet.

C De stellis in principatu iuxta ceteros astrologos.

Cap. 5.

Dinceps eam stellaz dignitate qua nos princ partu
vocalamus siue regnu alij siue prate seu quo

alio noie appellat psequi ordo postulat. Nulli qppe quead
modu de domicilijs diximus ambiguu. s. q. pncipatus solis
fit in. 19. arietis gradu: lune in tertio tauri: iouis in. 15. cancri
mercurij in. 15. vginis: saturni in. 21. libze martis in. 28. capri
corni: veneris in. 27. pisciu: capitis in. 3. gemino: caude in. 3. sagittarij. Ca
sus aut cuiusqz in opposito gradu oppositi signi. Cause vo apud diuersos
dissone q vel hec signa vl hos de signis gradus ceteris ptulerit. Naz Ptho
lomeus de signis conatus 7 gradus pterit: nec de signis idonea reddit caz.
Dermes aut vterqz post abidem o ad puru examinat. Nos igit vtriusqz do
ctrina in mediu adducemus falsa quorunda opinio nu inter initia pcurata.
Sunt enim pluriqz hoium adeo impudētis amētie: vt anteqz reru discipli
nam habeant earu doctrina tradere incipiat: qui dum vanilogs audientiaz te
net: necessario errore coacti in quaslibet opinioēs iustitiam p solantes: 7 ipsi
deducuntur: 7 stultum auditorē secum inducunt. Ex hoc hoium genere qdaz
astrologiam proficiētes in subtilissimis rez causis frustra fatigati omisso ta
to labore ad primordiale cam simplex imperitie solatiu tandem pfugerunt.
Aliunt itaqz stellis principatu eos ee gradus in prima celi ac sy
derum creatioe stellas. 7 pditor oium deus primu locauerit. Cum enim ea
corpora aliqua primu occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura
cognatione proxima erat. Unde motu suo progressas multis postea seculis
no plus vel minus q mediu earum luminum inest quousqz luminibus al
ligate pro ligaminum quantitate domicilia sortiretur. Quaz opinioē quia
partius alibi depssimus hic expeditius trasire poterimus. ¶ Aut ergo si fa
ctor oium deus: cui seculo 7 oium infinitas momētiuz est. Primo septe stel
las in pncipatibus suis locatas: oēs eodem mo atqz motu sese hēre voluit:
deinde trasactis aliquot seculis tanq penitens iam volūtatis pme eas reli
cto munere pmo pariter alterari maluit q psequitur: an eius q deinde factu
rus eet impotēs erat: aut qd nature aptius primu nesciebat. Cur aut si lumi
nib? cetera vt asseris alligata in retro gradu iter agent no silt vt lumina ipsi
alligata retro gradatur. Si enim ideo luminibus alligata sunt: qz motu va
riatur: qd ergo est quare lumina no eodem semp motu ferunt. Quid ergo
primu in pncipatibus suis locatas asserit: ptra omnes idos persas caldeos
7 grecos astrologos est: q oēs aliū oium stellaz motus a capite V inchoā
tes cum omni cuiusqz diuersitate a primordio hucusqz circuaduent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Cap. 6.

Einde Ptholomeum sententia leuiter transacta ad sequen
tia transibimus: quoniam inuenimus inqt O ab V
descendere atqz diem augere: cōtra vero in pncipatum eius in
altero casum intelleximus. h vero natura cum O natura piraria
existat: contra O in pncipatum eius in opposito casum esse pcepimus

¶ vero principatus in ♄ quoniam causa ☉ in ♃ existente recedit primus
 in ♄ lucem incipit casus in opposito. ¶ autem in ♄ cuius sunt venti tem-
 perati quos in ♄ plurimum agit. ♄ in ♄ signo australi quodq; in oppo-
 sito ¶ esset. ♄ in X a quo humor vernalis: et ♄ in ♃ a quo siccitatis ini-
 cium. Utq; ipse in natura sua temperate siccus erat: in oppositis vero singu-
 lozum casus.

¶ Juxta Hermetem post abidemon.

Cap. 7.

N hermetem vt consueuimus inducemus nullū ver-
 bum sermonis eius mutantem. Res inquit omnes
 quibus aliquod initium est in primordio quidē accedūt q̄
 et crescunt medio statu vigent in fine decrescunt et recedunt:
 in omni tam animātiū specie constans est. Sic omnis stel-
 la in principio signi accedit et cōfortat in medio viget in fine
 diminuta recedit: sic cum primum oriētalis fuerit: primūq; directe sic medio
 atq; fine. Sūt ergo generalit̄ stellarū vires in medijs signis. Est aut̄ alibi de-
 scriptum q̄ ♃ ♄ ♃ ♄ prout circuli quadrantem anniq; temporum princi-
 pia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur: vnde superiorum stellaz
 principatus ab eis incēptus: quoniam ♃ et ♄ in parte accessus et augmē-
 ti atq; altitudinis ☉ exiterunt. ☉ vero et ♄ in parte recessus et decrementi
 atq; recessus ☉ in ♃ et ♄ fortunatarum principatus intelleximus: in ☉ et
 ♄ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: vt nec vnuz
 signum duarum domicilium. ¶ Quoniā vero ☉ ab ♃ incipiens atq; ascē-
 dens incrementum diei prefert in ipso principatum ☉ dedicauimus vim va-
 lidissimam in medio notātes id est gradu. 15. Sed qm̄ omnis ☉ virtus so-
 lari cōtinua est: ☉ principatum in ♄ q̄ ♃ sequebat̄ ordinauimus. Cuz aut̄
 luci tenebras cōtrarias ☉q; lucem h̄ tenebras viderem⁹: a solaris principa-
 tu opposito vt priorē duorū h̄ inchoauimus vi maxima in medio notata.
 Relinquitur ♄ et secūdo infortunio: ♄ ¶ qui prius lumina proxima for-
 tuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorū p̄ncipatus: quo-
 niam enim ♄. 47. gradibus a ☉ recedit. Eratq; X signum humorū impen-
 sus vt ♄ humidiorū ipm̄ genus p̄celegit potius in trigono q̄ h̄ vi maxima
 in. 15. eius gradu: vt ♄ in ♃. 15. v̄tus solidissima tanq; de ♄ trigono. Cum
 eni a ☉. 27. gradibus recedat. ♄ aut̄ ☉ p̄occuparit. ♄ ♃ autumnalis na-
 ture sibi cognate obtinuit. Quēadmo dum enim ipse nimitū a ☉ recedit: sic
 ♃ ♃ magisq; ♄ cognatur: causa ex hoc q̄ dies eoz q̄ ortus per circulum
 rectum equales deinde q̄ vbi h̄ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est.
 Sic ♄ contra ♄ locari debuit: quorum hoc ad seria intendit illa ad ludi-
 bria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatum signis: deinceps gradus
 ipsos determinare conuenit. Conuertimur igit̄ quo cōsueuimus vnde om-
 nium celi partitionum series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio
 die a medio celi a linea equabili ab ♃ principio. ☉ enim mūdi lux et calor
 dies est in cuius medio ☉ vis itēgra huius ab ♃ capite ☉ ascēdens icremē-
 tum prefert. Signoz aut̄ ortus cum toti mundo varietur in medio celi p̄

totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum γ stellarum
 principatum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis
 a recto circulo atq; celi medio inchoamus. Scimus enim q; in recto circulo
 ex quo primum γ punctum meridianam lineam attigerit: primum \odot pun-
 ctum ab horizonte emergit. Unde memo: antiquitas nascentis mundi oues
 \odot extitisse tradit: de quo nullus aptior geniture primordio: q; is ipse gra-
 dus in quo plena γ integra γ virtute viget. Quoniam ergo quoad concus
 in circulo recto is gradus id est. 14. \odot primo ab horizonte emergit. 18. γ p
 mediam transit in. 19. γ gradus \odot principatum firmauimus cuius in me-
 dio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio γ co
 silio decretum. Hoc itaq; iudicium γ consiliuz cum γ in medio mundi oue
 te locarit in γ per diametrum opponit quorum nature in inuicem vsq; ho-
 die repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus ei
 signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos
 determinare vellemus distantie stellarum a \odot gradus sumpsimus que di-
 stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem. 12. graduuz
 inuenimus infra quos omnis stella debilior eosq; gradus distantiam vo-
 camus. Hos itaq; gradus cum γ loco adiceremus perductus est numerus
 ad. 27. γ . γ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
 gere maluimus q; detrachere. Detractus enim is numerus in. 4. eius signi
 gradu locaret in loco videlicet remoto γ debili: essetq; ita ad oppositionem
 γ applicans applicationem corrumpens. Quapropter γ a γ separatus γ
 in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem γ principatus domici-
 lium mercurialium oppositum esset γ inter ipsos ne aduersa figura conta-
 minarentur distantie gradus adieciimus perducus est numerus ad. 28. X.
 Quoniam vero cum infortunium in paucioribus q; fortunata est gradib;
 accedens ledit γ circa γ : γ propinquiores locantes vt ipsum potius be-
 arent q; ab ipso ledere principatum eius in. 27. X. gradu constituimus in
 loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locuz γ
 nature sue contrarium incideret. γ autem incidit signum γ domicilium prin-
 cipatus eius existeret iure. 15. eius gradus q; fortissimus erat obtinuit apte
 quidem amica figura γ ligatus proutq; fortunatus erat. Siquidem enim
 aditum esset ad oppositionem γ appropinquaret. Si detractum in perfe-
 cto medijs virtute nec γ neceretur. At vero cum γ principatus signum io-
 uiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimidiuz
 distantie id est. 6. gradus adieciimus: vnde principatus eius in. 21. gradu
 terminauimus apto loco in cardine terre: q; numerus si detractus esset ip-
 sium a cardine detecisset: essetq; γ damnans non γ ipsum beans. γ vero prin-
 cipatus cum in \odot incidisset gradusq; ipsum determinare vellemus in pri-
 mis nouissimz visione diuersa: quoniam id interdum infra 12. gradus ap-
 ret nonnunq; in 13. sub equabili linea per ortum recti circuli ea visio depe-
 henditur attamen principatum eius: a solari elongantes in γ . 2. gradu su-
 dauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia latitudine

sua australi. Si enim cum latitudine australi non uilunij uisionē mutaremur principatus eius in fine V consisteret. Prohibitum autem erat ne due stelle in uuo signo principarentur: eratq; primum & lune ducatus. Est autem a capite draconis ascensus lune ut in geminis altitudo ☉ Quapropter in geminos put nature cognatio exigebat: capitis principatus incidit: cuius ipsi gradum captantes id perspeximus: q; omnis stella in media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est. Unde quoniam ☽ in media latitudine sua a capite per vnus signi quantitatem distat capitis principatum in tertio II gradu stabiluimus: caude in opposito ubi p omnia capiti opposita est. Nec est itaq; stellarum principatum ordinatio cuius firmitermentum q; superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoq; loca sibi apta quodq; fortunate aut infortunata sunt prout rez generatio est: primum a fortunatis mota: deinde corruptio ifortunij effectus consequitur. Sunt alij qui ut nos distantia stellarum a ☉ utimur non uilunij uisionem adhibent. Similiter. 12. gradus numerantes q; illic ☽ rerum generationes innouet. ♀ autē ideo minus vno q; ♂ gradu locant: quia ♀ anteq; ♂ apparet z corpus eius corpore ♂ vno q; ♂.

De stellarum terminorum modis z diuersitate.

Cap. 8.

Habitis terminorum diuersitas distinguenda est quam quinque partitiu iuenimus. Alij nāq; sunt egyptiorum termini. alij caldeo: alij ptholomei. alij aristotue. alij indorum: quorum si certa ratio haberetur nec ipsi quid incerti essent: preter q; longuū experimentū studij distribuerunt. Inter ea uero que experimentū quod sepiissime rectum inuenitur id iure obtinet. Qua de causa inter omnes diuersarum fere nationum astrologos frequentioris vsus egyptiorum termini reperuntur: qui hi soli maiores stellarum annos integre numerent: signorumq; sine infortunia excipiant principio maxime fortunatas: primum itaq; differentia prenotata singulos deinde ordinabimus. Aristotua quidē signorum terminos inter septem stellas partitur rationem adhibens nullaz inter signa stellis dignitatem esse debere cū lumina prozsus imunia fore conueniat. Ceteri uero omnes eos terminos inter quinque tm stellas distribuunt: eo q; stellis omnibus per domicilia sua comunicent lumina excipientes. Alij siquidem asserunt vtrunq; lumen in sua circuli medietate in singulis signis dominis suis comunicare. Alij ☉ in omnibus signis masculis. ☽ in omnibus signis femineis cum dn̄s suis partem habere: vtrunq; ratum. Quapropter his contenta luminibus terminis superfederunt: que ratio egyptijs sufficiens visa est. Nam alij quidam alias z alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis proprijs carere terminis. Quod cum inter quinque stellas omnis nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca: ut ♂ z ♄. de eisdem calida z humida ut ♃. frigida ♀. promiscuus ♁. Quā itaq; ☉ marcie nature. Venerie terminis eorum ut suis contenta remanserunt equa virtute p eos terminos ipsorum eorum dominis. Quāq;

ergo diuerse sint rationes in re tamen omnium preter aristotum cōsensus lumina terminis prohibuit. Tam et si alia quedam in ea re generaliter cōuenientium specialis sit discordia q̄ nulli eorum alijs nec in stellarum ordine nec terminorum quantitate concordant preter q̄ plures eorum signorum fines infortunjs tribuunt a fortunatis maxime inchoantes q̄ harum quidem initium illarum vero finem rerum intelligant. Inter que signorum nihilominus principia et fines discurrunt: quos quoniam vt dictum est egyptij per terminos suos maioris stellarum aliquarum numeri obseruatione precedūt iure inter ceteros obtinuerunt. Quāq̄ ptholomeus inter egyptiorum et caldeorum terminos conferens qui sibi rectissimi v̄si fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno temporis impendio partim distracto et interrupto: partim de assyrio ex eo plurimum anno sa caligine obsecato: cuius auctoris nomen euz diu lateq̄ scitatus rescire ne quiret: ne vage auctoritatis incommo dum incurrent illos obmittens imitatione suos edidit: nec tñ vel hī vel alij neq̄ vel ante vel post ptholomeū egyptioꝝ terminis aut frequentioris vsus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos ppter hoc primū ordinabimus: deinde ceteros nō q̄ necessarios habeamus: sed ne illorū nescij hos preferre videamur: si prius caldeoꝝ terminos excusauerimus in dorum principijs tantum designatis.

¶ De terminis egyptiorum.

Capit. 9.

Uem admodum Ptholomeus et preter eum q̄ plures veteris auctori-

tis viri antiq̄s seculi hystorias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuiō q̄ vniuersam terram operies oifere prioris seculi memoria deleta paucas admodū animas supstites reliq̄t ex oibus mūdi nationibus in caldea primū

tyderei motus atq̄ virtutis cōcepto studio sapiētia nata: deinde successu temporis adolescēs paulatim in orbē deriuata est. Narrat quippe trasfacto diluuiō quā primū vndis ad priores alueos reuersis arida patuit. Noue cum filijs supstite cum ex armenta temperatiores auras sequerēt vsq̄ qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascēte mūdo nepotes eius ad hoc medio vndiq̄ versum: penes tygrum vsq̄ kastarum ab eufrate vsq̄ kusan t̄pis successu diffusos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filijs suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino pprii ingenij dono illustratus tydereos cursus sequens effectus mirari cepit. A quo sequentis etatis studium intantum vsq̄ accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium q̄ stellarū infra discurrentium: primo sua cuiusq̄ virtute foamata: deinde cōiunctio ne quadam permiscētes vt ceteras stellarum dignitates ita terminos a generationis inicio sumpta per annorum reuolutiones stellarū effectus p̄tinuo mericētes deprehenderunt: a quibus crescēte humano genere ceteri postea mundi nationes eam sapiam mutuate adhibito studio p̄o ingenij facultate nō nihil emendarunt et plurimū adauxerūt. Inter quas egyptijs nec a plurimū subtilitas nō parum accomodauit. Erant ergo caldeoꝝ terminū ea rōne

ordinati vt per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum Pitholomeus in tetrastrin suo quem arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tamen ex autentico processu: um aliquo sumptos. Quãobrem ⁊ nos supersedendum eis duximus.

¶ De terminis indorum.

Cap. 10.

Indi vero primi seculi partes siue ita primum habuerunt: siue caldeorum inuentione postea recuperantur prout rectius eis visum est: stellarum terminos aliter ordinantes omnia masculina signa vno modo: omnia femina vno alio partiuntur: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finientes. Sunt itaq; de ♀ gradus. 5. h. 4. ♄. 8. ♃. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus. 5. ♄. 5. ♄. 8. h. 5. ♂. 5. Urigitur ♀ diuisus est sic omnia mascula: vt ♂ sic omnia feminea eodemq; ordine diuiduntur.

¶ De terminis caldeorum.

Cap. xi.

Deinde 12. signa quatuor naturas representent per tria interualla deductas terna eiusdem nature necesse erat. Vel sicut signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ 69 ⁊ h sic inter eos ⁊ infra trigonum diuiduntur. Cuius ⁊ alie rationes in secundo libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarum dignitati aliquid accrescere consequens erat. Dicimus ergo trigonis masculis diurnis stelle mascule femineis ⁊ nocturnis femineis ⁊ nocturne que maioris in ea cognatione testimonij atq; aptioris: haizen haubalict in primis locis: ergo ignei trigoni dominorum die primus ○: secundus ♄: nocte conuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ♃: nocte conuerso vtrunq; particeps ♂: ♄ quoq; tantum in ♄. Aerei trigoni die primus h: deinde ♄: nocte conuerso particeps vtrunq; ♄. Aquatici trigoni dominorum die primus ♀: secundus ♂. nocte ♂: ♄ precedit: ♃ vtrunq; particeps.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta persas babilones ⁊ egyptios. Cap. 12.

Sequuntur decant quos arabes in lingua sua facies vocant: quos eorumq; dominos primum prout perse caldei ⁊ egyptij vtuntur ordinabim⁹: deinde quid indica sententia diuersitatis asserat exponem⁹. Sunt enim omnia signa trinis affectionibus diuisa: singule partes denorum graduum. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circulozum ordines partiuntur: ita ⁊ equas signorum partes eodem ordine prosequi debuerunt: igitur ab ♀ incipientibus primum decanum signi dñs. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ○ tertium tertij ♄: secundi signi primum ♄: quarti scilicet circuli primum sequentis. Secundum ♃: tertium h: atq; ad hunc modum per ordines.

De decanis eorumq; dñis iuxta indos. Cap. 13.

Iam in indis

aliter visum est quilibet eandem partitionem faciant non tamen eundem ordinem

in distributione sequuntur: tripartito siquidem omni signo secundam. 5. domino: tertiam. 9. per ordinem signorum trigoni. Ut \vee primam δ : secundam \odot : tertiam Ψ atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant ut trinorum per trigonos signorum domini trinis signorum partitionibus per ordinem imperent prior tamen distributio plurium visuum celebrata obtinuit.

De nouenarijs signorum.

Cap. 14.

Is ad hunc

modum ordinatis: deinde secunda-
rie quedam stellaz per circulum opes

exponende: vel quibus prime sunt nouene quas in recipientes nouebariat vocarunt. Qui post trimembrem signorum diuisionem quaz in trigoni dominos distribuunt singula statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradibus z triente: ex punctis. 20. metiuntur. Quas sectiones ideo recte facere videntur: quoniam ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distribuentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de \vee prima δ : secunda Ψ : tertia Φ sicq; per ordinem quo ad nonam noni dominus Ψ obtineat. δ vero primam h : secundam Ψ : tertiam δ : quartam \odot atq; deinceps in hunc modum: cuius dominij prompta huiusmodi inuentio est. Ex omni siquidem trigono tropici signi per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: secundas sequentis dominus sic deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni δ : terrei h : aeris Ψ : aquatici D . Nonnulli vero nouenas has per ordinem circulorum distribuunt singula signa ab eorum dominis inchoantes. Ut de \vee prima δ : secundam \odot . de δ primam Ψ : secundam Φ : tertiam D : quartam h : atq; in hunc modum prior tamen obtinuit.

De duodenarijs signorum.

Cap. 15.

Est hoc

z duodenarie signorum tractande: dominusq; singulorum graduum inueniendi. Ut enim

circulus ipse per. 12. spacia diuisus erat: sic ipsa spacia singula toridez equis partibus sub diuidi conueniebat. Intellecto singula signa omnium habere cognationes. Metiunt itaq; singulas partes gradus bini z dimidius id est puncta. 150. singularum primas ipsorum nec sequentes sequenti non per ordinem: cuius artificij huiusmodi prompta est inuentio. Collectio enim quantum interest a principio signorum vsq; ad ipsum gradum: cuius duodenarius querim? duodecies sumetur. Tota ergo summa ab ipsius signi principio per singula signa trigenis gradibus deducta ubi steterit in eo signo illius gradus duodenaria reperitur. **Derimes** autem eiusq; sequaces primi singulorum graduum naturas ita distribuebant ut primus cuiusq; gradus ipsius signi naturam traheret: secundus secundi: tertius tertij sicq; per ordinem. Ut duodeci-

mo in .12. terminato. 13. itē ab ipso incipiat deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de diuersis tam nati q̄ questi onū negocijs: plurima tradit ne-
 gocia singulis gradibus cognatorum signo: um dominos prestituens. Nec
 vero putandum q̄ que signorum cedem sint stellarū duodenarie. Nam stel-
 la quelibet in quocunq̄ signo fuerit eius gradibus duodecies acceptis to-
 ta summa a signi principio deducta stellarum duodenariam designat.

De gradibus masculinis et femininis.

Cap. 16.

Uecum ita fiat et iter ipsos gradus masculos et femi-
 nas esse consequens est preponemus itaq̄ di-
 uersorum sententias: deinde eos qui frequentioris usus sunt
 ordinabimus: firmos tamen ut omnia conuenerint. Nam di-
 scretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est q̄ cū vel in na-
 tali masculorum vel questio de masculis proposita. Si stel-
 le mascule in signis et gradibus masculis conuenerint ducati firmant sicq̄
 in parte altera. Ceterum igitur alij quidam de signis masculis primos .12.
 dimidium masculos ponunt: deinde totidē in reliquos feminas. De signis
 uero feminis pra primos .12. et dimidiū feminas totidē sequētes masculos.
 Alij uero per duodenarios sexū discernunt primos de signis masculis ma-
 sculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordi-
 nem usq̄ in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam gra-
 duum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continua-
 ti ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris.

Cap. 17.

Iam eadem causa iter eosdē circuli gradus: alij quoq̄
 lucidi iudicant: alij obscuri: alij uero me-
 dij quadam conditione umbratos: alij uacui. quorum ea quidē
 utilitas q̄ lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri con-
 tra medij inter utruq̄.

De pureis stellarum.

Cap. 18.

Postremo sunt varij per diuersa signa gradus inter
 adminicula stellarū et obstacula versan-
 tes quorum qui obstant arabica lingua purei stellarum vo-
 cātur quos nos precipitia dicere solemus. Qui uero fauēt
 addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipitia quidē
 eiusmodi officij sunt ut quamlibet stellam tulerint uim ei⁹
 iminuant. Itaq̄ fortunatis quidez semper periculosa sunt. infortunjs nūq̄
 salubria dum se noxiam eorum uim iminuāt. Quorum ueritas cū apud
 plerosq̄ incerta sit nos omisissis diuersoz opinio nib⁹ que perse et egyptij tra-
 dunt ordinabimus dum se fortune addentium rōne exposita utrosq̄ con-
 tinuo disponamus. Graduū nāq̄ fortune addentium eam ueritas rōnez
 experta est ut cum stelle pro locoz comoditate ad fortunā duxerūt. si uel
 uel pars fortune hos gradus possiderit aut eoz ullus orientis gradus
 extiterit nati fortune addunt. Et quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam

ad nati casuz inclinari. Si gradus hoc modo adhibiti postmodū in sub-
 litionē recuperant. Sunt ergo de 8 tres. 15. 28. 30. de 9 duo. 3. 5. de 11. 4.
 7. de 12. 4. II. p̄ter quos ⁊ alij per singula singa discreti in quibus nihil
 minus antiqua experientia conuenit: q̄ quotiens vel ipsi orientū gradus
 existant aut die O: nocte D gerūt in loco circuli accomodo. Nato sublimis
 dignitatum gradus vt regna vel regnis proximos principatus promittūt
 hec sunt stellarū per oēz circulū dignitates icō moda adminicula obstacula
 p̄ter q̄ singulis ex permixtione quoq; non nihil inter vtrūq; genus acce-
 dit que suis in locis vt particulatim incidit exequemur. Nec tamē ignorare
 nos quisq; existimet p̄ter hec in dos alijs atq; alijs circuli partitionib; stel-
 larumq; dignitatibus vti suo quidez artificio ap̄is quas quoniam nostro
 indicandi modo nec apte sunt necessarie si longius sequeremur dispēdij in-
 tium castigatum opus intinaret.

Incipit liber sextus.

Runum de nā stellarum. ¶ Se-
 cundum queque forme
 in singulis decanis oriuntur vt eodem de
 ortu signorum per circulum rectū. ¶ Ter-
 tium de respectu graduū circuli. ¶ Quar-
 tum de signis amicis. ¶ Quintum de si-
 gnis natura congruis atq; distātia virtū-
 te ⁊ via. ¶ Sextum de signis appositio-
 ne ⁊ exagono conuenientibus tetragono.
 ¶ Septimum de signorum annis mensi-
 bus diebus ⁊ horis. ¶ De significatorū
 ducatu sup̄ diuersas terras. ¶ De signis
 ad motum ⁊ quietem ducentibus. ¶ De
 signis rationalibus. ¶ De signorum do-

minis in partitione temporis ¶ De signis ad forme dignitatem ad largi-
 tatem ducentibus ad coniunctionis complementum ad accipiendum ⁊ te-
 nendum. ¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus. ¶ De
 signis ad honestatem mulierum ducentibus. ¶ De signis ad honestatē du-
 centibus. ¶ De signis multe prolis pauce ⁊ sterilib;. ¶ De signis mo:bo-
 rum sectorum acutis ⁊ iracundijs. De signis ad votum qualitates ducenti-
 bus. ¶ De signis ad volem fraudem perfidiam ducentibus sollicitis etiam
 ⁊ obsecris. ¶ De signis inter volatilia quadrupedia reptilia ⁊ aquatica di-
 scernentibus. ¶ De signorum plagis. ¶ De cardinibus circulis de quadrā-
 tib; de domicilijs. 12. omniumq; eorum ducatu ⁊ causa. ¶ De quadrā-
 tib; circuli corporalibus ⁊ spiritalibus. ¶ De commixtione nature car-
 dinum. ¶ De quadrantibus ⁊ domiciliis coloribus. ¶ De quadranti-
 bus ascendentibus ⁊ descendētib; longis ⁊ breuib;. ¶ De partitione
 quaternerep;. ¶ De quadrātib; diei ⁊ horis. ¶ De dñis dieꝝ ⁊ horarū.

Primordio tractatus partim singulares nunc stellarum nunc signorum naturas partim cōmunes utroꝝq; affectus securi sumus. Deinceps vniuersalis in hoc quidem signo in sequenti stellarum ducatus insequimur ac primum occurrit vt formarum que per singulos signorum ducatus oriuntur rationē exponamus. Dix

enim in intellectu concepte ab omni sensu aliene sunt tam graui ammiratione homines in tantas opiniones agunt: vt vel maxima astrologorum pars cum de ortu harum formarum legerent nec vsq; ad ducatus earum peruenirent in eam opinionem ducti vt rem existimarent aut prozsus inefficacē aut forsan effectus ab homine intellectu alieni q̄q; per sarum astrologi hermes et ascalius. Indozum quoq; sūmates in electoꝝ libris suis proprijs harum formarum qualitates atq; vires solerti indagine exquisitas relinquere ducatu quidem earum partim figere descriptione partim proprietatez partim etiam qualitatum expositione legentis ingenio atq; intellectu cōmē dato partez autem vt altius remota erat vt nec quando scirent sic nec sciēdū tradiderint non quodaz artificio celeste potentia experiente. Quozum ducatus quoniam huius negotij non sunt alia differimus. Nec tamen existimādum eozum qui huiusmodi rez scientiam adepti posteris relinquere eaz intentionem fuisse q; aliquaz eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporum quid aut ita figuratiū aut his qualitibus isectum quo ad eiusmodi forme in ea essentia per singulos signozum gradus decanos super terre faciē oriuntur. Veruz vt singula circuli loca signozumq; singulos decanos varios rerum euentus consequi vtq; adeo quidem vt nonnulli signis et gradibus circuli rerum omnem ducatum negantes formas tum desuper ferri asserentur que cognatos rerum inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agunt. Cum hec inquam viderent eiusmodi affectibus formas consentaneas per signozum dixerunt vt affinioꝝ aliquo sermone distentis intellectus dirigerent celiq; secreta ab umbrato sermone et minus occultarent et sapienti ingenio pleno intellectu designarent sicq; iter eos et nominibus et descriptionibus varijs discernere partim quidem generi nostro affinitibus partim inauditis atq; imaginatiōe nostra alienis quod genus idcirco adhibuerunt vt inter inferioris et superioris mundi formas longe discernenduz iudicarent. Inuenimus igitur inter omnes huius artificij scriptozes trinam celestium formarum diuersitatem de quibus partim dictum est partim dicendum restat preter q; nonnulli alias celo attribuūt et res et formas. Que quoniam huius negotij non sunt suis tractatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primum exponemus eas formas earumq; loca in quibus perse caldei et egyptij conueniunt deinde indicam inuentionez adhibemus. Postremo. 48. imaginum quas Ptolemaeus et Ptholomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniam singule ex suis stellis componuntur quas motu suo circuli loca temporis impendio mutare necesse est a ptholo

mayea collatione progressu facta. Nos vt Albumasar nri temporis ortus
 eoꝝ mentur: terminūꝝ subiūgēs alexādi videlicet Anno 1160. ⁊ nobis
 progrediēdi modū reliq̄. Alij vō quas indi qualq̄ p se tribuūt ab eisdem
 locis imōre in eisdē semp decanis oriunt. Nec enīz he stelle sunt vt isti: sꝫ su-
 perioris circuli quedā intersigna indice vō forme in singulis decanis oriū-
 tur cetere partim in singulis ptim in pluribus hoc apud nos pꝫuilegiū est:
 vt sicut Albumasar nihil de his formis a pma inuētiōe variat sic traslatio
 nra: nec vnū de v̄bis etis cōmutet: nec punctū vnū addēs vel minuens.

¶ De naturis signorum.

Cap. 2.

Sic igitur

aries nā igneus
 gustu amar⁹ sta-
 e ture poꝝ recte bicolo: biformis aug-
 mentās diē vltra horas. 12. oru
 minor. 30. gradibus: Orit in primo
 eius decano: vt perse ferūt femina cui nomē splē-
 doris filia postq̄ cauda piscis marini ac pncipiū
 eridonij caputq̄ ceruothauri. i. forme ex ceruo ⁊ thauro ꝑgeste. Post hec cu

nocefalus manu sinistra candelā dextra clauā gerēs. Juxta idos vir niger
 oculis rubeis grādī coꝝ pe fortis animosus fero ⁊ crecius⁹ iugib⁹ memor al-
 bo lintheo vestitus de. 48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ Ptholomeū doꝝ sum
 celphei: q̄ arabes dñm solis vocāt clunīsq̄ eiusdē ⁊ genua atq̄ sinistra ma-
 nus mediumq̄ doꝝ suꝫ andromade clunīsq̄ ⁊ coꝝa sinīsq̄ ferri piscis scōs
 quoq̄ filiū lini. i. iēstī: nū ceti. In 2° arietis decano iuxta p̄las mediū marini
 mediū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celū gerēs femina ca-
 put suū pectēs cū bachijis ferreis caput meduse curuūsq̄ harpes p̄sei q̄ ara-
 bes nēbus p̄se idos femia syndone ac pānis rubeis idura vna pede eq: ip̄a
 forme eqne cogitās ire questū pānos monilia p̄lez. Post grecos d. 48. stel-
 liferis coꝝa cephei dñz solis tibie cū pedib⁹ caput p̄sei sinīsq̄ man⁹ dexter pe-
 des andromade eridani⁹ caput ariet⁹ ⁊ cornua reliquūꝝ lini cū pectore ceti.

¶ In 3° arietis decano iuxta p̄las inuenis cui nomē falsus solio residēs cuz
 quo equ⁹ duplex ac posteriora solij genitū deficiēdo deos acclamātis: pectus
 quoq̄ piscis ⁊ caput postremū eridoi cauda ceruothauri: sed aq̄z medietas
 frōtis. Juxta idos vir flauī coloris crine rubeo: fero ⁊ manu: torq̄ns lignēū
 virgāq̄ gregis rubcis idutus aptus artificio ferri gestiēs id apte facē: qz de-
 canus iouis est vt idis placet nec p̄ualet qz domiciliū martis. Post grecos
 destellatis pect⁹ p̄sei cū manu sinistra qua meduse
 caput deserit stellāq̄ obloꝝga i capite arietis: vēter
 quoq̄ arietis ⁊ caput ceti.

¶ Thaurus nāe terreus gustu acidus augmen-
 tans diē nā diminutus. Orit in p̄mo ei⁹ decano
 vt p̄se docēt gladio succintus orion sinistra manu
 gladiū dextra hastā tenēs supra manum ei⁹ duo
 cādelabra i p̄m alloquētia ⁊ noie orionez appel-

lantia. Post hoc natis eximia supra quā vir nudus residens subtus vō os
 midiu corpus femine mortue deinde vir humero tenēs diminut capite canis
 no q genus plax lingua sax greca cynocephali latina antipitris appellanē.
 Juxta idos femina circuta crispa honesta demonio filis plē hñs induta
 pānis prim adusta vñ sollicito queritet pānos ⁊ ornamta filo. Post grecos
 mediū psei ⁊ clunis caputq q manu sinistra gerit femora atqz ilia arietis
 locusqz ifectioe arietis sinus atqz spuma eridanij seu nili. ¶ In secō do thau
 ri decano iuxta pfas nauis supra quā vir nudus in ptem nauis tēdēs eleua
 ta manu clauē gestās scdazqz mediētas femine mortue dimidiūqz corp⁹ sin
 cipitis manu dextra hastam ⁊ spiculā ferēs sinistra clauē vtrazqz manu assi
 gnās. Juxta idos vir corpore ac vultu fili vrozē hñs thauro silez digitans
 caput vngulās imitās robusto corpore ardētī stomacho edax atqz ipatiēs
 famis lintheo veteri idutus sollicitus domos ac terras incolere boues ara
 tro iugare. Post hec forma defecti corpis dextra manu virgā tenēs sinistra
 in sublime leuata. Post grecos genua psei cū tibia ⁊ pede posterior ⁊ dorsus
 thauri ⁊ vēter armus cū dextro pede fluui⁹ a pncipio vsqz ppe finez. ¶ In
 tertio thauri decano iuxta pfas finis ancipitis deinde vir erectus angues te
 nēs at duo plaufra sup quā vir iuuenis residens duos equos plaufra tra
 hentes agrū hūc p crura trahēs manu sinistra. Juxta idos vir valde albis
 dētūb⁹ eueris labijs lōgis pedib⁹ ruffi coloris eniue rubeo corpe ex elephā
 te ⁊ leone gēsto turbati sensus maliuolus scamno isēdēs tapeto iuolus⁹ ni
 ger horribilis cū quo equ⁹ borealis thaurusqz pstrat⁹. Post grecos dexter
 psei pes ⁊ humerus habenas trahēs manusqz sinistra cū sine freni pelqz sint
 ster caput thauri ⁊ genua cū radice cornuum finis etiam sub orionis manu
 finisqz fluuij cum suo sinu.

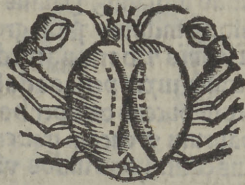
¶ Gemini signū nāe acreū gustu dulce coloris celi
 a directe stature: orit in p⁹ et⁹ decano vt p̄sis placet
 cauda incipitis postqz v̄gaz manu tenēs cū quo
 ex pie austri duo currus post geminos equos iu
 gales supra quos vir agtans residet post hoc ca
 put cerastis: iuxta idos mulier formosa beniuola
 erecta sollicita plez ⁊ ornamēta que rez suendi ac
 pulchra artificij docta orit cū ea speculū pluciduz:
 post grecos caput aurige ⁊ a genu dextro vsqz ad pedē australi thauri cor
 nu orionis humerus sinister caput leporis ⁊ manus. i. ps anterior. ¶ In se
 cūdo gemino ⁊ decano iuxta pfas aureo vir canēs calamo. Persica lingua
 Ternuelles greca Hercules dicit⁹ idēqz nixus genu pariter ⁊ coluber arborē
 asēdēs fugiēdo tñ yelloni mediū cerastis cū quo lupus manu signata. Ju
 xta nidos vir ethiopi filis colore grisis caput plūbaz vitta ligatus armis lē
 gatus: ferrea: tectus galea desup vt sunt currit⁹ manu arcum tenēs ⁊ sagittas
 locos ⁊ saltus parās cātans timpanū pcutiēs poma ex orto rapiēs qui si
 mul orit cū eo multū odoiferi ligni: post grecos dextra aurige manus atqz
 altū posterior ⁊ thauri pedū simulqz orionis caput humerus manus p̄ci⁹

balthus genu cū pede leporisq; pectus ⁊ dūnis. ¶ In tertio decano iuxta
 plas aslon q; arabes musicū timpanistrā interpretantur sup verticē eius pce-
 ra mirtus cū eo corde ⁊ calami aurei deide canis latrās cum delphina ⁊ lū-
 ce post hec ornāmēta sutoris primaq; medietas minoris v̄se cū cauda cera-
 stis ariste radicē amplexa. Juxta indos vir arma induēda querēs arcuz ⁊
 pharetrā gestās vna manu sagittā operosas telas ⁊ naufragia musice mo-
 dulamina iocos ⁊ gaudia multifaria celebrare cogitās: post grecos pollu-
 tis humeris man⁹ dūnis ⁊ pes de cricastrois coxa ⁊ pes leporis cauda ca-
 nis erecta ⁊ pes dexter primusq; agricole nauis remus cum sine secundi.

¶ Cancer aquee nāe gustu salus orit̄ in p̄mo de-
 cano vt p̄sis v̄sum est medietas minoris v̄se cuz
 qua forma perfecta romana lingua satirus ruptis
 p̄aniculis iuoluitus pp̄inqu⁹ aslon h̄musici timpa-
 nū pcutēs simul lamina ferricui⁹ caput enecum cū
 de trib⁹ puellis p̄ma v̄rginib⁹ postq; caput scar-
 bonis ⁊ cauda aspidis emēbrata est. Juxta idos
 vir adolescens dare forme p̄anis ornatis vetustis
 facie ac digitis aliq̄uatulū tortis corpore ex equo ⁊ elephante cōposito pe-
 dibus, fructuū generibus arborūq; frondibus circumpensus cuius mansio
 in agro quo scadalum nascit̄. Post grecos facies calixto cum vtroq; gemi-
 nozuz capite ⁊ manu deide canis minor: reliquum maioris atq; puppis ar-
 gos cum remozum dñis. ¶ In secundo cancri decano iuxta perlas puella
 facunda tribus v̄rginib⁹ quoddāq; nubi simili post hec anterior: medietas
 canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarbonis mediūq;
 gembrarū. Juxta indos puella placidi v̄sus capite coronam ex cedro atq;
 mirto rubeo manu v̄rgam ligneam gestans altis vocibus de amore suo pu-
 tādi ⁊ canēdi laudisq; deoz in tēplo clamitās. Post grecos caput calixto
 cum posteriori cācri forcipe atq; sine puppis argos. ¶ In tertio decano cā-
 cri iuxta perlas puella tertia de tribus v̄rginibus secum deferēs nunc acce-
 dens non recedēs: canisq; posterior: medietas cū secūda medietate auriū asi-
 ni pariter ⁊ secundus asinus australis deinde finis strabonis atq; caput qe
 ambrarum. Juxta indos vir pedem habens tartuce pedem similem corri-
 giole seu q; arabes tiniam lini dicunt colore tinctum supra cuius corpus au-
 guis extensus ipse aurifrigis ornatus cogitans nauigio pontum peruola-
 re auri negotio ⁊ argenti. Unde muliebrua sumat ornamenta. Post grecos
 occiput v̄se maioris cū manu dextra ⁊ pede tū ca-
 put asine quē colubrē dicim⁹ velū nauis ⁊ deiceps.

¶ Leo nā igne colericus orit̄ in p̄mo eius decano
 vt pse scribūt cauda canis arcu iacentis forma leo-
 nis dūnidia nauis cū remo ⁊ nauiclo caput idree
 caput equi caput asini. Juxta indos arbores ex-
 panse radicis ramis canem furionem ⁊ aucami-
 na ferens par iter ⁊ vir obscenis p̄anis idur⁹ parē

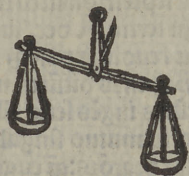
tes lugere parans cum quo dominus equi in partem bozee respicientes vult
 se simul cum quo sicce et sagitte caput canis resq; simul cani. Post grecos col-
 lum vult cum manu sinistra rictus leonis cum manu collum asina mediusq;
 nantis. ¶ In secundo leonis decano iuxta persas ydolom elcuata manu al-
 ta voce clamitas cum quo timpana saltoria octu primo pariter et cantilene
 multimo de tamē plenus bacho senex cum cratere et vitrea simulq; detibie
 decanibus campolis: decinde anathais et harabien ac cauda porrigētis ma-
 num. Secundaq; medietatis navis cernis ydre' mediuq; equi mediuq; asini.
 ¶ Juxta indos uir acuto naso capite coronam ex albo mirto arcum latro-
 nibus imitantes gestans calidus atrox feritate leoni similis: sindone leoni
 calozis indutus. Post grecos humeri maioris arcos cum manu dextra cū
 vi leonis et harmus medium colubae cum argos proza. ¶ In tercio leonis
 decano iuxta persas adolescens cui nomen seclos nimium flagello agēs plau-
 strum ducens desuper hominem sedentez sequitur paruulus manu sinistra
 thaurum et vacam trahens tum coruus mediuq; ydre posterius asini poste-
 rius equi. Juxta indos uir forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene
 grauis anxie ore carnem et pomum manu vireum tenens. Post grecos pe-
 etas maioris vult medium leonis parsq; colubae.

¶ Virgo signum fertile bipartitum triforme. Ori-
 tur in pmo ei' decano vt ple caldei et egyptij om-
 niūq; duoz Hermes et Ascali'. A primeua etate
 docet puella cui psciu nomen secedēdos de darca
 ma arabice interpretatū ad re. nedesa. i. vgo mūda
 puella dico virgo immaculata: copoze decora: vult
 venusta habitu modesta: crine plixo manu ge-
 minas aristas tenēs supra soliu auleanū residens:
 puez nutriēs ac iure pascēs in loco cui nomē hebreza pucrū dico a quibus-
 da; nationib' noiatū ibesum significatib' ei'ca que nos grece xpm dicimus
 oritur cum ea virgine vt eidem solio insidens nec attingens pariter et stella
 ariste que finis est serpentis secundi deicide caput cerui caputq; leonis. Juxta
 indos puella virgo sindone ac pannis antiquis iduta in manu eius facies
 vltimo manuz deprehensa stans in medio formose mirte volēs ad domos
 parentum et amicorum ire vestimenta quesitum et monilia: post grecos cu-
 spis caude draconis cauda vult compe de clunis leonis pedes et cauda cum
 cratere ad caput colubae parsq; colubae. ¶ In 2. v. d. iuxta persas muscus
 timpanū percutiens pariter et calamo canens postq; homo comete dñs cū
 dimidio forme persica lingua albeze romana pheto dicte est aut homo cui
 caput thauri in manu eius dimidius homo nudus post hoc dimidiū fossu-
 riū lignū cuius caput ferreū et cauda ydre dimidiuz corui dimidiū leonis.
 ¶ Juxta indos uir niger hirsutus triplici panno induuus corio serico lin-
 theo rubeo incaustus manu ferens sumptus et questus cōputare intendens
 post grecos pars caude draconis clunis vult maioris finis oblonge quā ad-
 de vba dicunt caput virginis et humerus sinister caput corui cum rostro et

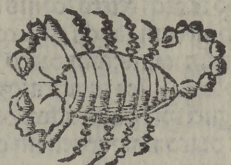
aliū caudaqz centhauri. ¶ In .3. v. d. iuxta perlas secunda, medietas minor
 thauri albeqz: secundaqz medietas hominis nudi. Secūda qz medietas so-
 forij cauda corui cauda leonis simul ⁊ arista atqz duo thauri cum dimidia
 clune pastoris. Juxta indos mulier muta casta candida magnanimis lin-
 theo tincta loco nōdum exsiccatō vestita sollicita orandi cā templa visitare
 maioris reliquūqz ad beba. Cū virginis humerus dextra cum parte pecto-
 ris corui spina clunis centhauri cum coxa.

¶ Signū tpatum ortu ad ductū: bicoloz forme:
 stature directe. Quis in pmo eius decano vt p se fe-
 rūt. vir iracūdus in sinistra eius manu stateram: in
 dextra agnus cū quo libri ūscripti: ac tertia pars
 scie ei⁹ quoꝝ noia carathineme. In semita eorum
 musicus equū sedēs timpanū pcutiēs calamo ca-
 nēs: post hoc draconis caput primūqz ei⁹ quā p se
 maiorē vlsam vocāt cū nauis cāna. Juxta indos

vir manu modū ⁊ libzā gestans ad forz in tētozia sedens docte intendens
 mētū appēdere ⁊ mercari. Post grecos mediū caude maioris vse: mediūqz
 alui vginis cū manu sinistra qua arista gerit cauda corui parsqz caude colu-
 bi australis ⁊ asine dextrā: humerus centhauri parsqz pegasi. ¶ In scdo li-
 bre decano. Juxta p las vir agitari⁹ cui piscū nomē bredemif cum quo plau-
 strū i quo vir manu flagellū tenēs ⁊ canistrū ruberū: alteri⁹ viri scū cū ostra
 māticē exumene colorate: tñ q̄ ples farmarij atqz sectinarioꝝ: post hoc
 vir lectice insidēs circa ipm soꝝ: deide pusillus mediūqz nauis pars anterior
 cēthauri medie nauis mediūqz draconis cū medio maioris vse simul cum
 aq̄ sōte. Juxta idos vir forme vulturis aukamie sitibūd⁹ manu sbilis per
 aerea volitare volēs cupiēdo vxorē ⁊ plē. Post grecos ps caude draconis:
 finis caude vse maioris cū crure sinistro sedis vginco atqz equ⁹ cēthauri: cū
 humero ⁊ pectore. ¶ In tertio libze decano. Juxta p las posteriori⁹ draconis cū
 gippe nauis ac sine cēthauri v: seqz maioris: deide cerebrū capitis: herme se-
 motū a capite: deide vir nudus arbedi noie cubito suffult⁹ manū sinistra su-
 pra caput hñs dextra pcedēs tū cornua arbedi supra capita duoz hoium
 q̄rū capita geminis cornib⁹ onerata pplexis iuicē quoꝝ nomē estuari⁹: post
 has res q̄dā noie celū. Juxta idos vir eqni vult⁹ māticis honorat manu ar-
 cū gestās ⁊ sagittas vna iā sagitta iposita iter virgulta stās itērone venadi
 solus rex euēt⁹ p siderās. Post grecos ps caude draconis manus archadis
 cū brachio genu dextro: sinisqz habenaz vginisqz
 cōpede cēthauri quoqz man⁹ sinistra cū pede lupi.

¶ In natura feginaticus. Quis in primō eius deca-
 no vt p se afferūt finis equi masculi qui ⁊ ipse bri-
 demiffi appellat quē ipsi cēthaurz dicūt. Cū quo fi-
 nis thauri: simulqz nigellus iactor in manu ei⁹ ha-
 sticresqz cimbālū dicta. Juxta idos mulier adapte
 stature oino idonea cibos gestiēns fame: flabellas

terrasq; pambulare. Post grecos manus archadis parq; capitis asine cau-
da caput gorgonis quā aloē dicūt cū brachio dextro tuz libe pectus ⁊ hu-
meri finisq; alfeca. i. corona adriagnes finis lupicū cauda: caudaq; centauri.

¶ In scdo m. decano. Juxta plas vir nudus cui nomē affali^o mediūq; ma-
sculi cū medio thauri. Juxta indos puella exul vultu placido nuda sine ve-
ste ⁊ pecūia pede cōpedi astricto: pelago fluctuās ⁊ tāq; littoza captiās. Post
grecos lacertus vīse minoris cū pre caude draco is: atq; hastile gorgonis cuz
coma septētrionali cū crura libe ⁊ pede cū thela scorpiōnis dorsumq; lupi.

¶ In tertio m. dec. Juxta plas ps anterior ingētis equi masculi cauda sup
tergū reuoluta parq; anterior thauri cū pre canis testi adoperti: qm̄ trabe-
tem habenas dicūt in manu eius gemini angues. Juxta idos canis furiosus
siluestris ingēs setis albicātibus generaq; venationū sandaletū habitantia
respectu mutuo singula ab inuicē diffugētia. Post grecos pect^o minoris arco s
finisq; draco is: tū euganeleos hūer^o ⁊ brachiū dextrū cū septenarij brachio
dextro vēter scorpiōis: laterūq; nodus: postremo caput thuribuli igniferi.

¶ F bicozpor medio interceptus. Orit in pmo de-
cano vt p̄tis vīsum est. forma viri ornati nudi ca-
pite diminuti acclamātis nauē supra cuius caput
coruus rostro ppe nauis p̄tiguō: deinde corp^o ca-
nis testa adopti defecti est caput ad caudaz. Juxta
indos cetaurus a femore fursum hō nudus: deinceps
equus in manu ei^o arcu ⁊ spicula iam arcui i-
posita cū valido clamore tendēs ad locū cū rama

spollandi cā prop̄tis vībus. Post grecos ceruis minoris vīse cū parte dra-
conis clunis alci de cū pre dorso caput etiā ac pars co: pis agnos genētis hu-
merus dextra clunis cū clune ⁊ pede sinistro: tum aculeus scorpij corp^o pulq;
thuribuli. In scdo ¶ decano. Juxta plas cerasius pseus sinistra manu ca-
tus fauces obtundēs dextra capico: ni cornua p̄mens pede dextro: fero ca-
ni resistēs in canis capite lepo: caputq; leōis pariter ⁊ dimidiū corpus nau-
te dimidiūq; nauis cū dimidiō delphine medioq; astro come. Juxta indos
mulier camelū sedēs pilosa p̄antis induta cū karcan idest veste pilea iter ma-
nus eius cistella redimicula cōtinens. Post grecos pectus vīse minoris cuz
parte draco is ⁊ genu alci de: tum vultures duo: tum angui tenentis caput
cum humero ⁊ manu sinistra parq; anguis finisq; nonarci cū parte qua ma-
nus sagittam tenet atq; ferro sagitte: ac pars seri australis. ¶ In tertio ¶ de-
cano. Juxta perfas canis in cuius ore manus pia calij finisq; feri canis cū le-
po re atq; cetero leonis co: po re nauteq; reliquo: scda mediētas nauis ⁊ del-
phini cum cauda astroconis tum dimidiūz arctos ale ⁊ vīse maioris plau-
strum nauis: tum draco ⁊ serpens inuicem perplexi. Juxta indos vir auri
coloris pilea tunica atq; arboris cortice amictus: in manu ei^o duo torques
ligni ipse punice lectice insidens. Post grecos corpus minoris vīse cū par-
te draco is. pars etiā olor is qui ⁊ vultur cadens: parq; caude serpentis
caput sagittarij humerus cum pede anteriorum ac parte feri australis.

Co forma rotundus imperfectus nature duplicis. Oritur in pmo eius decano vt psaru opinto. Secunda medietas vise maioris puer & mulier aquatica qua bedas dicunt cum capite piscis ingentis: primūq; fontis aque noctue: primūq; fere dolore corpore sine capite canis quam perselax vocant. Juxta indos vir niger hirsutus atrox corpore sus siluestris dentibus ad trabis mēsuram longis vt spina acutis cum eo ligamina bouum & iumento & rethibus piscari parans.

Post grecos dimidium vise minoris parsq; draconis cum ceruice finisq; cū gni q; & açellage. i. tarcuta cum sine galline: & alarum parte: pars quoq; addita mēti arctophilacis pastoris atq; eius equi. **C**In scdo decano **X**. Juxta persas mulier quam ipsi albabe romani iculie dicūt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cuz medio fonte nociuo medioq; feta dolosa: postremo dūmidū plaustrum. Juxta indos mulier nigris panis ac sindone amicta habēs de pecunia igne excocta: ferro laborata cum ea muscule & simie. Post grecos postremum vise minoris pars caude draconis medio p̄tigua cum parte corporis qua pectus sequitur. Tum ala galline cū collo & rostro tum telum tum corpus aquile tuz capricorni coznua cū sine sagittarij. **C**In tertio **X** decano. Juxta plas cauda piscis cui postremo fontis noxi postremoq; fere dolose ac scda medietate plaustrum: tuz dimidiū rei inostruose subhani qua mastar dicūt eq̄bilibi statere sine capite qd manu defert. Juxta indos mulier visu placida oculis nigris man⁹ tenues habens opere laborās multiplici cōficere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos elumis vise minoris cū sinu draconis: nū pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam & brachia aquarū mediumq; capricorni cū cauda piscis.

Cæreus aquosus. Oritur in primo eius decano vt psarus tradit doctrina abudius arabice an namerum id est pantha caputq; trahentis equum cui nomē domus delos caputq; cētauri quem asmeat dicūt: sinistra manu supra caput suum eleuata. Tum iam ales capite nigro p̄sces ex aquis rapiens. Juxta indos vir forme ethiopsis: essentie aukanneta peto circumdatus cum eo: vasa enea ad extrahendum aurum vinum & aquam. Post grecos cauda minoris vise cum qua pes & manus dextera cephei. pes galline finister finisq; ale finistres: caput equi primi caput aquarū cum humero dextro elumis capricorni cauda postremum piscis australis. In secundo **xxx** decano. Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehendens: dextra suam siluestrem: quem & pede impellit: in cuius ore colubri: medium centauri cum ala mergi capite nigri simul & draco. Juxta Indos vir vultus ac forme ethiopsis. equo simul manu arcum & spiculam gestans pariter & p̄xides margaritis plenas gēmasq; preciosas: iacincto limaragdo atq; id

genus. Post grecos medium vñe minoris cum coxa ⁊ eluna cephei hume-
 roꝝ dextero: deinde arcus secundus atqꝫ ansa vñe in manu aquarij cum clu-
 ne medio qꝫ corpore piscis australis. ¶ In tertio ⁊ decano! Juxta p̄sas all-
 tis eximia que gallina est postremumqꝫ trabentis equū cum postremo cen-
 tauri ac sine auis quam alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
 aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerēs in pondere pe-
 cunie laborans vt loco transmutet. Post grecos coxa ⁊ humerus sinister ce-
 phei atqꝫ caput cum manu archite mentis parsqꝫ vñe cum manu dextra ac
 pede sinistro aquarij atqꝫ capite piscis australis.

¶ X signum duplex aqueuz. Dicitur in primo
 eius decano vt persarum habet auctoritas di-
 midiumqꝫ equum alatus: cui romanum nomē
 pegesus: idēqꝫ equus sedos: deinde caput cerui-
 thauri quā perlij attramur dicunt: in manibus
 eius gemini colubꝫ: qđ Ptholomeo visum est
 caput scorpioꝝ cum geminis in ore colubꝫ.
 Tum p̄cipium fondionis arabice atābaz: id

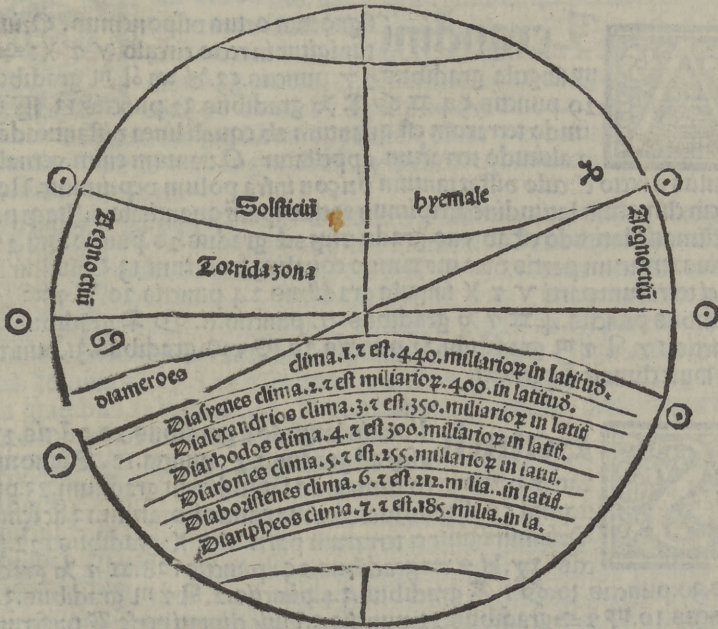
est cocodrilli: quem alij annē alij viam perustꝫ dicunt. Juxta indos vir or-
 nate vestitus domum tendens ignem tenaci ferrea componens manu tres
 pisces ante se ponendo. Post grecos postremū vñe minoris cū brachio sini-
 stro cephei: ac vñe equi scōi cū principio piscis primi ⁊ pte vñe. ¶ In scōo
 X dec. Juxta p̄sas mediū ceruothauri in cuius manibus angues. Nam pi-
 sces egyptio quē Ptholomeus audit medium scorpioꝝ angui ferri: vñe
 deinde medium cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier
 vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astrico: cum
 ea cognati eius ⁊ non ipsa portum desiderans. Post grecos crus cephei cuz
 pede: p̄sas ipsius solij: manus andromade: caput cassapie postremum equi
 secundi: cū postremo piscis primi ac cauda ceti. ¶ In tertio X decano. Jux-
 ta p̄sas postremū thaurocerui agni tenētis: p̄out sicheus estimat scorpioꝝ
 colubꝫ ferri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus
 sobidulus: tum posteriora ante oculos eius inter manus suas residās. Jux-
 ta indos vir porrectis pedibus cū quo masculū pregnans in vtero ethiopē
 habens in rupe stātem vociferantē primēui p̄domū ⁊ ignis. Post grecos po-
 sterioris solij pectus andromade elecilē tereballē pars filii linei cuz sine ceti.

Hunc diuersarum nationum inuentiones celestium
 formarum per omnem circulum supra terre sa-
 ciem orientium: quarum quedam sunt comenta que p̄ vni-
 uersum mūdum virtus intimo nature itellectu cū longeva
 speculatione. Plurimū vero diuinis celestiu virtutū: siue hu-
 mano generi familiarū siue hūane necitati dedito ⁊ q̄si fati-
 cinjs q̄buldam inouit qꝫ gens psica atqꝫ indica signēta primū edidit qꝫ in-
 dies qꝫ ad iteriore syderū efficacā penetrēt visu facile est. Nam q̄s Ptholo-
 meus ⁊ greci describūt ipere p̄sideratio vt primū ordinauit ita nunc per di-

uerfos co dices facile corrigi. In huiusmodi namq; formas cum perfe primuz
 in orbe significationes animadu crti sunt sapientie fonte in vtramq; partem
 deriuato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci
 post egyptios infra in sydereas regione subsistentes discreta stellarum inter-
 ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quidem ad sydereos
 motus metiendos illaz ad sydereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Frigida çona.

Frigida çona.

Noniam deformis que per signozuz decanos ortũ,
 tur expeditum est. Nunc ipsozum etiaz si-
 gnozuz ortus per diuersas terrarum partes metiri psequẽs
 est: quãuis enim omnia signa equalis dimensionis sint non
 tantum equos omni per terre connexa circuli obliquitas or-
 tus patitur. Huius ortus igit octo sunt principales inequa-

uitates videlicet recti sub linea equinoctiali ad climata septem. Zone habitabilis duo sunt circuli qui significum orbem inter secantes signoꝝ ortus in equali quantitate metiuntur. Quoruꝝ alter orizon a quo signa in superius emisperium emergunt atqꝫ inferius occumbunt. Alter vero meridianus qui celi terreꝫ cardines equali distantia signato. Signoꝝ itaqꝫ. 12. in recto circulo per vtrūqꝫ transitus id quaternis eandem ortus quantitatem seruanti- bus. Nam per climata bina quidem eadem quantitate oriuntur. Transitus enim per meridianum oim idem qui recti circuli. Interfunt igitur inter hos signoꝝ ortus per singula climata dimidie hore: quorum cum diuersi exte- rint auctores nos ceteris omiſſis quoniam recti non sunt.

Alexandini signoꝝ ortus disponemus. Oriun- tur igitur in recto circulo V τ X : \ominus τ mp singula gradibus. 27. punctis. 53. δ m gradibus 29. punctis. 54. II G F D gradibus. 32. punctis. 13. **Cl** a- titudo terrarum est quantum ab equali linea distant: eadēqꝫ τ altitudo terrarum appellatur. Quantum enim vernalis circulus a recto circulo distat tantum orizon infra polum deprimitur. Nos autem climatum latitudine accipimus totius spatij quantitatem. Itaqꝫ pri- mi climatis latitudo est ab vno gradu vsqꝫ ad gradus. 20. punctoꝝ. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equaliuz horarum. 13. Oriuntur igi- tur ei terrarum parti V τ X singula gradibus. 24. punctis. 20. δ τ m . 27. gradibus punctis. 4. II τ D gradibus. 31. punctis. 6. G F gradibus. 33. punctis. 17. δ τ m gradibus. 32. punctis. 20. mp τ m gradibus. 31. punctis 20. Huic climati H presidet.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. pūctis. 27. vsqꝫ ad gradus. 27. puncta. 12. Signoꝝ ortus in eo climate ad latitudinem graduum. 23. pun- ctorum. 56. Cuius loci dies maximus horarum. 13. ac semis. Oriuntur igitur ei terrarum parti V τ X gradibus. 22. pū- ctis. 37. δ τ m gradibus. 25. punctis. 38. II τ D gradi- bus. 30. punctis. 30. G τ F gradibus. 34. punctis. 2. δ τ m gradibus. 34. punctis. 10. mp τ m gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse P preferunt: romani \odot .

Tertii climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. pū- ctis. 12. vsqꝫ ad gradus. 33. puncta. 49. Ortus si- gnoꝝ ad latitudinem graduum. 30. punctoꝝ. 22. Cuius loci maximus dies horarum. 14. Oriuntur ei loco V τ X gradibus. 20. punctis. 54. δ τ m gradibus. 24. punctis 12. II τ D gradibus. 29. punctis. 55. G τ F gradibus. 34. τ pūctis. 37. δ τ m gradibus. 35. punctis. 36. mp τ m gradibus. 34. punctis 47. Hoc clima perse P assignarunt romani P .

Quarti climatis latitudo a gradibus. 33. punctis. 49. vsqz ad gradus. 38. punctis. 46. Ortus signorum ad latitudinem graduum. 36. punctis. 6. Cuius dies maximus horarum. 14. ac semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus 19. punctis. 12. Taurus et aquarius gradibus. 22. punctis. 46. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 17. Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 54. Leo et scorpius gradibus. 37. punctis 3. Virgo et libra gradibus. 36. punctis. 27. Hoc clima iuxta persas solis est. iuxta romanos iouis.

Quinti climatis dracones latitudo a gradibus. 38. punctis. 46. vsqz ad gradus. 42. punctis. 58. Ortus signorum ad latitudinem graduum. 40. punctis. 46. Cuius dies maximus horarum. 15. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. puncta. 32. Taurus et aquarius gradibus. 21. punctis. 19. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 37. Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 53. Leo et scorpius gradibus. 39. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 37. punctis. 41. Hoc clima vtrorumqz sententia veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus. 42. punctis. 58. vsqz ad gradus. 47. ac puncta duo. Ortus signorum ad latitudinem gradibus. 45. et punctorum. 21. cuius maximus dies horarum. 15. et semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. punctis. 55. Taurus et aquarius gradibus. 19. punctis. 53. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 56. Cancer et sagittarius gradibus. 36. punctis. 37. Leo et scorpius gradibus. 39. punctis. 54. Virgo et libra gradibus. 39. punctis. 45. Huius climatis dominum perse mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus. 47. punctis duobus vsqz ad gradus. 63. Ortus autem signorum in eodem climate ad latitudinem graduum. 48. punctorum. 32. Cuius terrarum partis maximus horarum dies. 16. Oriuntur igitur ei terrarum parti aries et pisces gradibus. 14. punctis. 33. Taurus et aquarius gradibus. 18. punctis. 41. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 18. Cancer et sagittarius gradibus. 37. punctis. 15. Leo et scorpius gradibus. 41. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 41. punctis. 6. Climatis huius dominum perse lunam memorant: Romani marinem.

refecat. **Tetragonus** quadrantem: **exagonus** sextantem. In quibus omni-
 bus triplex illud moderamen inuenitur. Nam oppositionis gradus. 180. o
 circulum bis numerat. Item signorum numerum cōplent qui bis sumptus
 12. efficit. Idemq; 7 circulum per medium secāt vt viringq; supra diametron
 figure semitius contineat equalium adinuicem sint 7 laterum 7 angulorum.
Trigonalis eorū arcus graduum. 120. circulo subtripus est. Idem 7 si **A**
 gnorum quatuor que ter accepta. 12. cōplent supra corda trigonus equi-
 laterus 7 equi angulus circulo contentus. **Tetragonis** lateris portio gra- **II**
 duum. 90. circulo quadruplus est. Eadem signorum trium quaternumera-
 tum: qui in se ductum tetragonum reddit circulo cōsentum. **Exagonice** cor- *****
 de arcus graduum. 60. sexties acceptus circulum metitur. Idem signorum
 duum his sexties. 12. faciunt supra corda. **Exagonus** circulo contentus equi
 angulus 7 equilateralis. Omnis igitur circulus ipse multiplex est: ipsi enim
 arcus 7 corde inter se partim multiplicium partim super particularium
 proportionabilitatem obseruant vt. 180. se equaliter. 120. duplus. 90. tri-
 plus 60. atq; ad hunc modum angulis suis supra centrum: siue supra circū
 ferentium est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium sua-
 rum: que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatem seruantes. **Ad-**
fici vero dimidium 7 trientem maiores numeros appellat: eo q; duplam
 7 sexquialteram proportionem reddant moderatissimas dyapason 7 dy-
 pente consonantias. Hæc igitur de causa circulus primo per medium seca-
 ri debuit q; nihil alteri medietati conuenit q; alteri non conueniat: cuius me-
 dietas tetragonum reddit. **Trius** exagonum qui duplicatum trigonū cir-
 culum videlicet trientem conficit ad medietatis proportionem p:ter hos.
Alij huiusmodi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarum habitudine
 mutuuntur asserentes: adeo per diametrum sectum quoniam in oppositio-
 ne solis stellarum lumen est: adeo quidem vt luna eosq; ad oppositionem
 lumine crescat hæc plena deinde decrescat. **Tetragonum** autem ex eo comen-
 tati sunt: q; stella queq; quotiens a sede sua nonagenis gradibus distat mo-
 tu variatur. **Trigonum** autem ex duabus stellis superioribus que quoties
 a sole circa. 120. gradus distant motu inter directum atq; reu: gradum mu-
 tantur. **Exagonum** autem latus dimidium dyametros erat quantum ve-
 neris domicilia a luminum domicilijs distant: his igitur de causis huius-
 modis. et omnibus circulum partimur: vt quocunq; gradu oriente quicunq;
 alius in qualibet eius linea fuerit in eius sic respectu ipsi proportionabilis
 vt oriente primo arcticis gradu in exagone eius est primus geminorum: in
 tetragono primus cancri: in trigono primus leonis: primus libe opposi-
 tus: sicq; in parte altera in horum oppositione. Sicq; ergo hæc signa mutuo
 feruntur. Nam cetera aduersa dicuntur. **Quoniam** ergo in oppositione quæ *Aspety inimicium*
 dein contrarietas est. **Tetragonus** vero dimidia oppositio hæc duo in par-
 tem inimicam rec: strunt. **Trigonus** autem quia semper in eiusdem nature
 signum incidit. **Exagonus** vero dimidiū trigoni: hæc duo partim amice cō- *amicium*

cesserunt. His obuiantes quidam obiciunt. Si circulus in eos numeros se-
catur qui ipsis numerantur cū 7 quincuns 7 octus atq; decuns 7 deinceps
de eodem circulo nō secant. Quibus ita facile respondemus: quoniam nul-
li p̄ter ea que diximus triplex modus conuenit. Quapropter ceteris
repudiatis hec obtinuerunt.

Capitulum quartum de signis amicis.

A hunc modum sectionibus circuli per ductis
inter eas signorum suorum
habitudines quasdam perpen-
ditimus: ut sunt alia quideꝫ ami-
ca: alia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte.
Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac plu-
raq; huiusmodi amica sunt que sese inuicē trigano aut exa-
gono respiciunt. Quorum ea discretio q̄ exagonus quidem affectione qua-
dam fauet. Trigonus vero cū summo studio succedit. Inimica sunt que se-
se oppositio ne aut tetragono respiciunt. Aliq; horū ea differentia q̄ tetrago-
nus tanq̄ inuidia quadam detrahīt. Oppositio vero odio grauissimo ledit.
Directe orientia dicuntur que in rectam extenta oriuntur: suntq; a princi-
pio cancri vsq; ad finē sagittarij. Oblique orientia dicuntur que toto recur-
ua oriuntur suntq; recurua capricorni vsq; ad finē geminoꝝ: vñ illa qdē plus
30. gradibꝫ 7 plus horis duabꝫ hec minus oriuntur. His accedit q̄ ea q̄ obliq̄
oriuntur obediunt quo dāmodo proportionalibus sibi directe orientibus
distaxat amico respectu fruuntur: ut gemini libere 7 leoni thaurus cancro 7
virgini ac deinceps in hunc modum.

Amici
Inimici
Directe orienti
obliq;

De signis natura congruis atq; distantia virtute 7 via.

Dinde suntq; alie que signorum cognationes tri-
nario distince. Prima quideꝫ
est equa signorum vtrūq; a medio celi circulo quem circulus
signorum dicunt distantia. Pariterq; ortus equalitas vt ab-
ter vtriusq; finis alterius principio mediūq; medio equali-
ter oriatur qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cū
aquario sicq; per ordinem a punctis egnoctialibus. Se-
cunda est pars binorum virtus que per se almukaurat. Ea vero sunt quo-
rum inter alterutrius finis alterius principio mediūq; medio equales. Qua-
lis est cognatio geminorum cum cancro thauri cum leone sicq; per ordines
a punctis solstiti libus. Tertia est signorum cum eodem dño societas qua-
lis est arietis 7 scorpiōnis tauri 7 libere cancri 7 leonis atq; in hunc modum.

De signis oppositione 7 exagono conuenientibus tetragono.

E his accidit: vt licet interdū ortus occasione quadam opponantur queda in exagonum incidāt que nequaquā sese respiciunt nec tñ hec opposito noceat & hic exagonus profit. Circa huiusmodi oppositionez sunt ex prima cognatione gemini capricornus cancer & sagittarius. Ex secunda aries & virgo libra & pisces. Ex tertia aries & scorpius & taurus & libra. Circa huiusmodi exagonū sunt ex prima cognatione aries & pisces virgo & libra. Ex secūda gemini & cancer capricornus & sagittarius. Ex tertia capricornus & ♄ & ♃. Hūc & illud abijciendum q̄ tetragonus qui in huiusmodi cognatione incidit minus noxius reperitur. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taurus & aquarius leo & scorpius. Ex secunda ♃ & ♄ & ♁ & ♀. Ex tertia gemini & virgo ♃ & piscium.

De signorum annis mensibus diebus & horis.

Dinceps signorum annos menses dies horasq; ordi-
nabimus. Quoz numerus duob' modis
reperitur. Primo quidem vt per singulos per orientia diuina
um singuli anni cōpurentur per quina puncta singuli men-
ses atq; in hunc modum dies & hore. Secūdo vt vnicuiq;
signozum minores anni & menses eius dñi annumerentur.
Dies aut & hore duobus modis reperiunt. Primo quidem vt minores an-
ni eius dñi per .12. multiplicentur suntq; menses quibus duplicatis adijcie-
tur numerus eozūdem annozū. Tota ergo summa per .10. diuisa quot col-
liguntur dies sunt si quid minus .10. superstes fuerit parsq; est diei. Hi sunt
ergo dies & hore eius signi. Secūdo modo vt minoribus eius stelle annis
in menses solutis in primis dimidiuz auferatur. Deinde reliquo numerus
corūdem annozū deirahatur Residuū ergo per .24. diuisum dies reddit.
Siquidē minus superfuerit hore sunt his itaq; modis signozum annimen-
ses dies & hore inuenti per singula signa computantur.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Can	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15
Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

Orbem terrarum geographi nostri bipartito
 ab ortu solis inter vtrūq; oceanum occidentem versus vsq;
 ad medi terraneum mare deducunt: hic europam ⁊ africanam
 ordiunt: europam equidem inter mare mediterraneum ⁊
 oceanum borealem sub occasu gaditanis insulis terminant
 australem sub occasu achlantis monte includunt. ¶ **A**ſie partes generali di
 uisione. 15. numerantur: India: parthia: meſopotamia: ſyri: poſt hec pen
 thapolis maior: egyptus: ſozes: bactera: ſibia minor: hircania: albania: ar
 menia: vtraq; capadocia: hibernia: poſtremo minor aſia. Quarum ſpecia
 les diuiſiones: indie quidem pars orientalis ethiopia: parthia. 5. tigrie: ara
 tuſia: aſſiria: media: perſea: meſopotamia. 3. babilonia: chaldeia: arabica.
 Cuius partes due nabathea ⁊ ſaban. Syrie tres comagena ſeneca. Cuius
 partes due tiria ⁊ ſindonia deinde paleſtina. Cuius partes. 4. iudea: ſama
 rea: galilea: philiſtina. ¶ **M**inoris aſie. 10. biſthinia vel migdonia: galacia:
 frigia: licconia: karialidia vel meonia. panſilia: biſanria: cilicia: licia. ¶ **E**u
 rope partes generalis diuiſionis. x. ſciſchia maior. Germania cum miſia: tra
 cia: grecia: pannonia: hiſtria: italia. gallia: hiſpania: harum ſub diuiſio
 nes ſubie quidem. ij. alania: dacia: gothia: germanie due almania ⁊ theuto
 nica: tracie. 2. no: ica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: cpirus: illiria vel dardania
 anica: cuius partes due boethia ⁊ polopenſis: deinde theſſalia: cui⁹ due par
 tes pteria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: hiſtrie tres
 partes maritima ⁊ montana: in medio patria noſtra carinthia. Italiae. 4.
 tuſcia: eruria: apulia: campania. Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ **A**ſſri
 ce partes. 7. minor: libia: pitacuum vel zengis: carthago: numidia: getulia:
 mauritania occidentalis ethiopia. Minoris libie tres partes: ſirenſis: pen
 tapolis ⁊ tripolis. Mauritante due ſenſis ⁊ tingertina. Inter has om
 nes circiter diuerſe alie nationes ſparſim per orbem manſitat: vt ſunt iecio
 ſa gi: pangis: barbari: trogo dice: ſchlau: vandali: ſcoti: baitones: alieq; id
 genus diuiſa per medium loca vt inſulas montana: paluſtria harenas: hiſ
 q; ſimilia habitantes: harum igitur omnium innumere alie ſub diuiſiones
 ſunt ſuiſq; nationibus determinare: ac lingue ſue vocabulis diſcrete. Om
 nibus enim hiſ per diuerſas linguas diuerſa ſunt vocabula. Quapropter
 ex arabicis nominibus eaſ latinis appellationibus aptare impoſſibile eſt
 niſi determinatione primū cognita. Maxime cum nec ordine aliquo ſed
 ſparſis quibusdam comentis hic demonſtrat. Nec enim vt Albumaſar aue
 nullus alius niſi ſparſim ⁊ nominatim tantum eaſ inter ſignorum domi
 nia diſtribuit. Quapropter nos hic premiffimus: vt ex nominibus ⁊ ſitus
 atq; loca cognoscantur: ac ſi minus adaptare poſſimus ſtudioſus quilibet
 ⁊ hec amplectens per diſcendi viam habeat.

De signis ad motum et quietem ducentibus.

Erigitur arcticus de regio
nibus quidem
persea media philistia de culturis
vero prata pasua fabrice furtu pri
stine iquilines terme edifici quoqz
lignis tecta.

Tauri mauritania atqz hemedat.

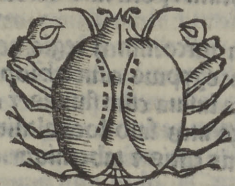

Deinde montane summorum spelunce. Post hec
campi parū humecti atqz ager pasuus colles hō
talicia nemoza atqz loca boum et elephantum.

Seminoruz armenia
maior comedia cuz hibe
ria: et albania capadocia
atqz ningen cum menchi
tia prouincia ac ciuitatis

barcha. deinde montes et deserta saltus quoqz ve
nationum et amphiteatra.

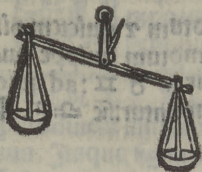
Cancris minor armenia
atqz numedia comicat autem in aracusia et sy
thia sicqz in media atqz Albumasar ait beledene bā
lac: deinde lucus stagna paludes littora ripe vir
gulta.

Leonis parthi parsqz mesopotamie deinde valles
cum ripis annibus metallozumqz loca. Tuz re
gia palatia atqz opida inuicta coclee quoqz et sa
tum cum celsis et speluncis.

Sa genecea texternes cantozum nummoz et mu
sicozum mansiones.

Virginis iudea et gal
lica cum confinio eufra
tis atqz insula quadam
persie. Deinde omnia sa
tum nummoz et mu
sicozum mansiones.

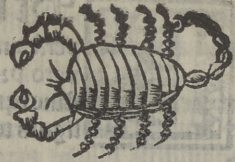

Libere roma cum gre
cia istria et italia. Indeqz
vsqz ad affricam et mesim: inde et barcan kere
men atqz balach deinde pedes montium culti lo
caqz pomifera foruscena locaqz venationum astur
corum et insidiarum.

CScorpiōis assiria nobothea tingis deide vi
neta mozeta hisqz similia : post hec loca seti la
carreres domus planctus ⁊ luctuuz cum cauer
nis sco: pionum.

CSagittarij his
plen omnesqz agri
allumus : post hec
loca eliebaelhei be
ida ⁊ ramrania at
qz loca preteriti tempore plene petre bouqz lo
ca ⁊ curruum.

CCapricorni ebi
opia orientalis tin

gria cum media eius maris: mariaqz duo ad in
diam ⁊ ethiopia cum orientalibus italie ⁊ gre
cie partibus: deinde castra cum portis atqz vbi
rigat portis aquam rigentibus: ⁊ lacunis aqua
recipientibus cum aqua naues applicant. Tum
loca canum vulpium ⁊ ferarum ⁊ serpentum:
tum hospitalia peregrinorum pauperum ⁊ seruorum ⁊ postremo lares ⁊
ignitabula.

CAquarij nigellozum turcorumqz regio ver
sus montes ⁊ alkufam: egyptus cum ethiopia
occidentali. Deinde loca inslua cum fluuijs ⁊ ca
nalibus puteis ⁊ pelago atqz salo loca altiliuz
vince cum cupis metretis cistis ⁊ tabernis.

CPiscium India
⁊ mare rubrum in
sule italie ⁊ grece
versus syriam cum

alexandria deinde maritima lacus ⁊ stagna cu
suis litoribus atqz piscibus : tum angulorum
habitacula cum templis pulpitis ⁊ cenobijs.

Deinde signa que inter motum ⁊ quietem distin
guenda: ad motum quippe ducunt
quotiens dominos suos hospitantur $\vee \delta \Pi$: ad quietem
vero $\epsilon \delta \Omega$ ⁊ quotiens dominis occupantur: sic $\epsilon \mu \pi$ ⁊ ad
motum reliqua ad quietem.

CDe signis rationalibus.

riunt: ac forsā omni fortuna ꝛ questu prohibent. Quē si familiariter con-
 stiterint fortunatis ad vite questus impēdunt: ꝛ immoderatos sumptos ea
 stignant. Ea vero que abundantia ministrāt que ꝛ loci commo ditate ꝛ for-
 tunatis beantur opum abundantiam serunt: infortunijs cum loco aduerso
 corrupta opes noꝛe causas porēdunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
 cumulant corrupta. Sunt alia que gule ꝛ luxus vicia minuuntur: vt ν δ
 Ω ꝛ β ꝛ χ . Nam Δ ꝛ Φ modice preter hec sunt ꝛ gradus p signa stellarū
 permixtionem inuenientes: que in genesis discernitur. Γ Alia mulieruz for-
 mam ꝛ habitum discriminant: ad forme quippe dignitateꝛ habitum qꝛ ho-
 nestum δ Ω m ꝛ ∞ . Contra η ν σ Δ β biparata medium obtinent.
 Γ Alia multe prolis vt σ m χ Φ qꝛ medietas. β vero ν ꝛ Δ plerunqꝛ
 gemellos gerunt nō nunqꝛ biformes siue bicolores siue bicapites aut andro-
 genas. Pauce vero prolis ν δ Δ Φ ∞ . Pro: sus sterilia π Ω η primū
 qꝛ δ . Γ Alia membris sectis multeqꝛ ꝛ acuminis. Sectis qdem membris
 ν δ Ω χ . Multe vero tre ꝛ acuminis ν Ω m . Γ Alia que vocum mo-
 deramina describinant. Sunt enim alte vocis π η Δ . Mediocris ν δ
 Ω Φ Basse β ∞ . Sine voce σ trigonus. In eis enim si δ corruptus exi-
 terit nati vocem ꝛ auditum debilitat ac mutum ꝛ surdus relinquit. Γ Alia
 ac corporis incommo ditates ducunt apofsemata: maculas: scabiem: ꝛ squalo-
 rem: simul ꝛ vocem atqꝛ auditum negantia. Sunt autem omnino quinqꝛ
 ν σ m β χ quotiens nascentibus aut Δ gerunt aut partem fortune siue
 partem algabz. i. omnium intrinseci. Γ Sunt quedaz per signa determina-
 ta loca que oculorum vitia parant. Primus inter pliades in δ : secundus nu-
 becule locus in σ : duo iter stellas m : quintus sagitte locus in β : sextus ad
 spinam β : septimus apud ansam in sagino preter hec nonnunqꝛ ꝛ Ω cum
 Δ visui nociuus. Γ Locus in δ gradibus. 13. punctis. 36. vsqꝛ ad gradus
 14. puncta. 30. latitudine septētrionalia a. 3. gradibus vsqꝛ ad. 15. Γ Locus
 in σ in gradu. 21. puncto. 8. latitudine septentrionali punctorum. 42. Γ In
 m alter in. 20. gradu alter in. 21. puncto. 10. latitudine septentrionali gradus
 6. Γ Locus in Φ in gradu. 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6.
 punctorum. 20. Γ Locus in β in gradu. 22. latitudine septentrionali gra-
 duum. 39. punctorum. 15. Circa ansaz in ∞ stelle quatuor: gradibus. 20. pu-
 ctis. 10. vsqꝛ ad gradus. 24. puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gra-
 dus ꝛ puncta horum locorum exiisse in diebus Alburna gar. vt ipse asse-
 rit: idest alexandri anno. M. 100. Hoc vero nostro tempore idest anno in-
 carnatiōis domini. I 140. trinis gradibus minus senis punctis lege itineris
 sui p omotos preter hec sunt ꝛ alia per signa ꝛ gradus oculorum corrupti-
 ua que locis suis exponemus. Γ Alia ad animi vitia trahunt: quales sunt
 dolus: sunt dolantia: nequicia: atrocitas: violētia ad ferocitatem dolos ne-
 quitiam ypocrisum Ω Φ β χ ad anxiam m β : intus est η ꝛ Δ medio-
 cria: Γ Alia volatiliū quadrupedum ꝛ reptiliū genera discriminant.
 Nam η Δ Φ χ sunt volatilia secundi ac tertij decani de β . Illic enim est
 aquila cum cauda galline: quorum ea discretio qꝛ β volucres: χ altilia: ν

8 Ω secundeqz medietatis F: primeqz medietatis χ quadrupedia: quo-
 rum ea discretio q^d V z 8 quadrupedia cū vngulis: Ω cum vnguibus: se-
 cunde medietatis F cum calce: octide Ω m χ reptilia: atqz de his m^o ver-
 mes. Nam aquea signa aquaticis presunt quorum Θ z m^o cocleis atqz re-
 palibus. ¶ Alia arborum germinarumqz genera. Nam Π Ω Ξ Υ proce-
 res arbores: humiles z arbuta Ω m^o p^omeqz X. Germina 8 trigonus alit.
 8 quidem insitiones Ψ Sata: χ olera. ¶ Alia aquas atqz res ignitas. Θ
 siquidem aque pluuiales. m^o z Υ fluenta X stagna. Omnia ignita V z Ω
 m^o Υ . ¶ Ducum signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidem tri-
 gonus orientis: vnde V cor orientis: Ω ad sinistram: F ad dextram. Quā-
 sobrem V subsolanus: Ω eurus: F vulturinus. Terre trigonus meridian^o:
 vnde χ cor meridiei: 8 ad sinistram: Ψ ad dextrā. Qua de causa χ quidē
 austri 8 notus: Ψ affricus australis. Aureolus occidental^{is}: vnde Ξ cor oc-
 cidentis: Π dextrum: Υ sinistrum. Quapropter Ξ fauanius: Υ cephirus.
 Seminozum chorus. Aqueus septentrionalis: vnde Θ cor septentrionis:
 X dextrum: m^o sinistrum: ergo Θ boreas: m^o circinus: X aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumqz occasiones ducentibus.

Anoniam naturales signorum ducatus prout opus
 erat executi sumus: consequens est vt acci-
 dentales eorum ducatus deinceps iuestigemus. Ex quibus
 primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena do-
 miciliozum series. Cum enim circulus supremus mundum
 ab oriente per occidentes perpetuo ambiat singulos dies re-
 liquos omnes infra contentos integro circuitu reducit. Unde singulis horis
 singula signa per diuersas terrarum partes oriri: simulqz occidere alijs celi
 alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrantes designan-
 tur singuli trinis interstitijs domicilia nuncupatis sub diuisi: vt annus qua-
 dripartitus ipsaqz signa. 12. erant. Sunt itaqz duo a cardine terre quadran-
 tes vsqz ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine rece-
 dentes sinistri occidentales: nonnullis visum superterraneum emisperiū dex-
 trum esse: subterraneum sinistrum: sicqz eosdem quadrates per quatuor mū-
 di partes ordinant. De his quadrantibus prime partes dicuntur cardines:
 secunde succedentes: tertie remote: p^opterea q^d prime rem firmant: secunde p-
 mittunt: tertie negant. Quo z nomina numeralia per ordinem sumpta. Pri-
 mum est oriens: quo d sequitur secundum: deinde tertium: sicqz per ordinez
 vsqz ad. 12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

Rest igitur oriens vite corpori animo omniumque rerum
 origini et motui. Secundum est domicilium sub-
 stantie ad questus lucra possessiones mutua dandi et accipie-
 di officia ducens. **T**ertium ad fratres et sorores: propinquos
 et cognatos spectat ipsius legum iudicij prouersiarum et di-
 sputationum. vie quoque madorum et nunciozum somniorum
 et motuum particeps. **Q**uartum sunt patres parentes genus raris aquositas
 capi ager ciuitates castra edificia: res quoque occulte et abscondite loca subter-
 ranea thesauri rerum finis. i. mortis motuumque reliquarum ac serpentum: et eorum
 que ingestione dicuntur: triplicisque administrationis princeps: ut sunt effossio co-
 bustio expoliatio: ceteraque id genus. **Q**uintum domicilium prolis cui sunt
 preterea plene dona voluptates et delitie atque fructus honores amicitie et
 spei particeps. **S**extum sunt egritudines eorumque occasiones status et habitu-
 dines serui ancille neque iniustitia ipsorumque motus localis princeps. **S**epti-
 mi sunt mulieres spualitia paranimphi atque prouersie participatioes oppo-

sitiones respectus atq; omne quod queritur vt fures fugiunt resq; perditæ
locus et psona quoq; iter instruitur. ¶ Octauū mortis morem venena mo:ti-
fera metus omneq; pdituz et irreuerabile hereditates quoq; oia pigritia
desidia fraudulētia incertiam vecordia desperatio atq; iracundia des-
gnans. ¶ Nonē sunt lōge vie exilia deinde honestas iustitia veritas tempe-
rantia prudētia obseruātia religio leges tēpla ceremonie philoſophia theo-
logia ceteraq; sciētie diuinationes scripture inuicia visiōes atq; res necesse.
¶ Decimi sunt dignitates regna pncipatus ofia ptares iudices eloquentia
voceſ artificia opa matres puentus cuz regibus. ¶ Undecimi fortune spes
amicitia gratia facultates et amnicula regūq; clientela et reditus. ¶ Duo-
decimi sunt inimici labor mero angustia pene iuidia detractio fraus dolus
ypocrisis carceres captiui casus degradatio ignominia pditio: postremo iu-
mentia et bestie. Nec igit noia hasq; pprietates domicilioꝝ artis scriptoꝝ
ex stellarum circuloꝝ ordine natura et pprietatibus recte mutuari vidētur.
¶ Recte sigdem orienti rerum origo et vita comendat: ppter ea q; e tenebris
in lucem prodiens. ¶ Primum oium h assimilat q; sumus oium similiter
tanq; in lucem incipies vite nostre desup audientes primos cōceptus incipis
tonus vitē spacium expectās. Ut enim ea que gignūtur de abscondito erum-
punt: sic oriens de inferiori in superius emisperiuz emergit. ¶ ¶ in ordine se-
cundus cuius vt gemine fortune qm sunt opes viteq; sustentatio: quoꝝ neces-
sitas genituram pximo sequitur loco: secūdum post oriens substantie domici-
lium pstituitur est. ¶ ¶ aut tertius prout h cognatione fratru et cognatoꝝ
ducatus obtinuerat iuxta ordinē et tertium vt eisdem pfectum erat fratrum
domiciliū exiitit. ¶ ¶ vero cum mēstruo coitu in ¶ moꝝ masculi in femi-
nam agens actum generationū causa existat patris vicē gerit. Qm ergo ab
orientē quartū ordinis lege eosdē ducatus exigebat domus parētuz dca est.
¶ ¶ autem in parte fortune post ¶ proxima cũq; post vite necessaria que
¶ sunt proxima in mundo hominis fortuna sit voluptas coitus proles et
gaudia huiuscemodi ducatus rerum obtinuerit: igit et quātum eiusdeꝝ du-
catus esse ordo exigebat: ex qbus qm proles excellētius est seu q; ceteroꝝ
cōuentu editur domiciliū appellatum est. ¶ Sextus ¶ qm vt angustioris
circuli ac ¶ ppinquior: sepius retrogradat crebrius aduritur egritudinum
imbecillitatis: idq; genus incōmodiatum ducatus foratit: vt crebro itū et re-
ditu laboris etiam et seruitutis officium gerat. Eodem igit vt ordo cogebat
et sextum spectās egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septi-
ma est ¶ cum in coniunctione ex ¶ moꝝ femine cōcipiens: in oppositione
tanq; maturos partus edat vxoꝝ et oppositionis: idq; genus ducatum ex-
cepit que cũ et septimo series iniungeret vxoꝝ nomine appellatur. ¶ Item
iterato ordine ad h reditu facto quoniam natura eius mortifera quā moꝝ
dolor angustie sequunt. Octauum autem in occasum tendens in idem offi-
ciū. Ordo cogebat iure mortis nomē vēdicauit. ¶ Ad cū gemine sint oino
fortune altera sez presentis altera consequentis multaq; satio: illa ¶ etiam
¶ fortuna maior. ¶ quidem huius seculi illius ¶ beatitudinez designa

re debet: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iustitia fortitudine temperantia ac celestium speculatione consequenda ut **7** horum omnium sic **7** nonum ducatus obtinuit unde iure vocabulum duxit. **C** De cimum regnis dicatum est ad **8** redeundo cuius sunt vires militie potentia severitas bella cum necesse. **U** Undecimum fortune ad summam mundi fortunam rediens. **D** Duodecimum inimicorum quoniam ab oriente remota quidem oriens firmat inficiatur quod que **7** fortunam animi passiones consequi solent **7** rediens ad omnes quod quoniam vero orientis est genitura vita **7** metus: sic **7** **7** anima rationalis est a prima varij discursus. **7** in oriente gaudet nihil sui extra se querens. **I** in tertio quod **7** tertia via **I** viatores. **7** in quinto ut utriusque **7** gaudet delicijs. **7** in sexto ut ambo passiones maluit. **O** in nono ut veritas **7** diuinitatis contemplatio. **7** in vndecimo ut ambo fortunam gerunt. **H** in duodecimo quorum extremi laboresque pene.

Quaterna est alia circuli quadrantium designatione quadam diuina. Orientalis eque quadrans ut e tenebris in lucem prodit animatus incorporeus est. Secundus cuius itinera sunt **7** mors inanimatus incorporeus. Tertius ut e luce in tenebras discedit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus animatus corporeus.

St **7** alie signorum nature quedam permixtio. Signorum enim series quatuor: elementorum naturas partiatur aqueum igneum acreum terreumque: solum oriens naturam nati singulariter videt sed comunio plurius conficiat. Et cum **V** igneum nati fuerit oriens **7** acreum oppositum **7** terreum **7** aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature complexiones conficiunt.

St **7** color per circuli quadrantis discretio. Nam inter omnes ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimum niger: ide ad decimum viridis: quartus est albus. **P**reterea **7** inter ipsa domicilia colorum quedam est varietas. Est enim oriens ipsius coloris sub albi quem griseus dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium **7** vndecimum glauci: cardines rubei: quintum **7** nonum albi: sextum **7** octauum nigri: septimum obscuri.

St **7** quantitarum per circuli quadrantis **7** mensio. Nam ab oriente usque ad oppositum breuitatis a septem usque ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens usque ad summum ascendentes **7** augmentantes duo reliqui contra.

Nunc exponendum videtur ut quaternarij numero quod plurimum rerum partitiones nature seriem sequunt. Quatuor sunt mundi plage vento: um acies: anni tempora signorum circuli que partes omnes complexionis etates dici noctibus quadrantes.

E quibus prima oriens subsolanus cuz vtroq; socio. Ver ab oriente ad ☉
 ab oriente ad summum signis adolescentia primus diei noctisq; quadrans.
 Secunda meridies auster cum geminis complicibus. Estas a ☉ ad ♋ a
 summo ad occidentem colera iuuentus: secundus vtriusq; quadrans. Tertia
 occidentem fauonius cum socijs. Autumnus a ♋ ad ♌ a septimo ad quar-
 tum melancholia vtrunq; status: tertius vtriusq; quadrans. Quarta septen-
 trio boreas cuz fratribus hyems a ♌ ad ♍. A quarto ad orientem regina se-
 nium: quartus die noctisq; quadrans.

De quadrantibus diei et horarum.

Divinum celestis conuersationis quadrantium et ho-
 rarum exponenda. Due sunt enim mundane
 lucis conuersiones nocturna atq; diurna quarum altera ps
 alterius. Est autem et totius accidentia partibus accidere. Ut
 ergo quadripartitus est annus sic et diem sic et noctes totius
 mutatione quaterna mundi natura discriminant. Singulas
 autem anni partitiones trina intervalla subdistingunt principium mediū
 finis: que quater sumpta duodecim anni menses consiciunt. Sic igitur diei
 noctisq; quadrantium terna spacia duodecim horas diei totidemq; noctis
 horas complement: suntq; simul omnes viginti quatuor: itaq; tam diei q̄ no-
 ctis: vt ver acereus nature sanguinee: secundus est iue nature: tertius autumna
 lis: quartus frigidus et humidus.

Restat vt dierum atq; horarum dominos ordinem.
 Ut enim anni tempora quadrantium circu-
 li temporūq; duodene subdiuisiones duodecim circuli par-
 tium erant: sic dies eorūq; subdiuise partes quas horas do-
 minis stellarum dominū esse conueniebant. Unde vt septē
 erant stelle circulum percurrentes sic anni dierum numerus
 per earum ordinem reuertens per septimanas diuisus est. In gemino ergo
 stellarum atq; dierum ordine vt inter dies ab eo rectissime exordium sumi-
 tur: quem primum nascentis seculi diem indozim et perlarum memo-
 ratiuitas docet: sic inter stellas ab ea cuius auctoritati diei minus iniunctum
 erat rectissime exordium sumptum videtur. Sic ergo septem diebus eb do-
 made inter septem stellas distributis que q; sui diei prime hore singulariter
 dominatur ceteris persequentium numerum imparticipant assumētes par-
 tes quotiens ad prime dominum reditur ordine: vt prima feria quam vul-
 gus dominicum vocant diem: primaq; eius hora singulariter ☉ est: secun-
 da p̄munio: ♀: tertia ♁: quarta ♃: sexta ♄: septima ♀: octaua ☉ sicq;
 deinceps vt transnumeratis. 12. horis sequentem diem ♁: tertiu accipiat:
 atq; in hac prima diei hora ad ortum ☉ incepta noctis ad occasum. Quod
 romani intelligentes singulos dies a dominis cognominauerunt: que nomi-
 na latina lingua per paucis cōmutatis hodie vsq; seruat.

Septimi libri capitula nouē **C** Primum de proprietatibus stellarum et habitu substantiali. **C** Secundum de affectione earum a **O**. **C** Tertium demonstratus earum per quadrantes circuli ac domicilia pariter et quantitate corporum stellarum. **C** Quartum de constellationibus ac constructionibus qualitatum stellarum simul quod fortior quod debilior. **C** Quintum de respectu stellarum applicatione et separatione ceterisque id genus habitudinibus. **C** Sextum de fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunio eorum et corruptionibus. **C** Septimum in extrabendis stellarum radijs iuxta ptolemeum. **C** Octauum de annis firdariech stellarum simul et damnis earum maioribus medijs et minoribus. **C** Nonum de naturis stellarum septem et proprietatibus ducatum per vniuersa rez genera.

C De proprietatibus stellarum et habitu substantiali.

Uemadmodum inter initia sexti libri dispositum est cum ea particio vniuersales signorum ducatus contineat huius voluminis scries vniuersos stellarum ducatus ordine prosequet. Cum enim in predictis nature stellarum ac substantialium quantitatibus differentie exposite sint: prius erat diuersas earum habitudines ad diuersos rerum habitus et accidentia ducetes inuestigari. Suntque itaque diuersae suae cuiusque proprietate ac substantialis habitudines ad ascensus in circulis suis vel descensus vel medijs inter virumque cum motus ac luminis augmentum siue detrimentum aut medium inter virumque tum septentrionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementum numero incrementum computo siue detrimentum aut medium inter virumque. Tum latitudinis quantitas tum nulla postremo quod ubi vicissitudo inter die et nocte sibaizen aut extra.

C Ascensus stellarum in circulo centri est inter stellam et absidem eius circuli minutus. 90. gradibus idque et cursus et decrementum altissima atque tardissima in puncto absidis contra vero in oppositis nam medium in medio. Quod circa gradus nonagenos inter eadem ad eundem modum et luminis quantitatem inter augmentum et decrementum intuentis visum metit singulas inter circuloque sublationes et depressiones pendens his accedit quantum et retro gradationis circuli per quadrates suos inter huiusmodi motus adiciunt excepto quod non oibus idem est motus. Nam superiorum stellarum lumen admodum lune quantum a sole recedit augmentant quantum accedunt diminuant. Incrementum siue decrementum numero viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit quorum primus a 10. usque ad gradus. 180. crescit. Secu

dus a gradibus. 180. vsqz ad. 360. decrefcit. Incremento cōputo q̄ diu recti-
 tudo medio stelle additur decrementū q̄ diu detrahatur. Idēqz in operis fine
 medio vero q̄ diu nec addit quicqz nec detrahatur q̄ cum fupioribus stellis ac-
 cidit: dū pariter in viā solis fiunt. & runt quidē aut in eodē puncto cum sole
 aut in oppofito. Inferioribus autē quonens recto solis loco de medio vtri-
 usqz dempto aut. 100. aut. 180. gradus relinquit p̄tingit siue rectitudine pari-
 ter in eodē cum sole puncto reperiunt. Notus autē augmentū inferioribus
 q̄dem stellis q̄ diu plus medijs suis inc. dunt decrementū q̄ diu minus me-
 dium est equaliter. Inferioribus autē q̄ diu plus sole currunt augmentum est
 q̄ diu minus decrementū: medium inter tum equaliter. ¶ Scie. iduz vero
 quonēs stella. s. bigzigit pefarum aut indoꝝ collocati in primo aut quar-
 to fui circuli quadrante reperiuntur tar de dicunt. In tertio autē & secundo ce-
 leres quorum plus si aledager meca scōm si aledager albana tractatur que
 in translatione zigil alchuaribin sufficienter expositum. Septērio nales
 sunt stelle a sui queqz draconis capite vsqz ad caudam a cauda vsqz ad ca-
 put australes. Quarum maxima latitudo medio inter caput & caudā. Ad
 ipsum vero caput & caudam nulla ha. m. stellarum. i. vicissitudo. Aubailet
 est vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiu obtinentes pari-
 ter & signa mascula possideant. femine cōtra p̄ter mariem quem uox tem-
 perat. Est enim & hoc quoddā virtutis earum adminiculum.

De affectione eorum a sole.

Einde sunt q̄daz affectiōes stellarū ex sole accidētes
 singulis iuxta q̄ accedāt ad solē & recedunt.
 Un est q̄ fupiores stelle a cōiunctiōe solis vsqz ad oppositi-
 nē dextre dicunt. Inde adiunctiōne sinistre. Inferiores vero a
 cōiunctiōe solis retrograde vsqz ad primā stationem hinc
 ad coniunctiōnem directe dextre tamen ad alterā sinistre. Lu-
 na vero a coniunctiōne vsqz ad oppositiōne dextera inde ad coniunctiōnem
 sinistra. Sunt itaqz superioꝝ stellarū affectiōes huiusmodi. 16. Prima est
 coniunctiō cum sole quam zani dicunt in eodem puncto atqz altrinsecus in
 fra puncta. 16. quoniā quantitates circuli solaris punctoꝝ quidem ad mī-
 nus 32. ad maius. 33. quez infra terminum: qz stella in corde solis dicitur ea
 coniunctio fortunata est hunc terminum excedens ad secundam affectiōne
 migrat que est adustio. In saturno qz ioue vsqz ad decimum peruenies his
 gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum:
 vnde iam liberari incipiunt & vigorem recuperare: hic enim iam maiorum
 eis annoꝝ potentia redit & maioris duxturie q̄ in genēie tractatu expla-
 nauimus peruenit autem hec in Saturno quidem & ioue vsqz ad. 15. a sole
 gradus. In marce vsqz ad. 18. a quibus terminis in quartaz transeuntes de
 inceps orientales sunt & fortes. Que quamdiu infra tres primas affectiō-

nes mo:antur:perfica lingua kenezduria nuncupantur. Ab his itaqz termi-
 nis quâquâ he stelle orientales sunt:non tamen videmus eas statim appa-
 rere. Tionnunqz enim vel ante per quedam climata plerûqz vero longe post
 diuersas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse vt
 exutis iam solaris corporis viribus sole precedente relictas:ab his igitur vt
 p:ediximus terminis in quarta iam affectio ne cor: & anima orientis dicuntur
 app:rentes libere & fortes:idsqz vsqz ad.60.a sole gradus quotta est exago-
 ni quantitas. Ab hinc vero in quintam migrantes orientales debiles dicitur
 vsqz ad.90.a sole gradus:quotta est tetragoni quantitas his peragratis
 non iam orientales dicuntur. Deinceps etenim exquo sol oritur he in qua-
 drantem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalem di-
 cta vsqz ad primam stationem pueniēs que quotta fuerit tota est.7.affectio.
 Unde ad oppositio nem.8. Tiona est oppositio perfica lingua keuarcum ka
 bala: aqua ad secundam stationem.10. que.11. est.12. est directio. Secundus
 tetragonus 13. que ad occidentem declinans dicitur. Exquo namqz sol occi-
 dit he a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagonus. 14.
 inde.15. qua primum saturnus quidē & iupiter a sole gradibus.22. accedunt
 Mars vero.18. sub radijs tantum meliori tantum a.7. que in gradibus oc-
 cidentis dicitur vsqz ad.15 a sole gradus perueniens: vnde.16. sub radijs
 tantum meliori iam fortuna destituta: iam enim vix minores annos tribuit
 & duxturiam. In saturno quidem & ioue vsqz ad.6 a sole gradus. In mar-
 te vero ad.10. Postrema est adustio vsqz ad coniunctionem que due persi-
 ca lingua kerirci tagib nuncupantur. ¶ Inferioribus.16. Prima est camini
 ni quantitas p:edite: deinde vsqz ad.7 a sole gradus. Secunda orientem
 versus a sole retrogradando: que adustio est nisi latitudo intercedat. Vene-
 ri siquidem nonnunqz p:eter alias accidit: vt ex eodem cum sole gradu vi-
 deatur: latitudine faciente: que tota quidem graduum.8. puncto: um.56. iu-
 xta qz Ptholomeo visum est. S: c itaqz nequaquam adusta dici potest ve-
 nus immo apparēs: dum a sole plus.7. gradibus distet licet longitudine qz
 in eodem sunt gradu. Tertia vero est sub radijs tantuz a.7. gradibus vsqz
 ad.12. a sole qua iam vigorem recuperantes: & maiorum annorum sunt &
 maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsqz ad secundam stationē: que
 quinta est. Sexta est discretio vsque ad.21. a sole gradus octaua est adustio
 vsqz coniunctionem que nona est. Decima est adustio occidentalis vsqz ad
 gradus.7. Undecima sub radijs tantum vsqz ad gradus a sole.15. Duode-
 cima est directio. Decimatertia prima statio. Decimaquarta retro gradatio
 vsqz ad.15 a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantuz vt ante. Decima
 sexta adustio vsqz ad primam. ¶ Has itaqz stellas a cōiunctione solis oriē-
 talis retro gradat Post retro gradationem vere vsqz ad.12. a sole gradus.
 Inde vsqz ultra solem.15. gradibus. Inde ad coniunctionem. ¶ Luna quo-
 qz.16. a sole mutatur aff: ciones. Prima est camini alitnsecus infra.16.
 puncta cum sole. Secunda adustio vsqz ad gradus.6 infra quem terminuz
 nullatenus videri potest. Transactio vero statim nonnunqz in recto circulo.

Tertia sub radijs tantum vsq; ad gradus. 12. In quarta vsq; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta vsq; ad primum tetragonum. In sexta vsq; amphiarion q; est ad gradus a sole centumtrigintaquinq;. Hinc vsq; prope ad oppositionem. 12. gradibus. 7. Unde. 8. vsq; ad oppositionem. Nona est oppositio. Decima ab oppositioe vsq; ad gradus. 12. hinc. 11. vsq; ad secundū luminis quadratē: vnde duodecima vsq; ad secundum tetragonum: a quo. 13. vsq; ad secundum luminis quadrantem vsq; inde ad 12. a sole gradus. 14. vnde. 15. sub radijs tantum vsq; ad. 6. gradus postrema est adustio vsq; ad primam. Harum igitur affectionum diuersi sunt catus quos in locis suis exequemur.

¶ Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia pariter & quantitate.

Nec etiam quid ex quadrantibus circuli stellis accidat exponi conuenit. Quod quadripartitus reperitur locus in cardine locus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis autē stella in quocunq; fuerit circuli loco certa alitrisecus quantitate corporis sui virtutem pretendit. Est itaq; solaris corporis virtus inter vtrāq; partem ante & retro quindenoꝝ graduum: lunaris duodenoꝝ: saturni & iouialis nouenozum. Martis corpus inter vtrāq; partem octenis gradibus veneris & mercurij alitrisecus. 7. & cetera.

¶ De constellationibus ac constructionibus qualitatū stellarum.

Conuentus stellarum quas constellationes dicunt pluribus ac diuersis modis sunt. Cōueniunt enim planete tum bini tū plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tum in eisdem signozum partibus. Eozūdem nunc singuli plures fixarū etiam quibusq; iunguntur: iungunt etiam capitibus & caudis draconum tā suozum q; alienozum iunguntur etiam partibus per circulum. Coniunctio nis quidem terminus infra gradus. 15. firmioris ducatus infra virtutē stellarum corporum graduum numeros vtralibet parte. Cum enim conuenientium altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec illa in huius minus firmum vt saturnus cum luna in vno signo infra gradus. 12. nec dum infra 9. Cū igitur vtrāq; intra alterius corporis virtutem si pariter in eodē nunc termino fuerint ducatus oratio firmitus quanto conueniunt firmitoz quāto separantur debilioꝝ quousq; de eodem signo exeant. Nam si in diuersis signis vltra eosdē terminos consistant: nō tantum coniuncte dicunt propter signozum diuersitatē: sed altera infra alterius virtutē tenuē coniunctim duratus signa. fixis autē signis nulla per se copozum est virtus nisi quāta planetarum est eis conuenientū alteram alterius naturaz ac propriam cuiusq; virtutem inficere & corrūpere: vt coniunctis tertius quidam affectus extraneus perducat. Idq; copiosa similitudine approbant quēadmodum limpha vno permixta: vt ipsum infrigidet naturā eius inficiens corrūpit sicq; con-

uerso multaq; his similia. Nos autē q; licet id q; ita sit: vt vtrūq; alterius at-
temperet: non tamen suam cuiusq; naturam prozsus interire vini calorem:
aqueum humorem: licet nō integrum nec adeo calidum sicq; in ceteris confe-
ctionibus. ¶ Est et aliud q; hec inferiora corpora liquida permixtione quidē
vbi alterū alteri inseritur sese nimirum inuicem inficiunt et corrumpunt. Ce-
lestia vero corpora cum iungunt: q; longe abinvicem distant nequaquā se ita
corrumpunt: sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicino coici-
unt se inuicem miscent. vnde motu cōmuni ac permixtione tertium quēdaz
affectum vtriusq; nature cognatum gigni necesse est. signi natura lociq; cir-
cularis affectione pariter et stellarum affectu cooperante quos effectus anti-
quitas per diuersos tractatus exequitur. ¶ Sunt itaq; stellis coeūtib; ge-
mine habitudines prima qualitatum permixtio: secunda alterius supra alte-
ram potentia. Qualitates sunt calor frigus humor siccitas. Qualitatum per-
mixtio quinq; partita. Prima in proprietate nature. Secunda in ascensu: et
descensu per circū ex centro. Tertia in natura loci. Quarta in affectione ex
sole. Quinta in accidenti ex quadrātib; circuli que in quarto libro expo-
suimus. ¶ Alterius autē super alteram potentia triplex que nāq; absidi sue
propior qui septentrionalis ascendēs. Cuius septentrionalis latitudo maior
ipsa obtinet atq; hic in coniunctiōe stellarum im speculari conuenit. Cetera
nāq; q; absidū q; digressiōnū circulis carēt. Usus ergo est eis q; ratiōabili
speculatione celestium effectus indagantur. Saturni quidem et martis cōuen-
tus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem consciunt vtriusq; siqui-
dem gemine qualitates quarum altera immobilis altera facile mutabilis: vt
Saturnus frigidus siccus interdū tamen frigidus humidus: mars calidus
siccus interdum calidus humidus: vt in quarto libro expositum est Si ergo
conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis exuperat intereo frigus
Saturni vtrunq; siccitas valida. In aqueis et aereis siccitatem humor exu-
perat alteraq; martis calor alteraq; saturni frigus moderatur. ¶ Ad eun-
dem modum affectiones eorum a sole ordinantur. Nāq; ex quo a sole sepa-
rantur vsq; ad primaz stationem aeream nullam contrahunt vim vsq; ad
oppositionem solis igneam: vnde vsq; ad stationem terream. Aqua vsq;
ad solem aqueam hunc ordinem et quadrantes circuli quantum in ipsis est
mutantur. Quotiēns igitur ita iunguntur vbi vtraq; qualitas temperetur
cōiunctiōnis ducatus ad finem beatuz spectat. Cum vero vt altera tantum
minus. ¶ Triplex est igit vtriusq; qualitatis permixtio. Primo vt sit mars
calidus humidus Saturnus frigidus siccus. Secundo vt mars calidus sic-
cus Saturnus frigidus humidus. Tercio vt mars calidus humidus Sa-
turnus frigidus humidus. Cuiuslibet igitur harum trium speciei cōmixtio
fortunata: licet enim et ambo fuerint humidi humor tamen martis calor est
q; Saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus
siccus: saturnus frigidus siccus q; cum accidit intertemperata siccitas alterius
calorem alterius frigus imoderate exasperat vt pax temperata coniunctio
minus etiam fortunata sit. Omnem inde huius coniunctiōnis fortunā siue

In exordijs negociorum seu genezia aut annalibus noxia eorum natura cō
 taminat: vt nec sine labore ⁊ pena multaq; corporis difficultate crebris: ⁊
 grauibus animi passionibus seruare queat ⁊ de cetero plerūq; grauior pe-
 na cōsequat. Oportet autē ⁊ in hoc ⁊ in omni cōuentu vt ducatur certior si-
 at prepotentem qua ratione dictum est dinoscere inter omnes vere hos qui
 apud solem sit conuentus singulari quoddā priuilegio exceptus est. Om-
 nem etenim stellam sibi coniunctā præter zami adurens ⁊ corumpit ⁊ debi-
 litat. Sic stelle quas plurimum adustio ledit sunt luna venus. vt enim ex fri-
 gido humore teneram prætere naturam sicco solis seruoze nature sue proz-
 sus inimico citius vel grauius leduntur: leuius autē saturnus ⁊ iupiter: le-
 uissime vero mars ⁊ mercurius dū directus sit qui fere solaris nature sunt:
 vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes gra-
 uius corumpi constans est. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungun-
 tur vterq; alteri grauis excepto q̄ illis adustio grauior quā illi corruptio.
 Magis autem saturno: post enim cū saturno vtraq; qualitate misceri cum
 marte vero alteri tantum. Cū igitur vtraq; qualitate sol saturno miscetur: ⁊
 sol saturnum leuiter adurit ⁊ saturnus solem leuiter corumpit: altera tantū
 grauius exceptio q̄ sol semper fortior est hoc si saturno ⁊ loci natura semper
 incōmoda fuerit qualis est casus locusue circuli versus etiaz multo grauius
 corumpitur: mars autem soli grauior. Miscetur nāq; sol marte vel altera:
 tantum qualitate vel nulla. Inter omnes autem mercurio vt consueto ac fa-
 miliari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub-
 radijs est ⁊ infortunatus sic parillum solem ledit ⁊ fortunatus parum be-
 at. Vtranq; siquidem fortunam aliunde assumens ad solem transfert. Cum
 autem iupiter aut venus siue luna soli iungitur solem quidem beant ipsos
 tamen adustio ledit magis minus fortes præter zami lunam quoq; Satur-
 nus ⁊ mars coniunctione corumpunt ea tamen discretionē q̄ mars in pri-
 ma lunationis medietate. Saturnus in secunda grauius leuius. Item dum
 ipsa grauius dum illi. Cum autem Saturnus ⁊ Jupiter cōueniunt qui for-
 tior fuerit obtinet. Sicq; inter Martem ⁊ Venerem ⁊ ceterarum conuen-
 tus. Nam quotiens ⁊ plures conueniunt fortissima obtinebit. Sunt tamē
 qui asserunt quotiens Saturnus vtriq; in natura sua fortis conueniunt cō-
 uentum aduersum. Ad quod multā similitudinem adducentes aiunt quo-
 tiens due res: etiam due res iunguntur nō medium aliquod temperari: sed
 eandem naturam augeri: vt flamma flamme limphe iuncta multaq; his si-
 milia. Sic igitur aiunt he due stelle cum vtraq; infortunata sit coniuncte:
 potius infortunium adaugent. Dicimus igitur q̄ corporum que apud re-
 periuntur alia sunt solida alia liquida vtrozumq; habitudines: prima est
 compositio: secunda confectio: tertia coniunctio: quarta commixtio.

C Solidozum igitur vt alia spaciose quantitatis sunt alia diminute. Ex
 spaciofis compositio tertiam edidit figuram: vt ex lignis edi ex diminu-
 tis vero confectio aliam quandam naturam vtriusq; cognatam gnignit: vt
 ex diuersis seminum generibus medium quoddam: liquidozum autem est

alia natura permixtio alia insatiabilis affectus. In his quidem coniunctio: vt ex aqua ⁊ adipe in illis cōmixtio vt ex aqua ⁊ vino medium quoddam gignitur. Quotiens igitur diuersis generibus coadunatis q̄ inuicem interfecta alterum alterius naturam insicit ⁊ interficit ea commixtio siue cōflectio: iterum quoddam producens ex eisdem enim generibus neq; cōmixtio neq; cōfectio medium aliquod gignens. Verum adiunctio siue aggregatio augmentans: vt aqua aquis flamma flammis coeuntes: vt semina seminibus: radices radicibus sui generis hisq; similia. Quorum quoniaz nihil in supernis accidit neq; enim sese contingunt nec inuicem interferuntur: vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum cōtrarie qualitates miscantur ex alterius frigore alterius calore sicq; p̄uerso temperari necesse est.

C De applicatione respectuum stellarum ⁊ separatione ceterisq; id genus habitudinibus.

Sellarum habitudines alij specialiter ordinantes numero variant sic enim Albumasar cū

alibi. 25. scribat hic. 17. nos autem tullij nostri memores nō posito genere in eadem partitiōe speciem numerare cōsumimus eas. 18. generali complexione enumerauimus specialiter: vt mos est ordine sub diuidētes respectus applicatio separatio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: prohibitio: collectio: reditio: cōtradictio: impeditio: euasio: interceptio: compassio: remuneratio: receptio. **C** Respectus stellarum est inter domicilia suprapositis figuris discerninata bipartitus. Sinister quidem ad tertium quartū quintum. Dexter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametrum opponit respectus quidem est de signo ad signum validissimus tamē de gradu ad gradum per gradus equales figurales proportionaliū artium cōtinentes. **C** Applicatio est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduuz. Est autem primo loco bipartita co:poze videlicet respectu: co:poze quidem in eodē signo quam coniunctionem vel conuentū dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit. Applicationis respectiue quedā sunt species quas: vt de ipsa generaliter tractatū fuerit loco suo exequimur. Quotiens. n. ex domicilijs sese respiciētibz leuis ad graue accedit non eque est cōiunctio: sed nature quedam cōmixtio coniunctione debilioz. In virolibet igitur genere q̄ diu leuis ad grauez a terminis constitutis applicatio est ex quo transierit separatio. vis equidē applicationis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamen quousq; applicans in eundem terminū perueniat aut infra dimidiū vtriusq; co:pozis virtutem. **C** Quod genus ligon dicit a qua dum separatur in eius virtute est q̄ diu non applicatur alij in eodem signo magisq; infra dimidiaz eius co:pozis virtutem: licet enim vel ad plures vna que libet accedat cui propior est ei accedat dicitur. Nā ligon si in sine signi fuerit dimidiū eius virtutis sequētis signi est. Nec aliter in principio signi excepto q̄ ea virtus non adeo valida propter signozum diuersitatem. Quotiens vero duobus in eodem pun-

eto consistentibus tertius vnde libet applicat ei primum ligari dicitur in cu-
 ius pluribus exiterit dignitatibus deinde secundum. Sic etiam quoties due
 ex eodem puncto vni applicant ea primum ligatur que plurimum testimoni-
 um affert. Cum secundus in hoc genere dñs termini precedit contingit non
 nunquam vt solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo ra-
 dius alterius excipitur sitque mixtio debilis nõ tamen applicatio quousque
 in respectu transitus fiat. Omnia que dicta sunt in coniunctione quidem fir-
 miora sunt: magis autem dum naturalis fiat commixtio in vtroque genere.
¶ Utriusque ergo generis gemine sunt species in longum et latum. In longum
 quidem nunc directe nunc retrograde in modum quo exposuimus. Latitu-
 dinis triplex est subdivisio prima quidem: vt sit coniunctio in eodem gra-
 du eadem latitudine eadẽ parte que genus alterius eclypsim parat necesse est.
 Secunda est oppositio vt altera ad septentrionem ascendente altera ad septen-
 trionem descendente aut e converso eadem vtriusque latitudine sitque in austro.
 Tertia est sexquupartita inter binos exagonos teragonos trigonos altera
 ad septentrionem ascendente altera ad austrum descendente aut e converso. Ea
 discretione adhibita ne extrema applicantis latitudinior sit presente alte-
 rius latitudine. Ad quam cum peruenit ligatio est ex quo transierit separa-
 tio. Excepto que non statim virtute illius extitit que diu scilicet in eadem parte
 fuerit quousque altera ascendente altera descendente incipiat vel conuerso.
¶ Est et aliud generis artificium vt respicientium videlicet stellarum septen-
 trionali latitudine loco suo adiecta latitudine vero australi loco suo de-
 tracta inter reperta loca duo longitudo colligatur. Que si fuerit graduum aut
 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si minus
 applicatio si magis separatio: potest etiam vna quelibet pariter alteri logo al-
 teri lato applicari. Unde diximus de fugiuiuo si luna inquit Joui longitu-
 dine: marti latitudine ligata reperit que marti consequendum iudicat: que Joui
 non ledendum: firmitus vero vni vtriusque applicatione ligari: magis ex aliqua
 recipientis dignitate: vnde applicatio nis respectui quatuor sunt species do-
 num: nature donum: virtutis donum: gemine nature donum: consilij donum:
 nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donum virtutis est ap-
 plicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donum gemine nature est applica-
 tio pariter ex vtriusque dignitate. Donum consilij quelibet alia firmior: ami-
 ce figure natureque commixtione firmissima cum receptione. **¶** Paritas ligatio-
 nis vim imitatur naturali quadam adæquatione non respectu qua doctissimi
 astrologi in secretis rerum vñ reperiuntur. Vulgares vero nihil huiusmo-
 di intelligentes nec aduertisse videntur. Est autem bipartita intra gradus si-
 gnorum equaliter orientium signorumque equalium dierum qua ratione com-
 pos et consores inuenit stella in primo V gradu stelle in ultimo X quarum
 altera ei que in fine MP altera eius in principio S: sic ea que in. 20. V ei que
 in. 20. X: sicque ei in. 20. MP: similiter ea que in fine V ei que in principio X: sicque
 ei que in principio MP: sicque deinceps ad hunc modum. **¶** Solitudo est quo

tiens stella post separationez nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret quod sepius accidit cunque accadat duocenda est stella per terminos & dominos more applicationis tanq̃ ligata cuius in cuiusq; termino fuerit: sicq; per ordinem. ¶ 2. artificium & in solitudine nõ nunq̃ adhibendum est videlicet non satis comixtis separata longius dimisse vires exiit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad aliam cuius due partes. Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet altera: vt dñ leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationem imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse ab inuicem vnam respiciētes vel ei applicantes. Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui cōferat. Hec autem vt inter orizens negocij q̃ dominos ab inuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans conferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodem signo per diuersos gradus grauis in pluribus. Hec ergo que media est altera prohibet ne graui applicet quousq; eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodem signo altera applicet alteri: sic eidez pariter eminus alia respectu applicans que si in pauciorib; vel eqlibus fuerit gradibus eā corpore accedens prohibet quousq; graduum numero superet. ¶ Reditio quoq; ex duob; sumit locis. Altero vt cum stelle sub radjs existēti applicatur. altero cum retrograde vtrunq; siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrum tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidem vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq; in cardine aut post cardinem applicansq; directa. Tertio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit: aut post cardinem: hic itaq; recipiens quidem q̃ corruptus est & remotus. Rem q̃pe quantum in ipso est inficit. sed quia reddit ipsi quod conferebat. Ille vero liber & fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus. Alter autez in cardine aut post cardinem. Hic ergo quādo cumq; confertur redditur. Ille vero debilis rem quidem alter parat: alter deinde inficit: altero vt sint ambo remoti vel adusti siue retro gradi. quod cum acciderit res omnino negatur. ¶ Contradictio est vt cum stella stelle applicans anteq̃ perueniat retrograda sit. Id enim est firmata negare. ¶ Impeditio est vt inter tres stellas quarū grauior in quolibet gradibus: leuio: in pluribus: leuissima in paucioribus: que dum graui applicare parat: anterior illa retrogradatio grauem transeat. Hic ergo applicantem impediri necesse est. ¶ Evasio est cum stella stelle applicat que anq̃ perueniat illa insequens signum transiens alias vicinor: respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. Interceptio tripartita est primo quidem: vt sit stella parans applicare stelle A qua in secūdo signo stella que retrogradando anteq̃ illa perueniat huic iungatur sicq; applicas lumine intercipit. Secundo vt sit leuis graui applicans: illa vero grauiori anteq̃ transeat q̃

leuis ad ipsam perueniat. Signum ergo est in re quesita aliud puenire. Ter-
 tio autem applicat stella stelle equali negotij domino : aut ipsi equalis illi.
C Compassio est cum stelle in casu suo: aut precipitio posite stella amica de
 aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi q̄ sit psequenter in proximo ad
 eundem modum conuersio fiat idem q̄ remunerationē dicimus. **C** Recep-
 tio est cum stella stelle applicat vt vel applicans in recipientis sit dignitati-
 bus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut principa-
 tu de ceteris debilis: nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex respe-
 ctu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima ⁊ secunda signorum
 cognitione quas superius tractauimus: Sic etiam fortunate sese inuicem re-
 spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaq̄
 receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidem in
 ter ☉ ⁊ ☽ omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus for-
 tissima est: eiusdem generis est receptio apud ♁ ex ♀. Mediocris vero ex
 singulis dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis
 nisi pluribus simul vt dictum est: ex horuz oppositionis remuneratio sumit.

C De fortuna stellaruz fortitudine ⁊ debilitate atq̄ infortunio.

His habitudinib⁹ quaterna stellaruz affectio pcedit:
 fortuna: infortunio: fortitudo: debilitas. **T**ū ⁊ ☽
 impedimenta. fortuna stellaruz est: vt sint fortunatis iuncte
 aut amica figura respecte infortunij auersis aut inter fortu-
 nas similiter medie aut zani aut in amico ☉ respectu siue
 In felicis motus atq̄ lumine crescentis: aut vt sint in dignitati-
 bus suis aut gradibus lucidis recepte: aut saltem subarthe: vt mascule in si-
 gnis ac gradibus masculinis die super terrā: femine contra aut sint in digni-
 tatibus fortunarum. Nam ⁊ fortunarum fortuna est esse in dignitatibus lu-
 minum itaq̄ fortuna stellaruz tripartita multiplex plenaria diminuta: mul-
 tipler quotiens ex huiusmodi comodatibus plures conueniunt: vt ♁ in
 ♀ dupla qui si pariter ⁊ in termino suo fuerit tripla: sicque simul in oriente
 quadrupla. Plenaria in domicilijs melioris figure: vt ♄ in aq̄rio: ♃ in ♀
 ⁊ in m ♀ in ♄ : ♁ in ♀: diminuta in alteris. **C** Fortitudo stellarum est
 ascensus ad septentrionem: aut esse in septentrione. Ascensus in circulo ex
 centro ad augmentum: tum vt sint in statione secunda: tum extra ad u-
 sionem directe: tum vt cardine aut post cardinem. Superiorum quoq̄
 stellarum: vt sint orientales ⁊ in orientalibus circuli quadrantibus. ☉ ibi
 dem pariter: ⁊ in signis masculinis preter ♄. Inferiorum autem vt sint oc-
 cidentales: ⁊ in occidentalibus circuli quadrantibus. **C** Debilitas stella-
 rum est casus exitium exilium magisque cum solitudine applicatio ad re-
 trogradam aut corruptam: prima statio retrogradatio sub radijs: tum
 vt sint in gradibus obscuris nature recepte: aut in oppositis arthebe

descendente ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri motus decrementum remotio 7 auersio. Tuz via pusta a 20. 2 vsqz ad 10. m. Superiorum quoqz trium vt sint occidentales 7 in occidentalibus circuli quadrantis ibidem ☉ preter nonum sed in signis semineis. Inferiorum autem vt orientales 7 in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium stellarum est vt sint infortunij coniuncte aut oppositioe eorum sine tetragono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortuniorum seu domicilij aut superemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusqz nec recepit infortunio. Tum vt coniuncte ☉ aut in tetragono eius siue oppositioe peiusqz infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungantur aut capiti draconis: aut caude idqz infra. 12. gradus. Sunt qui caput de natura augmentatiua iudicent: conuenientibus itaqz fortunatis fortune addit: infortunij iunctis infortunio. Cauda vero natura diminutiua: minuit itaqz tam de fortuna q̄ infortunio vtrolibet genere iuncto. ¶ Postremum est obsessionis infortunium. Est autem bipartita. Primum quidem vt sit stella in quolibet signo vtrūqz vero in eodem signo infortunij aut corpus aut radij aut ab infortunio separata infortunio applicet. Secundo vt sit stella in signo quolibet pariterqz infortuniorum alterum in secundo alterum in. 12. quod genus signi potius est. Si enim nec insit stella fueritqz vel oriens vel aliud quodlibet hoc modo affectū obfessa dicitur. Utrolibet igitur in genere si vel ☉ vel fortunate respectus propius. 7. gradibus interuenit eripit magis propriuz domicilium huiusmodi quasi obfessio si infortunata fuerit summe fortunata. ¶ Impedimenta.) seu corruptiones singulares vndecim sunt. Prima est edyppus validissima in signo radicali seu in trigono eius aut tetragono eius. Secunda sub radij. Tertia inter ipsam 7 oppositioem ☉ minus. 12. gradibus. Quarta cum est obfessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu vacua. Sexta quando est cum cauda draconis. Septima cū est in australibus signis magisqz descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signorum. Decima cum minus medio suo motu cedit. Undecima in nono ab oriente.

¶ In extrahendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

Intrahendis stellarum radijs multa diuersitas per diuersos tractatus inuenitur q̄ albi. Nam hic Ptholomeū elegimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit intrahendi sunt stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter circuli quadrantes qui si inter celi cardinem 7 oriens reperitur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pariter 7 medium celi ex eodem circulo quo facto diminuetur is medij celi gradus de eo stelle gradu quodqz remanserit diuidetur per partes hore gradus stelle vnde hore stellarumqz puncta colliguntur eaqz est distantia stelle a medio celi. Quod si stella sit inter oriens 7 terre cardinem: summum recti circuli detrahatur de stelle gradu eiusdem circuli reliquoqz seruato assumptæ partes hore gradus stelle per senarium multipli-

cabuntur: producta qz summa de reseruato reliquo diminuetur: quodqz remanserit diuiditur per partes hoze oppositi gradus stelle: quotqz colliguntur hoze sunt hozarum puncta ea est distantia stelle ab oriente. Si autem inter quar. um 7 septimum assumes terre cardinis circulus diminuetur de loco stelle ex eodem circulo residuumqz diuidetur per partes hoze gradus opposite stelle: eaqz est distantia stelle a cardine terre. Si enim inter septimum 7 reliqz sit cardinem vnum recti circuli detrahunt de loco stelle eiusdez circuli reliquo notato partes hoze oppositi gradus stelle senarius multiplicabit unde producta summa de notato residuo dempta reliquū per partes hoze gradus stelle diuidetur: eaqz est distantia stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distantia deprehensa cū extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistram quidem ad exagonuz. 60. tetragonū. 90. ad trigonum. 120. gradus adijcentur. in dextra vero detrahentur. Cuz hec itaqz numero introitu facto in circulum rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assumuntur deinde loco stelle per ortuz climatis vt ante sinistram. Item ad exagonum quidem. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonuz 120. gradus addentur in dexteram vero diminuentur. Cum quo numero in tabula climatis introitu facto quot gradus equales in signo suo demonstauerit assumuntur. Si ergo vtrūqz assumptus equalium graduz numerus in eundem gradum incidit cum gradu eius stelleradij fuerunt. Si vero in diuersos collecta inter numeros differentia per senariū diuiditur: quātumqz diuisio dederit multiplicabitur per horas distantie stelle a cardine: productaqz summa duorum locoz loco stelle per gradus equales in sinistra propinquo: in dextra vero longinquo: adijctur. Quo ergo numerus peruenerit eousqz radij stelle perungunt. Oppositionis deniqz radij per diametrum oppositum significat.

De annis firdariech stellarum simul 7 de annis earum maioribus medijs 7 minoribus.

Anni stellarum quinqz partitiō reperiuēt. Alij qdez sunt firdariech stellarū. Alij sanī magni stellarum anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem 'in iudicia seculi. Alij in vitam humanā. Alij in rerum 7 tpum numeros tuz ex virtute cozpoz stellarum: tuz ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusqz alijsqz atqz alijs per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quozum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	♀	♁	☾	♃	♄	♅	♆	♇
firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		

al 115
 Maiores 120 82 76 108 57 79 57
 al 72
 Medij 39: 7 di. 45 48 66 7 di. 42 7 di. 45 7 di. 40 7 dimidiū
 al 69 7 dimidiū al 39 7 dimidiū

Minores 19 8 20 29 30 12 15

De naturis stellarum septem 7 proprietatibus ducatum per vniuersa rerum genera.

Postremo est vniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum motus expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes reperiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

Ch quidem natura frigidus siccus nonnunquam accidentaliter humidus obscurus asper grauis fetidus vorax tenax: multe cogitationis firmusq; memoziesibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio: terrarum 7 aquarum rerum dimensio 7 pondus: fundi partitio: multaq; interdum possessio: tum 7 manu altuz pars artificiorum vt cementarij fossoraz carpentarij atq; id genus tuz summa 7 egestas nauigia longa via 7 difficilis longum exilium: etiaz prouisus difficultatum 7 periculorum incurius: tum fraudes nequitia doli proditio noxa facinora abhominatio solitudo deliberatio quoq; 7 intellectus: sermo certus 7 amicitia stabilis: longa prouidentia: tum 7 regum consules: omnisq; malitia iniquitas 7 violentia captiuitas: cathene compedes carceres damnatio instantia pertinacia perfidia difficilis ira: nec tamen effrenis omnisq; boni odium 7 inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia passionis dubitatio. Erroz in volucrum labor: pena lesio funera luctusq; funebrij orphani vidui 7 orbi: hereditates resq; antique. Tum senex patres aui proauu eiusq; partis parentes. Tum serui mancipia mercenarij eunuchi vulgus atq; hominum genus infame steriles ignauum detractum: corporis partes auris dextra 7 splen omneq; melancolie genus. Tum malefica fures fossorazq; monumentorum 7 spoliatores: omneq; magice omnisq; maleficij studium postremo

longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorum intellectus: occulta profundo
rum atq; inexhausta sapientia.

♄ Natura calidus humidus dulcis temperat^{us}
equus est eius virtus naturalis ac nutritiua corpo-
ra animantium sobolifq; progentes magnates et
plati: corporis partes aures sinistra et epar: forme
dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intelle-
lectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas
Tum iura leges templa cerimonie religio honestas
fortitudo temperantia iudicia pacifcentia: gratia
vera fides humilitas et obedientia. Accidenter ali-
quando post deliberationem inconsultus reri ag-
gressus: ac difficultatum incurfus. Tum patientia
deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificientia dignitates re-
gna principatus. Tum spes gaudiu munditia continentia paritas beniuo-
lencia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: ho-
minum societates: cohabitatio contubernium sermones quoq; dignitates
promissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens
veneri officio et sibi et suis utilis malum fugiens et bonum appetens prou-
do consilio: graui sermone: et priuatis publicis reb^{us} salubris ac fructuosus.

♂ Mars: natura calidus siccus acutus vehe-
mens atrox: eius est adolescentia vires epar cum
♄ nares cum ♀ corporisq; passiones calide:
tum igni tabula exustio cunctiq; repentini pro-
uentus: reges violenti: inimici inhumani: per-
uersi iudices: iudicia castra regum: clientela ini-
quitas scelera perditio pugna cedes effrenis au-
dacia: stulta securitas: elatio magna tumiditas
iactantia: forme et glorie amor: dissensiones liti-
gia seditiones controuersie predationes oppres-
siones insidia latrocinia: grauis ira: facilis offen-

sa plage vulnera captiuitas discretio: fugiendi difficultas: timor ac tremor: im-
provisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: mani-
festa amicitia: promissus impensus piurus dolosus responsio: et aggressus
promptus atq; ingeniosus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
malignus temporis incompotus omnia contaminans: varie cogitatio nis
in rebus cogitandis: in rerum commutatione commutatio: multi murmuris
et pene deformis inuerecundus incestus spurcus ingratus: pugnanti grauis
parturienti inimicus: partui periculosus nonnunq; abortus: causa eiusdem:
et mediocre hominu genus. Tum et pecudum custodia iumento: utq; causa
et procuratio. Tum et vulneru et lesionu causa plurimumq; cururgia omneq;

ferarium omne cruentum artificiumq; mortiferuz. Nam eiusdē mortis acerbum duo reliquum imago D & ¶ particeps.

Sol natura igneus temperatus: eius est omnis eorum nitor & claritas vniuersalis vita caput animantis cum animali spiritu atq; oculo dextro. Opinio quoq; & ratio tum mediū zone habitabilis: reges & p̄mates: concilia & ceterus hominum: fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificencia: habitu bona existimatio: ambitio: multa q; auri cupiditas perspicuitas in iudicia graue eloquium vicinis noxius remotis cōtra se q; inter hec nunc cōmodus eiusq; hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligentias tum patres & fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malozū vltio regimē imperiale summe diuinitatis contemplatio.

Venus frigida & humida temperata eius est mulierum genus minorēsq; sorores. Tum vestimenta omnisq; cultus ac redimicula euz aureisq; & argenteis ornamentis: tum frequens balneum & ablutio forme quoq; aptitudo gratiosa cū multa facetia amor musice gaudia loci omnisq; instrumentalis melodia cum ipsis ē instrumentis atq; motibus adaptis. Tum sp̄onse cum sp̄osalibus: ac thalamis cum triplici iure coniugij simul: etiā odorā dulcia ac suauia queq; ludi incesseris atq; aleis oia preter studia: amor: lasciuia: dulces que rele: effeminatio: indignatio: fallacta: frequens mendacium ac periuria. Tum vina mella potusque inebriabilis ipsaque ebuctas: luxuria: fornicatio omneq; id genus tum naturalis vltus q; cōtra naturam in violibet sexu tamq; legitimi q; illiciti euz ipsis omnium auctoribus sumulq; omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum charitas pietas facilis crudelitas voluntaria receptio valitudo corporis animi debilitas multa carnositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuitie: & oblectamenta eo r̄q; studio inquisitio. Tum subtilia mirandaq; artificia: vt egregie picture atq; future cū suis artificibus tum fora & tentoria odorūq; mercature. Postremo scientiarum int̄ctio. Templa deinde legis obseruatio ius equabile.

CMercurius promiscuus ad omnem commu-
 rionis assensum facilis eius pueritia cum maio-
 ribus fratribus multoq; pueroꝝ amore. Tuz
 diuinitatis fides propheticæ s̄mone discipline do-
 ctos cum discipulis ingenium : ratio: eloquen-
 tia: precepta eorumq; obseruatio: plena sapiētia:
 sana doctrina : salubris exhortatio arguta dece-
 ptio: probabiles idutiones necessarij sylogismi:
 philosophiæ ac poctriæ studium: plurimumq; in
 mathematica: arithmetica : geometrie: ⁊ astro-
 nomie nec sine metrica ⁊ richimica. Tum diuinitio
 num sortilege quoq; cum augurijs ⁊ auspicijs preterea grata ⁊ fructuosa fa-
 cundia. Tum libri comēta scribe eorūq; officij acuta ⁊ ppierea officia dili-
 gens oium sciarū vsus ⁊ exercitatio cū eleganti nouitatis inuentione ac secre-
 toꝝ intellectui soli diuinitati patentij rarū gaudiū rare delicie tenuis volu-
 ptas tum pꝛouidū consiliū: fama: rumores: ambitio magis glorie cāe deinde
 qōnes: arbutaria aerea: appoteticæ questus cū multo sumptu ac falsitate.
 Mercature patiens negotiationes furta: fraudulencia: maliuolencia: igna-
 uia: inimicitie: timor: seruitus: dubij atq; inuoluti affectus obediētia cū sum-
 ma itentiōe ac mitti in alienos dolores cū passione fratruꝝ amor pꝛulsio le-
 gis obseruatio verax causata ingrata vocis modulario aptitudo in omne
 artificij cunctoꝝq; pfectio cōfidenti oium pfectiōe. Postremo suendi: radē
 di: pectendi: adapta manus cū suis instris ⁊ artificibus. Nam ⁊ fontium sca-
 turigines amniuz: decursus aquarum deriuationes.

Cfrida accēta triterdū cala ad lunē lucens
 leuis ad oia faciens negocia: formā: gaudiū: fa-
 mā affectās: ei⁹ sunt negocioꝝ inida, reges ⁊ pꝛi-
 cipatus sba cuz victualib⁹ affectū psecutio itētio
 in scias legez altoꝝq; pteplatioez tuz ⁊ carmi-
 nuz vires varij mor⁹ animi studiorūq; in terra-
 rū atq; aqꝛuz cōputo ac dimēsiōe debilis tñ sen-
 sus tenuis memoria preterea matrone piugia gra-
 uide nutritura ⁊ nutrites m̄fes auie matorezq;
 sozores nūcū mādata fugitiui mēda cū delatio
 assentatio oib⁹ morib⁹ accomoda ⁊ accepta ni-
 hilominus laus corporum saluti studiosa, multum edax parum venerea.

Chij ergo stellarum ducatus vt nunquaz omnes simul in vno corpore in-
 ueniuntur sic nec ex vllō loco simplicie stelle habitū per diuersa tempo-
 ra colliguntur.

CLiber octauus. 8. habet capitula. **C**Primum de causa ptiū. **C**Se-
 cundū de diuisione. **C**Tertium de partibus stellaruz. **C**Quartū de parti-
 bus signozum. **C**Quintum de partibus. **C**Sextum de conuentu ptiū
CSeptimū de ducibus ptiū. **C**Octauum de eorum iuicem intentione.

Dones stellaz ac sydere virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellaz aut syderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Quis enim antiquitas in his tribus ducibus concutit primo stellis: secundo ignis: tertio utroque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tertius more accidentis potum in assensum succedit quod nonnulli veterum primis omisis terij tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tamen cunctique sequaces eius perfarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducentem cum loco suo. Secundo domiciliuz eius negotij eiusque dominum. Tertio partem negotio attinentum cum loco atque domino suo consulunt eque ut de ceteris conuentum eius cum stellis et respectum ducumque ac transitum metientes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitatem ducatus earum inequalitas sequitur ut promptius inter stellas eiusdem ducatus pars. Quoadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducum distantie dimensio ad perpendicularitas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa existit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sydera ducunt non simpliciter aliquo ducatu perpendicularium verum permutationem duorum aut plurius idem designatum quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quod pre ceteris sequamur aut cum dominorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero fortior hic itaque negotij partem educi necessarium est que cum alter virtus testimonia accesserit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necesse est ex tribus eas principis oriri constans est quorum duo naturalia firma tertium mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumuntur eorumque primum a quo tertium a quo numerus collectus incipit: verbi gratia ab hac ad illam collectus graduum numerus atque in initio ab orientis gradu aut alium desumpto per trigenos gradus educias ut steterit partis locus fugit. Quod autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam orientis rerum initus preest iure sepius ab ipso iniciandum videtur. Nam quidem interdum aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est quod ei negotio affinius attinet quapropter ut dictum est: tertium hoc principium mutabile est. Quoniam vero stellarum omnium circuitus zodiaci axe ambit sicque oriens quidem per zodiaci gradus computatur: dicitur enim ut stellam sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deduceretur non vero per orientium gradus sunt enim de circulo vel recto vel ver-

ticali quorum poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut Ptholomeo placet graduum. 23. puncto 2. 51.

¶ De diuisione.

Caplm. 2.

Is itaq; positis he partes iter principia tractatus z numero z nominibus distinguende videntur. Omnes etenim quas per sarum babilonie z egyptij auctoritas firmavit in libris eorum. 97. inueniuntur trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signozum partes. Ex tertia diuerse ab vtriusq; necessarie tazlin quibusdam generie atq; annalium locis necno z questionibus plurisq; ali quozumq; ngociozum incijs. ¶ Primi generis partes. 7. sunt numero singule singularum stellarum quarum z nominibus appellantur. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabuntur. Orientis tres prima vite secunda sustentationis tertia sensus z rationis. ¶ Secundi. iij. prima opum secunda mutandi tertia inueniendi. ¶ Terti. iij. prima fratrum : secunda numeri fratrum : tertia mortis fratrum. ¶ Quarti. 8. prima patrum : secunda mortis patrum : tertia auozum : quarta generis : quinta fundi iuxta Hermetez. 6. iuxta ceteros perlas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quinti. 5. prima prolis : secunda hoze z numeru natozum : tertia prolis maxime : quarta femine. Quinta discretiois vtrum ne masculus sit an femina. ¶ Sexti. 4. prima egritudinis iuxta Hermetez : secunda iuxta Velitem : tertia seruozum : quarta captiuorum. ¶ Septimi. 16. prima coniugiozum virozum iuxta Hermetem : secunda iuxta Velitem : tertia qua viri feminas aliciunt : quarta euentus maris cum femina. quinta adulterij : sexta desponsationis femine iuxta Hermetez septima iuxta Velitem : octaua qua femine viros aliciunt : nona conuentus femine cum viro : decima adulterij femine : vndecima castitatis : duo decima coniugij vtriusq; sexus : decima tertia horum desponsationis : decima quarta pacti z modi nupriarum : decima quinta agnatozum : decima sexta contra uersiarum z aduersariozum. ¶ Octaui. 5. prima mortis : secunda stelle necessitatis : tertia anni timendi : quarta loci periculosi : quinta doloris z angustie. ¶ Noni. 7. prima itineris : secunda nauigij : tertia religionis : quarta ingenij z providentie : quinta scientiarum z sapientie sexta memoze placitandi z fabularum : septima rumozum vtrum ne veri sint an falsi. ¶ Decimi 12. prima potestatis nati : secunda patrisq; discretionis : tertia consiliarium principum z regum : quarta victorie regis z facultates : quinta subite exaltationis : sexta nobilitatis : septima sequacium regis z militie : octaua regis officij nati : nona opis manualis : decima mercature : vndecima operis debiti : duo decima matru. ¶ Undecimi. 11. prima diuitiaru : secunda amabilitatis. tertia notitie inter hoies z prectj : quarta deliberationis : quinta deliciaru : sexta spei : septima amicozum : octaua penurie : nona abundantie : decima ingenuitatis animi : vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodeci-

mi. 3. prima inimicorum iuxta Hermetem: secunda iuxta alios: tertia laboris
 et pene. Tertij generis partes. 10. sunt numero prima est pars halgiphel. secu-
 da victiosi corporis: tertia strenuitatis et audacie. quarta feritatis et angustie
 in pugna: quinta fraudis et doli: sexta loci negotij: septima impedimentum re-
 rum iuxta egyptios: octaua iuxta perlas: nona retributio is: decima vcracis
 effectus. ¶ Sicut igitur omnes ut predictimus. 97. partium stellarum per se:
 partem domiciliorum: partem absolute: ad rerum naturam assumptam.

¶ De partibus stellarum.

Capitulum. 3.

Dinceps ut proposuimus ordine cuncta sequemur:
 atque in primis primum genus assumetes omnes
 generaliter omnis negotij partes inter geminos eiusdem du-
 ces firmi. Cum igitur stelle due equaliter in naturali eiusdem
 rei ducatu conueniunt fueritque altera ut solet interdum ut a
 fortioris hanc a fortiori incipiendum erit ut sol et saturnus
 cum equaliter ad patris ducatum ducunt suntque eiusdem hanc ambo vi-
 delicet diurni: quia sol die fortior est die ab ipso fit initium. Quo d si equali-
 ter in ducatu conueniant suntque alter diurnus alter nocturnus die a diurno
 nocte a nocturno inchoabimus utpote sol et luna cum equaliter ifortune du-
 catu conueniant die tamen a sole nocte a luna sumitur recte initium ut ille
 diurna ille nocturna fortuna est. Cum vero die nocturne alteri altero fortio-
 ris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quoties vero ducatus signi est eiusque
 domini sepius a domino fit initium. ¶ Est enim omnis signi ducatus eius
 domini non vero conuertitur quod tamen si fortius ad rem duxerit interdum
 et ab ipso fit initium: deinde in comunione assumitur oriens: aut alia vel
 circuli vel stellarum loca. Sic enim collectio inter primos duces numero adij-
 ciuntur gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitque totius initium a prin-
 cipio signi vndeque per gradus equales. Accidit interdum ut dum stella ad do-
 micilium assumetur alterius sit eiusdem rei domicilium alterum computo:
 verbi gratia. Oriente cancro in quarto climate: leo quem numero semper
 opum domicilium est. Cancro vero computo nonnunquam quod cuius accidit pro eo
 negotio sumetur: a luna usque ad sequentem in cancro quo oriens illic simul
 et secundo domina est non tamen usque ad solem dominum leonis. ¶ Pri-
 ma est pars lune inter solem et lunam sumenda recte quidem cum sol cunctis
 celestibus clario: diurnum lumen generali mundi fortuna vniuersali vite
 atque domine rerum magnitudini et splendori atque summis dignitatibus gra-
 dibus presit: luna vero lumen nocturnum proxima est post solem claritate et
 fortuna corporibus eorumque alimentis atque incrementis atque aliis rerum
 nature ac necessitati ducatum prebens. Que cum ita sint conueniente equidem
 die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoque numero gra-
 duum orientius totumque a principio orientis inceptum ac per gradus equa-
 les deductum partis locum signi: ut si quando ambo lunam in eodem pun-
 cto reperiuntur pars etiam in ipso orientis puncto persistat que quomodo lune
 est cuius quotidiana necessitas et usus eadem et pars fortune appellatur. Se-

quitur aut secundaria vice omnino luminum virtutem ac proficitatem ad
animam et corpus multa virtutem: formam: fortunam: dignitates: opes: sa-
pientia: intellectus: cogitationes negotia: opera: rerumque initia ducens. Ob-
tinuit ergo pro tanta virtutis elegancia ut et pars lune sit et oriens lune nec si-
ne causa. Quotiens enim transacto hore diei per partes hore ipsius diei mul-
tiplicabuntur. Totaque summa a loco lune deducatur aut in ipsum partis for-
tune locum aut certe in proximum: necesse est peruenire recta solis imitatione
a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gradus per-
uenit. Igitur ut luna prima et vniuersaliter in omni negotio consulitur ita
pars eius pre ceteris omnibus omni negotio accipitur. ¶ Pars solis inter
solem et lunam sumitur. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantum
in ipsis est appareat solumque lune huiusmodi altero manifeste pateat ad hoc
nec vlla aliarum in rerum effectu et generationibus pars lunaris virtuti po-
tente merito pars solis tanquam vniuersalis rerum patris die a coniuge luna ad
solem: nocte a sole ad lunam summi debuit summeque orientis gradibus ad-
ditis a principio orientis deductus numerus locum signi: hec est itaque pars
quam solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocat partem celati que est in-
trinseci bonum. Imitatur autem partem fortune per omnia magis tantum
intrinsicum spectans quemadmodum et illa plus extrinsecum amplectitur.
Erat enim conueniens: ut quemadmodum pars lune corporis accidentia de-
signaret sic pars solis anime proprietates moderaretur utraque in ore pare-
tum utriusque communicans ea se ratione habentes: ut die quidem pars fortu-
ne ducatur virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compagi-
nem utriusque ad nature secreta rerum altitudinem vniuersam absconditam: lon-
geque remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatione.
Cum ad honores et gloriam atque aurarum temperiem ducens has non nul-
li commutant: ita ut eam que lune est soli attribuant que solis lune: sed ratio
que exposita est obtinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gradu
saturni ad gradum partis lune: nocte conuerso adiectisque orientis gradibus
a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram rerum pro-
videntiam et memoriam ad segnitiam et desidiam et tenacitatem ad perdi-
tam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edificia: nauigia: ma-
lesicia: carceres: catenas: metum: senectam: motumque mortis. ¶ Pars iouis
pars mortalitatis sumitur die a parte solis ad locum iouis nocte conuerso
adiectisque orientis gradibus a principio inchoat ducit itaque more iouis ad
motum compositionem gratiam et honestatem: iustitiam: leges: honorem:
dignitates: prudentiam: temperantiam: societates: amicitiam: liberalitatem re-
rumque finem. ¶ Pars martis pars strenuitatis sumitur die a parte
lune nocte conuerso assumptisque orientis gradibus a principio instituit
ducit ergo lege Martis ad animositatem: malitiam: acumen: securitates: vio-
lentiam: iniquitatem: flagitia: crudelitatem: controuersias: pugnam: cedem:
omneque genus mortis. acerbe. ¶ Pars veneris pars amoris sumitur die aper-

se fortune ad partem celate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiaz moze ueneris ad voluptates: delicias: iocos: can- tilenas: amicitiam: gratiam aptitudinem: ad omnem iocū suauē dulce: om- neq; uenerij officij genus. ¶ Pars mercurij pars ingenij et memorie sumi- tur die aperte boni ad partem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gra- dibus a principio incipit ducitq; moze mercurij ad solertiam: intellectum: eloquentiam: de inceptions mercaturam uaria ingenia: omneq; studium et artificium ad hunc moduz. Partes stellarum hermes inueniendas tradi- dit quarum hi sunt generales ducatus singulares naq; prout incidunt iudi- ciorum tractatibus reliquimus hic vniuersaliter de omnibus adijciētes: vt sint stellarum ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore va- riantur sic et partium ducatus locorumq; mutationes in ducatus discretio- nem magno pere seruari conuenit.

De partibus signorum. Capitulū quartum.

Sequitur vt deinceps ptes ordinemus: dicemus igitur sumendi singulas diuersorumq; dis- soluantiam in sumendo tum quid rectius sit postremo genera- les signoz ducatus premissis tum paucis que antea necessa- ria sunt. Sunt enim nonnulli qui cum plures domiciliij vni- us partes inueniunt imperitie necessitate quadam insumen- dum discordent. Quapropter id ex animandi causa exponendum erat. Cū ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniatur nos hermetem et perlas plurimum sequamur que singulas ex huius ducibus in eodem na- turaliter ducatu consentientibus sumunt qui cū singula domicilia diuersis rebus varijsq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullā vnā partem tante rerum diuersitati designande sufficere posse intellexerūt. Qua propter et singulis prout opus erat plures adinuenerūt partes diuersa do- miciliorum parcientes officia. Que cum generaliter qdem in ipsius domi- cilium designatione cōmunicent: habent tamen speciales suas et proprietates: verbi gratia. Adors quidem genus: species vero naturalis acerba in na- tura expectata repentina hūc similia: vnde mortis domicilio quandoque erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia di- stantes: nec tamen singulis omniū domiciliorum officijs sue cuiq; tribuun- tur partes vt quantum cum specialis sit numerum: et inciozum nulla tamē seorsum mīm pars nulla inciozum tradita reperitur seu q; hic huiusmodi inter ea determinarunt coma vellent seu q; speciali certitudine non inuenta generali officio relinquere mallent. Cū igitur has partes indagemus: singu- lariter quidem dare rationem longum esset: verum partim data partim stu- diosi ingenij relinquimus.

Rientis partium prima pars vite sumitur inter Ψ et H : H enim et Ψ supremi stellarum ac grauissimi ut rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accommodi reperiunt: assumpto oriente particeps que vite preest: die quidem a Ψ ad H nocte conuerso. Ducit igitur ad vitam corporisq; statum et anime: ac salua quidem ad vite impendium corporis salutem anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atq; firmitatis: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori fortiorq; fortuna perficitur: nulla vero pars \odot et M fortuna eque in anima corporisq; natura potens quozum amica atq; firma copages vite firmamentum est stabilitas: die quidem a parte M ad partem \odot nocte conuerso sumpta ab oriente incipit et pariter cognata. Ducit autem ad nati formam et similitudinem partuq; modum: salua quidem forme decorem corporis integritatem et validitatem status decentem habitudinem gratiosas: ceteraq; id genus comoda proficit itineribus quoq; salubris et utilis: corrupta contra: que si duci paterna accliuus reperitur formam nati ad patris eiusque generis similitudinem effingit: si materne ad matris eiusque cognationis exemplar. Quociens itaq; discernendum fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primum oriente aut nati aut anni sue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu domini sui aut cum orientis domino aliorumue cardinum pariter et accedens rez imperpetuum firmat remota contra. Sin autem ut accedens pariter infortuna nata: firmat quidem sed detrimento et noxe: si fortunata fortune et gaudio. Sin autem ut remota simul et fortunata: mutabile quidem sed deinde fortunam consecutam infortunium si infortunata. ¶ Tertia sensus et rationis quoniam Ψ sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. M vero acumen vigilantia leuitas: die quidem a Ψ ad M : nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur uterq; mutatione ad sensum discretione eloquentiam et sapientiam siq; vel ipsa vel dominus eius cum orientis domino fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. Ψ forti respecta ciosse rationis sumiq; ingenij promissum est: si M multi acuminis et perspicacitatis.

Secundi partium prima opum exopum ducibus sumitur: die noctuq; a dno scdi ad gra. secundi incipitq; ab oriente. Ducit autem ad questus necessaria et virtualia: salua quidem fructuosa: corrupta contra. Non enim vsq; ad utilitarum copias aspirat que primo Ψ ducum sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a H ad Ψ sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dnis eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiando disperdunt: salui contra. ¶ Tertia inueniendi die a Ψ ad M : nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eorum que decidunt siue obmuscuntur qui quam in via aliquoue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum solem vel lunam aut in eorum

amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditaz inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuentionum promissum.

Tertii partium pars prima fratrum: quonia h et ♃ pri mi stellarum: et continui atq; h virtus retentiu. ♃ generatiua que duo primordia sunt omnis genturie. In omni vero generatione primi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocteq; a h ad ♃ sumendavisa: sicq; ab oriente incipere: alijs naq; potius a ♃ ad ♃ sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eoz vsq; adeo concepta sit fraterna societas: vt apud veteres licet interdum ♃ h filius: nonnunq; tamē et fratres memorantur ambo celi parte geniti. Ducum igitur euz do micij sui domino ad status fraterni societates et amicitias negotia et amicitia que sunt dño suo signa multe p̄olis occupant: multos p̄mittit fratres: pau ce pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantū inter est a parte vsq; ad domicilij dñi vel uerso per singula signa singulos nu merando bipartito si interfuerit duplicato: quotq; interfluunt stelle per sin gula singulis anumeratis. **S**ecunda numerz fratrum die noctuq; a ♃ ad h ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñis suis inter signa multe pau ceue p̄olis fratrum numerum discernunt. Numerus aut per signa et stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiā maio res quibus etiā respicientes iuxta annorum suorum numeros adq̄cunt. **T**ertia mortis fratru et forozū die a ☉ ad gradū. 10. nocte conuerso sum pta ab oriente. Hec igitur vt mortem fratrum inuuit: cum vel signoz circui tum vel per gradum dictum quorum prima a dyvara sim tecti vocant vsq; fratris ducē vel forozis peruenit vel cōuerso hoc ad illum periculosum est.

Quarti partium prima pars partis: qm̄ h antiquitas: ac masculina natura vnde patris ducatu sortis: similiter qm̄ omnis nati vite cā pater est. ☉ autē vniuersalis animantium vite auctor: vnde ipse in patris ducatu concessit. Die a ☉ ad h nocte cōuerso sumpta ab oriente incipit. Et si h sub radjs extiterit vice eius succedit ♃. Sunt qui euz id accidit eam inter ♂ et ♃ colligūt: sed hermetis auctoritas grauior: quoni am nec ☉ id ducatu prohibet et ♃ patris grauitati ♂ cognatio. Hec itaq; cum hospicij sui dño ad patris statū fortunam et comoda spectat. Nā cum dño suo salua ac p̄spera patris honorem et fortunas accumulāt in cōītra sicq; fortunati vitā produciunt correpti decurtant. Hec etiā cum dño suo ipsi nato quoq; regni et potētie dux est. **S**ecūda die mortis a h ad ♃ nocte uerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas et occasiōes mortis patriū **T**imenda qdem quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris cōsequetur aut eius ducem alteruter. **T**ertia auoz die a dño ☉ ad h nocte cōuerso

ab oriente inchoat. **Q** si **Q** interim **Q** graditur sumitur a primo **Q** ad **H**: si alterutrum **H** domiciliorum a **Q** ad **H** nec interest vtrūlibet. **H** interim sub radis fuerit aut extra. Nec ergo cum domino suo quotiens infortunia cōfēquitur auorum noxam minatur cū fortunatis salubris et vtilis. **Q** Quarta pars genealogie sumitur die a **H** ad **♁** nocte e conuerso: adiectisq; **♀** de signo suo gradibus a principio inchoat. Nec itaq; si cardinem tenet domino suo respecta aut **Q** saltem medietate celi domino ceterumue cardinum domini amica figura natum celsa nobilitate clarisq; natalibus p̄dicat: quantumq; infra substituerit tantū degeneret. **Q** Quinta hereditatum hermetis die noctuq; a **H** ad **♁** sumpta ab oriente incipit. Nec cum domino suo salua et prospera amplitudine agri frugumq; abundantiam promittit: aduersa contra. **Q** Sexta hereditatum persarum die a **♀** ad **♁** nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdem iudicij. **Q** Septima agriculture die noctuq; a **♀** ad **H** sumpta ab oriente inchoat. prospera itaq; et ipsa et dñis eius sementi atque initionibus fructus multiplicat aduersa contra. **Q** Octaua pars finis rerū sumitur die noctuq; a **H** ad dominum coniunctionis vel oppositionis initionemq; ab oriente sumit que si cum domino suo in signo directi ortus incidit vitam actusq; nati ad beatiū finem producit aduersi atq; in signis obliquis cōtra. Si autem variatur vt hoc in hoc signorum genere ille in illo ad eundem ducatum et modū variant: vt tñ locus partis postremū obtineat.

Quarta partiu prima ps prolis sumit vt hermeti placeat die a **♁** ad **H** nocte conuerso: sicq; ab oriente deducta: quā hehil qdē die noctuq; a **♁** ad **H** sumit. Obtinuit hermes q; die parti vite: nocte pti fratru cognata aptior sit. Nec itaq; distinctū vtrū ne habiturus prolem sit quispiā sterilis futurus. Si enim pariter cuz domino suo in signa fecunda incidit prolē promittit: in sterilibus negat. Sic et numerum filiorū determinat inter signa multe pauceue prolis hac discretione habita salua q; eadem datam prolem saluat: corrupta negat: ducit etiam ad statū prolis q; apud parentes obtinet gratiam. Sumpto deinde quantum interest a parte vsq; ad eius dñm aut conuerso q; interfuerunt signa tot partus narrabimus bipartitis tñ duplicatis singulisq; per singulas stellas si que interfuerūt annumeratis. **Q** Secunda pars hore nati numerumq; natozum: vt sexus discretionis: quoniā **♁** humor temperatus. **♁** vero calor voluptarius: omnisq; generationis causa voluptas calor ē humor temperans: die noctuq; a **♁** ad **♁** sumpta ab oriente deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natozum metitur. Quotiens enim deinde **♁** liber et fortis hanc partem vel corpore vel radis consequitur: partem restaurat que si in signum masculinum incidit plures masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem ducit: et ipsam et dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus: deinde partis annos minores vel medios vel etiam minores pariter et cum respicientium additamētis. **Q** Ter-

tia pars proles masculae que quoniam **I**nfantia **¶** proles mascula sumi-
 tur: die noctuq; ad **D** ad **¶** incipitq; ab oriente: hanc herkil a **D** ad **H** su-
 mit. Obtinuit hermes prout **¶** geniture q; **H** promptius est que cum do-
 mino suo prospera nato honores et diuitias parat aduersa contra. **¶** Quar-
 ta pars proles femine die noctuq; a **D** ad **¶** cum proles femina ab oriente
 inchoans: hanc herkil nocte conuertit: obtinuit hermes prout utraq; no-
 cturna **¶** die noctuq; in ducatu fortior: que prospera natura adonas ho-
 nestia conubia ditat: aduersa contra: he due partes pro habitudine sua in fra-
 trem et sororem ut alteri preferatur discernit. **¶** Quinta pars sexum discer-
 nit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet quesit. Sumpta namq; die a domi-
 no **D** ad **D** nocte conuerso in signo masculino masculum: in femineo femi-
 nam iudicat.

Sexti partium prima incommoditatis corpore atq; passio-
 num: hermetis: quoniam omnis dolor superabun-
 dantium qualitatum est merito ab infortunijs inquitur die
 a **H** ad **¶** nocte conuerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo
 et dominus eius multe passionis grauiumq; morborum
 causa est: salua salutis. **¶** Secunda pars cgritudinis aliorum
 die noctuq; a **¶** ad **¶** ad eadem: omnia ducens preter cronicas. **¶** Tertia
 pars seruum: quoniam omnis cursus ac seruitia et subiectiones infirma-
 rum stellarum sunt hermeti placent: ut die noctuq; a **¶** ad **D** sumatur sicq;
 ab oriente incipiat: ita ut cum domino suo prospera seruitijs copiosus questus
 consequendos promittit: aduerso labore inutilem et penam parte prospera
 dominus aduersus questus quidem: sed deinde penam: conuerso contra: hoc in si-
 gno multe proles multam subiectionem et seruitutem intendit in sterili raris
 hanc herkil nocte conuertit et zedam froch die a **¶** ad partem fortune no-
 cte conuerso: legem hermes obtinuit. **¶** Quarta captiuitatis die a domino **O**
 ad **O** nocte a domino **D** ad lunam sumpta ab oriente inchoat: hec libera for-
 tunatis iuncta: familiariter consistens captiuitatem omnemq; huiusmodi an-
 gustiam vitat: corrupta penis et cruciatibus inuoluit.

Septimi partium prima desponsationis viri: quonia
 h primatia ac natura mascula: **¶** feminea.
 Masculus vero prior femina. Hermes die nocte iugis a **H** ad
¶ sumens ab oriente deducens. hec itaq; cum domino suo viri
 coniugia tractat. Salua quidem honestis et egregijs thala-
 mis ditans: corrupta contra: quoniam **¶** fortis aut radios
 consequitur desponsationem constituit. **¶** Secunda velitis die noctuq; a
O ad **¶** sumpta ab oriente incipit. Harum duarum prima pars qua viri fe-
 minas alliciunt. **¶** Tertia pars coitus viri similis. **¶** Huic similis est quar-
 ta pars adulterij atq; fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via.

Libere siquidē z prospere suis queqz officijs vtilēs ac salubres: aduerse cō-
 tra quinta z sexta que in cōnubio femine sumitur. Hermes primam que vi-
 ri cōnubio data est conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum
 transfert. ¶ Septima eiusdē rei vvelitis die noctuqz a ☽ ad ☿ sumens ab
 oriente instituit quam ceteri per se nocte puerunt. ¶ Octaua z nona vve-
 lis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars
 coitus femine similis eiusdem. ¶ Decima est pars adulteriꝝ atqz fornicatio-
 nis femine: similiter z harum omnium simplex consilium. Nam salue quideꝝ
 suis queqz officijs comode aduerse contra. ¶ Undecima pars castitatis fe-
 mine die noctuqz a ☽ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo re-
 peritur domino suo respecta: aut saltim fortunatis castam ac modestam pa-
 rit bipartito fortunata respecta ♀ quidem indulget incestam inde cohibet.
 In tropico fortunatis visa effreni ardore damnat: nisi quantū fortunata ca-
 stigan. Nam si pariter infortunijs eiusdem alienis incōtinentem edit ac for-
 san inucrecundam storum. ¶ Duodecima pars cōiugij vtriusqz sexus su-
 mitur die noctuqz a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitqz ab oriente
 que si infortunijs iuncta reperitur z respecta infausti federis omnium cuius
 dño aduerse locato si pariter ♀ h corrupta: aut sub radijs nunq̄ iungunt.
 ¶ Tertiadecima pars hore coniungendi die noctuqz a ☉ ad ☽ sumpta ab
 oriente inchoat: quā cum ♀ fortis corpore aut sub radijs consequitur cōi-
 ugiꝝ dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum cōsistit. ¶ Quar-
 ta decima pars ingenij atqz studij componendi cōiugium: die noctuqz a ☉
 ad ☽ sumpta a ♀ deducit que prospera id studium ad optatum finem per-
 ducit: aduerse contra. ¶ Quintadecima pars natoꝝum die noctuqz a ♀ ad
 ♀ sumpta ab oriente incipit que cum dño suo fortunata honestis clarisqz
 natis adornat: infelix cōtra. ¶ Sextadecima pars controuersie die a ☿ ad
 ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cū domi-
 no eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum potendum: sicqz
 pariter corrupta litigijs damna z supplicia minatur. Si vero cum domino
 in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Qtaui partium primam partem mortis: quoniam Decoꝝ
 porum cōditionem ducit: octaua mortem: h ve-
 ro interitus: dolor angustia z luctus Hermes ex his tribus
 eliciens die noctuqz a ☽ ad gradū octauū sumptā adiectisqz
 h gradibus a principijs eius signi instituit. Decimaqz si z ip-
 sa z dñs eius corrupti sunt beniuolarū respectu mortez acer-
 bam minant: liberi vō mitez: hāc alij inter ☿ z ♀ legūt Hermes obtinuit.
 ¶ Scda pars stelle necatis: qm̄ oriētis dñs animā ducit: Decoꝝ quo cō-
 pages vita est solutio interitus: die a dño orientis ad ☽ nocte puerfo ab ori-
 ente inchoat: huius dñm si ☽ sola respiciens signum sectorum mēbroꝝ oc-

cupat pariter corrupta necat: libera de memoria truncat. ¶ Tertia pars anni metuendi die noctuq; a h ad dominum coniunctionis aut oppositiōis sumpta ab oriente inchoat. Nec itaq; atq; dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quā cum annus nati consequitur aut illa ad orientem eiusue dominum vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minarum effectum instaurat. ¶ Quarta pars loci metuendi die a h ad s nocte conuerso sumpta a ♀ signo incipit. Nec cū orientis domino infelix in eo signo ductus sui officium trahat. Itaq; cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad orientem eiusue dominum vitolibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominē grauib; usq; impedimentis inuoluit: huc si infortuna accedunt decrementi passionē: atq; supplicij mina ei preferim loco cum eius signi ductus preest. ¶ Quinta pars angustie die a h ad ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum dño suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauitera aduersat: nisi fortunata intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Nec si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitaz infaustam deducit.

Noni partiu; prima pars itineris die noctuq; a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoas nati itinera metitur itinerumq; negocia. ¶ Secūda pars negotij die a h ad .15. gradum s: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum insignis aqueis nauigij fecūdos parat questus: corrupta metu z periculis damnat in eo gradu cum h reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. ¶ Tertia pars religionis die a j ad ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Nec cū domino suo orientis domino iuncta dumtaxat libero vitam nati religionem z honestatem ornat: corrupta ptra. ¶ Quarta pars prouidentie die a h ad j nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducti autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie h orientali super terram sua recepta aut j potenti amice respecta. ¶ Quinta pars scientiarum: quoniam h firmamentum z memoria z prudentia z intellectus. Mercurij ingenium scripture z eloquentie recte ex his tribus sumitur die a saturno ad iouē nocte conuerso: atq; a mercurij signo deducta ad alteram sapiētiam artificia variasq; scientias ducti magisq; salua ducibus: his fortibus amice recepta. ¶ Sexta fame z hystoriarum die a sole ad iouem nocte conuersa sumpta ab .o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut orientis domino respecta: hystoriarum atq; rumorum capacitate acuit memoriam firmat pronūciationem expedit. ¶ Septima rumorum inter verum z falsum discretionis die noctuque a mercurio ad lunam ab .o. inchoans que cum in cardine aut signo firmo seu directi ortus reperitur veruz indicat minus aliter.

Decimi partū prima principatus et potētiā nati quonia sol lumen diurnuz nati vite honori atq; potentie preest. Luna vero nocturnum: secunda virtute solem sequens. Et his atq; principatibus eorum summittitur die qui dem a sole ad principatum nocte a luna ad eius principatū sicq; ad orientem deducitur: hec ergo si in summo aut cū stellis fortibus familiariter consistentibus reperitur nato principatuz graueq; potentiam promittit. **¶** Si die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente ducatum obtineret simul itaq; si familiariter cōstitierint sui q; officij participes honoris et potentie promissum. **¶** Secunda regis die a marte ad lunam nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat hec cū domino salus orientis atq; decimi domini permixta aut regem magnum parat aut virum reginee auctoritatis et reuerentie. **¶** Tercia consiliū regis atq; primatum curie: quoniam mercurius in dando et accipiēdo scripturis eloquentie et consilijs preest. Martis autē vis mine in iurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat prospera igitur et dominus eius et ipsa cum orientis domino nato eiusino di officia atq; dignitates offerunt. **¶** Quarta regis et facultatuz atq; victorie eius die a sole ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat. **¶** Scilicet sub radijs sit iupiter vicez suscipit hec quo q; nato regis honoz et dux est magisq; duci domino permixta atq; orientis in eius signo si pariter orientis domino testimonium fuerit cuncta optata demuz consequenda promittit. **¶** Quinta subire exaltationis die a saturno ad partem fortunę nocte conuerso ab. o. inchoat que si taz orienti q; fortunatis accomoda existerit natum subito eleuat. **¶** Sexta auctoritatis magniq; nominis die noctuq; a mercurio ad solem ab. o. inchoans graui auctoritate et amplitudine natum predicat. **¶** Si cum stella. 10. particeps reperitur diuitias amplamq; potentiam machinat. **¶** Septima curie regis et militie die a marte ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. incipit si cum domino suo orientis domino miscetur natum curie regis inserit. **¶** Octaua regis atq; operis nati quoniam saturni labor lune officia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab. o. incipit que prospera curz domino suo regnum et potentiaz parat sicq; pariter in geminis aut virgine egregia opera cellaq; artificia. **¶** Nona mercature aut manualis operis die a mercurio ad venerem nocte conuerso ab. o. inchoat ducit igitur cum domino suo ad artificium officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia et id genus cum lanifica pretiosa vestiumq; et ornamentozum apparatus his sumilia. Tum etiam gemmarum et specierum diuersorumq; genera mercatura. **¶** Cum domino suo orientis dno permixta subtili manu aptitudini quectus et honores promittit. **¶** Decima mercature iuxta alios perlas aperte solis ad partem lune nocte conuerso ab. o. inchoat hec curz premissa in respectu mercurij cum receptione natum mercature officio additum sicq; pariter prospere mercaturis copiosos questus aduerse cōtra. **¶** Undecima inueuitabilis operis die a sole ad Jovē nocte ab. o. inchoat que orientis domino per

mixta nato necessitati operando imponit atq; in patientem oçj animi. Sic igitur prospera questus aduersa damna parat.

Mdecimi partium. ¶ Prima pars iudiciarum potestatis 7 quoniam partes luminum originis sue ratioi ceteris omnibus virtute preeminet recte die a parte fortune ad partez boni nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat: hec cum fortunatis in loco suo recepta magisq; in 10. aut. II. infortunijs auersis nato perpetue fortune diuiciarum 7 honoris fundamentuz. ¶ Secunda gratie atq; honoris recte ut prima atq; ex eisdem luminum partibus sumpta si cum fortunatis aut in earū domicilijs seu principatu siue trigeno reperitur natum amabilem 7 dilectuz multa replet gratum infortunijs vero eisdem ex partibus odiosuz. ¶ Tertia reuerentie 7 auctoritatis die aperte fortune ad solem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat que si soli atq; ioui recepta aut ceteris fortunatis pariter 7 domino orientis amice respicientius natum summa reuerentia 7 auctoritate tam coram principibus q̄ pro populo predicat de quibus quantuz defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat que cum orientis domino aut in eius respectu salua natam rationabili deliberatione in rerum dispositione ad summam auctoritatem 7 honorem effert potiusq; fortunatis respectat infortunijs vero sine orientis domino contra. ¶ Quinta voluptatum 7 deliciarum die a parte fortune ad partem futurorum nec puerſo ab oriente incipit quam si locus saluus tenet consecuturum desideria 7 separaturum sed aduersos subcubiturum tradit. ¶ Sexta spei die a saturno ad veniem nocte cōuerso sumpta ab oriente inchoat heccum domino suo felix in loco suo prospero omnem spem producit aduersa contra. ¶ Septima amicitie quoniam omne frequens officium presertim lune 7 mercurij q̄ inter amicos plurimum variatur die noctuq; a luna ad mercuriuz sumpta ab. o. inchoat heccum domino suo 7 re 7 loco salua pariter in signis tropicis q̄ plurimos sociat amicos. Siq; pariter 7 ipsa 7 dominus eius felices his amicitijs non solum honestatem verum amplissimas etiam vtilitates pollicetur siq; dein de simul 7 recepti eas amicitias 7 societates internis perpetuis beniuolentie vinculis. ¶ Octaua necessitatis die noctuq; a parte celati ad mercuriuz ab. o. inchoans ducit ad mutuam amicorum ac sociorum beniuolentiam ac charitatem huius atq; orientis domini alter in alerius exito aut casu siue in signis inimicis nato grauem penuriam ac difficilem egestatem minuat. ¶ Nona habitudinis die noctuq; a luna ad mercuriuz ab. o. inchoans hec cum domino suo partim fortune orientisq; domino permixta natum opuz abundantia ac deliciarum affluentia beat. ¶ Decima ingenuitas animi 7 libertatis die a mercurio ad solem nocte conuerso ab. o. inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq; ioui aut soli amice ligata reperitur 7 ipsa 7 dominus eius insignis ingenius egregium natuz ingenio nobili ani

mo celsa amplaq; ingenuitate predit: infortunjs impedita cōtra. ¶ Unde
cima gratie ⁊ familiaritatis die a ioue ad venere nocte conuerso ab .o. in-
choans hec cum domino suo fortunatis maximeq; ioui cuncta vel respecta
natū amabilem ⁊ in omni officio gratiosuz reddi: infortunjs retenta ꝓra.

Dodecimi partium. Prima pars inimicorum iuxta quosdam die noctuq; a saturno ad martem sumpta ab .o. inchoat. Secunda pars inimicorum fm hermetem die noctuq; a domino domus inimicorum in gradum domus inimicorum ab oriente inchoans hec due in tetragono aut oppositione dominorum suorum aut domini orientis nato plurimos irritant inimicos. Tertia laboris ⁊ pene die noctuq; a parte celati ad partem fortune natum grauibus ⁊ inutilibus damnat laboribus.

Nancea que extra stellarum atq; domiciliorum ordinem seorsum necessitate, quadam adhibite tractantur exequi ordo postulat. Equibus prima pars halbaileg cuius inuentioni primum discriminari conuenit utrum coniunctionem an oppositionem natus consequatur. Quo facto utralibet precesserit ab eius gradu atq; puncto vsq; ad gradum ⁊ punctum lune sumpta adiectis orientis gradibus a principio inchoabit hec igitur ⁊ ipsa halbaileg per gradum ductum ⁊ per signorum circuitum producet. Sicq; vt ad utralibet stellaruz applicant ex natura ⁊ effectu afficitur apud infortunia quidez difficultatibus atq; scemmo dis vn de nōnullis ex eis que artificio operam dabant cum hac ignorata diuersoꝝ inuita per diuersos terminos casuum ideo plerūq; constaret: nec tamen ceteris circumspectis singulorum causam reprehenderent: hanc tandem aduertunt sicq; per ordinem perducentes vtitatis ceterarū experimentis huic proximā post halbaileg per motus ac spei loca ⁊ tempora auctoritatem intellexerunt. ¶ Secunda corrupti ac morbidi corporis die a parte fortune ad martem nocte conuerso sumpta ab oz incipit hec cum orientis domino si alhibetur aut in signo humido natum grosse habitudinis ac morbidum edit. Si vero preter orientis dominum cum marie aut mercurio tenere habitudinis: nec minus corrumpitur. ¶ Tertia militie die a saturno ad lunam nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat quod parti regis partiq; operis nati ac sensus ⁊ prouidentie conueniens esset hec in exagono martis aut iouis aut infortuniorum domicilioꝝ fortibus recepta natum feritate graui belli causam indicat. ¶ Quarta audacie in die a domino ascendenti in nocte conuerso ab oriente inchoat: hec si in aspectu ꝑ vel ꝑ fuerit animositatem audaciāq; tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astutie omniumq; id genus mercurialium virtutum que quoniam anime sunt parsq; celati pre ceteris ad animam faciens sumitur die a mercurio ad partem celati nocte conuerso sicq; ab .o. inchoat hec orientis domino permixta natus eiusmodi virtutibus instituit. Itaq;

prospera quidem comoda, aduersa contra. ¶ Sexta loci negotij quoniam in omni negotio plurimum infortunata metuntur. Mercurio autem in domini negotio participatio ex his tribus sumitur die noctuq; a saturno ad maricem sicq; a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera reperitur negotij prouentum indicat et effectum contra corrupta. Adhibetur principaliter atq; singulariter eis negotijs quorum genus indiscretum nomenq; ignotum vtfic in tacitis questionibus: nam incertis suis eiusq; ducibus participat. ¶ Septima necessitatis et obstaculi iuxta egyptios die noctuq; a marie ad gradum partis fratrum ab. o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuq; a parte amoris ad mercuriuz he due cum infortunijs proprie cum saturno pariterq; vel ipso vel domino eius orientis domino permixto natuz in negotijs suis inuoluerit atq; impediunt grauibuscq; passionibus vacuo labore damnosisq; decrementis afficiunt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad soles nocte conuerso ab. o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis domino natum dapsilem multeq; remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad maricem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoalis hec accedens et prospera natuz in omni actu suo fidelem rectum veracem ipsiq; omnia recte prouentura iudicat accedens autem et aduersa recte prouentura sed damnose. remota vero vel in signo mobili necetiam explicaturum aliquid omni igitur sua eiusq; officia et ducatus per diuersos tractatus in genera annalibus questionibus operum atq; negotiorum institutionibus prout incedunt diuersi auctores exequentur: nec enim vniuersos ducatus omnium vnum aliquid volumni continet. Quapropter et nos generales tantum hic. Nam singulas locorum et constellationum varietas indicat nec intantum vsq; a ratione theozice digredi fas erat excepto quantum restat quod vt locus exigit expeditum. Non longe ab hinc tractatus finem concludet. Dic Albumasar vt pluriq; faciunt seu multitudinis causa seu vt minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reiterans omnium intentionez ternamq; originem denuo instaurat. Quod ne nimia beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos taq; nil faciens transeundum duximus: cum nil quippe aliud nec aliter q; dictum est oportet. Nam si minus iudicatur exemplari in singula sua lecto industrie concessuz oppinoz. Quapp ad sequentia traseam?

¶ De conuentu partium.

Is itaq; dispositis de conuentu partium exponendū aliquid videtur duobus enim modis accidit plerasq; in eisdem conuenire locis: aut ex eo q; eodem modo atq; ex eisdem principijs summuntur: aut q; licet diuersa habeant principia eiusdem tamen numeri atq; termini in eadem incedunt loca atq; he quidem locis comunicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Verbi gra: pars vneris parsq; vite

in idem punctum incidunt: huic si venus testatur in parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutez 7 fortunā in propriaue parte ad amores delicias 7 voluptatem spectat atq; in hunc modum.

¶ De ducibus partium.

Nunc duces partium generales sequemur. Nam spēales pro quarumcūq; dignitatū quib; incidunt officio in eis libris quibus artificium instituitur altius indagamur. Primum itaq; signo partis circuliq; loco notato consequenter pspiciendū est singulariue ducatu fruatur an plurali habere nāq; potest duces post vnū duos vel tres nō plures vnū qdem vt pars itineris cū domicilio itineris incidit ipsūmen eius signi dñm sicq; per cetera duos cum alibi altez. s. itineris dominiū altez signi cui incidit: habet autē 7 alter duos cuz inter duos sumpta in alterutrius domiciliū incidit quoz prior dñs eius. Nam extra utriusq; domicilia vsq; ad tres peruenit duos scilicet inter quos sumitur tertiumq; dñm eius partis igitur virtus integra est cū eamus vnum sequitur ducē ipsius respectu inuat. Ea vero que duos aut vtriusq; aut eius saltem cuius domiciliū possidet. Nam ea que tres aut omniū aut saltem plurimū 7 fortiorū. Non tamen eque virtutis vt vterq; vel omnibus respecta sed pximi. Qui bus quantuz defuerit tante debilitio: qđ vt respiciūt si aut in casu suo fuerint aut retro gradi: hisq; similibus impediti parū ducatu debilitant infectūq; relinquunt. Respectus itaq; si amicus est optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt 7 stelle naturaliter ad partium ducatus spectantes: vt parti operum, si dñi sui respectus defuerit accedet iupiter parti despōsationis venus: seruitū mercurius: sicq; per cetera. Qu; si respiciunt dñā fat fortunati 7 recepti atq; in cardine partis effectum parant licet nec dum integre neq; id si nō alienū amminiculo hominis quidem nondū in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero aut infelices aut incoerupti sint aut nō recepti aut remoti rez quidem simulant nec tamē perficiunt. Igit impediens si saturnus est ideoq; retrogradus inimicos impedimēto ptendit: mars pro uersias: mercurius infelix mercaturā aut scripta: luna alios quos rumoros: venus mulierum genus: sol iura principū: iupiter iudiciuz vel legem: caput vō de magnatibus aliqđ: cauda de vulgo.

¶ De eorum inuicem inuentione.

Postremo inter hos oēs hos duces alioruz ex alijs loca deprehendēda. Est. n. oino quaternarium pñm substantiū post est dux a quo numeri sumit initii: secundus ad quem: tertius est locus a quo: quartus est in quē incidit: Sunt igit oēs hī ea ad inuicē cōstituti vtriusq; determinatis duoz ducibus. Si forte orientis gradus ignoratur sumet quātum autem est a tertio ad quartū a secundo duce contrario

deducetur. Unde ad primi locum puenire necesse est. Cuz aut̄ ex tribus alijs
 sed̄ in infegmur sumet̄ item quātum interest a tertio duce ad quartum dedu-
 ctumq; a primo p ordinē ad secūdi gradū puenit. Exēpli causa: sole primo
 duce. 18. gradus arietis tenēte luna. Scdo. 20. leonis. Tertio geminis orien-
 tis gradu. 15. Quarto ptis fortuneloco in. 18. libe gradu. Itaq; si ex reliqs
 oriētis gradū inuestigamus sumimus a sole ad lunaz fiuntq;. 123. gradus.
 Totum igit a gradu ptis ꝓra signoz ordinē deducimus: vnde in. 15. gemi-
 noꝝ puenire necesse sit. Si vō ex reliqs solē legim⁹ ab oriētis gradu ad ptis
 locum fiuntq;. 123. gradus qđ a gradu lune ꝓra ordineꝝ deducti ad. 17. arie-
 tis gradum pueniunt. Nam si lunā ex reliqs indagamus sumimus item ab
 oriētis gradu ad partis locū fiuntq;. 123. gradus. Totuz igit a gradu solis
 per ordinem deductum ad. 20. leonis gradum peruenit.

¶ Opus itroductorij i astronomiā Albumasarī abalachi explici felici.
 Venetijs: mandato ꝛ expensis Melchionis Sessa: Per Jacobum pentium
 Leucenseꝝ. Anno dñi. 1506. Die. 5. Septembꝝis. Regnante indyto domino
 Leonardo Lauredano Venetiarum Principe.

¶ Registrum.

a b c d e f g h

Omnes sunt quaterni.

Anhang zu dem in die vorerwähnte get. Stat. 1871 in ab. h. 110

1

